

KIURUVEESI

LUOMU-SUOMEN PÄÄKAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2020

Yhteistoimintaelin	26.3.2021 § 10
Kaupunginhallitus	29.3.2021 § 80
Kaupunginvaltuusto	24.5.2021 § 20

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	5
1. TOIMINTAKERTOMUS	8
1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	8
1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	11
1.2.4 Kaupungin henkilöstö	14
1.2.5 Ympäristöasiat	15
1.2.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
1.2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	18
1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	29
1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	29
1.4.2 Toiminnan rahoitus	35
1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	38
1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)	41
1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	42
1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	49
1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	49
1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	50
1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä	50
1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	52
1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	56
1.8.1 Asiaa koskeva sääntely	56
1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely	56
1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	56
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	60
2.1 Seuranta koskeva sääntely	60
2.2 Tavoitteiden toteutuminen	60
2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	98
2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	98
2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	100
2.3.3 Investointiosan toteutuminen	102
2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen	109
3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	112
3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	112
3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö	112
3.1.2 Ruokahuollon ja ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen	118
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	119
4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot	119

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kertaerät kattoivat kertyneet alijäämät 2020 tilinpäätöksessä.

Alkuvuonna 2020 oli Kiuruvedellä ja koko Ylä-Savon seutukunnalla hyvä vire ja kasvuaiehe yritystoiminnassa. Työttömyys oli parhaimmillaan alle 10 %. Seudullisesti työllistävän viestiteollisuuden tilauskanta viittasi kasvuun. Erityinen huolenaiheet vuoden 2020 budjettia laadittaessa oli edellisen vuodelta kertynyt n. 3,4 miljoonan euron alijäämä. Kaupunginhallitus oli jo vuonna 2019 käynnistänyt talouden tasapainotustoimet, joita oli alkuun valmisteltu omana työnä. Vuoden 2020 alkupuolella sopeuttamistoiimiin päätettiin kilpailutuksen jälkeen ottaa yhteistyökumppaniksi Perlacon Oy. Talouden sopeuttamisohjelma hyväksyttiin valtuustossa syyskuussa kertomusvuonna.

Maaliskuu 2020 muutti kaiken. Korona –pandemia lähti leviämään voimakkaasti maassamme. Meillä Kiuruvedellä vastoinkäymiset alkoivat jo ennen kuin tietoa viruksen tarttumisesta, ja tartuntojen ehkäisystä oli eri toimijoilla käytettävissä. Hoivakoti Kalliosydämeen päässyt virus aiheutti lukuisia ikäihmisten menehtymisiä aivan pandemian alkukuukausina.

Valtioneuvoston ohjeistuksessa ja yhteistyössä SOTE-kuntayhtymän kanssa käynnistettiin toimet pandemian hidastamiseksi ja torjumiseksi. Kiitos kaupungin sivistystoimelle ja opettajakunnalle nopeasta reagoinnista siirryttäessä hyvin lyhyellä varoitusajalla etäopetukseen kaikissa kaupungin kouluissa. Valmiusjohtoryhmän päätöksillä kaupungin toimintoja ja palveluja suljettiin ja tapahtumia peruuntui. Ruokahuolto järjestettiin oppilaille myös etäopetuksen aikana. Lomautuksia jouduttiin toimeen panemaan, kun palveluja suljettiin. Näillä toimilla saavutettiin kesän ajaksi torjuntavoitto.

Valtioneuvosto päätti nopeasti kuntia tukevista toimista. Kunnille varauduttiin korvaamaan verotulojen alenema ja pandemiakustannukset korotetuilla valtionosuuksilla. Talousvaikutukset kaupungille tulevat verotulomenetyksen ja toimintatuottojen menetyksen takia. Tilinpäätös osoittaa, että koronan aiheuttamat kustannukset ja tulonmenetykset tulivat kompensoiduiksi valtionosuuksilla. Kiuruvesi sai valtionosuuksina koronatukea yhteensä 1 872 022 euroa.

Sote kuntayhtymä ylitti hieman budjetoidun määrärahasa. Ylitykset aiheutuivat ennen kaikkea koronakustannuksista. Sote kuntayhtymä mm. otti Kalliosydämen hoivakodin omaksi toiminnakseen keväällä 2020. Kuntayhtymän maksuosuus ylittyi olosuhteisiin nähden maltillisena eli 0,4 miljoonaa euroa (1,1 %). Merkittävimmät syyt kustannusten ylitykseen olivat koronatoimenpiteissä, vastaanottotoiminnassa ja perhepalveluissa. Kustannukset alittuivat mm. aikuispsykososiaalisissa palveluissa ja aikuissosiaalityössä. Erikoissairaanhoidon sijaan toteutui liki budjetoidusti. Kuntayhtymälle aiheutui kustannuksia koronatestauksista, suojainhankinnoista, lisä siivouksesta ja palvelujen osittaisista sulkemisista pandemian aikana.

Muita kertaeriä tilinpäätöksessä ovat metsänmyynti tulot (0,9 milj. euroa) ja harkinnanvarainen valtionosuuden korotus (0,9 milj. euroa). Kiuruveden kaupungin osuus yhteisöverotuotosta kasvoi 16,1 %.

Vuoden 2020 tuloslaskelma osoittaa ylijäämää n. 3,4 milj. euroa. Pääosin hyvä tulos johtuu juuri kertaeristä. Kaupungin omat menot ovat toteutuneet liki budjetoidusti. Toimintatuotot jäivät alle budjetin johtuen mm. varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän vähenemisestä, uimahallin sulkemisesta ym. Hyvä tulos kuitenkin aiheuttaa sen, että taseen alijäämä tulee kuitatuksi kokonaisuudessaan.

Silti sopeuttamistoimia on jatkettava valtuuston päättämän ohjelman mukaisesti. Yksi keskeisimmistä toimenpiteistä on tytäryhtiön Yrityskiinteistö Oy:tä koskevat järjestelyt.

Myös investoinnit ovat edenneet suunnitellusti. Isoin investointihanke, jäteveden puhdistamon peruskorjaus, eteni suunnitelmien mukaisesti. Virranrannan peruskorjaus niin ikään eteni budjetoidusti ilman yllätyksiä.

Yritystoimintaa rajoitettiin valtioneuvoston päätöksillä monin tavoin. Palveluyritykset kärsivät eniten eristys- ja sulkutoimenpiteistä. Kaupungin päätöksillä välitettiin yksityrittäjän tukea kaupungin yrityksille yhteensä n. 170 000 euroa. Yritykset voivat hakea tukea myös ELY-keskuksen ja Business Finlandin kautta. Teollisuudessa tuotanto oli keskeytyneenä tai hidastunut mikä heijastui lomautuksina ja kasvavana työttömyytenä kotikuntaamme. Nähtäväksi jää, miten syntyneistä vahingoista elvytään. Kiuruveden kivijalka eli perustuotanto, maito ja liha ja viljan ja rehun tuotanto, kaiketi on tähän saakka selvinnyt pienimmillä koronavaurioilla.

Kaupunginjohtaja Jarmo Muiniecka

PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Yleistä

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 6,7 %. Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee Iisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala. Kiuruvesi kuuluu Ylä-Savon seutukuntaan. EU:n ohjelmakaudella vuosina 2014–2020 Kiuruvesi kuuluu Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmaan sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan.

Väestörakenne ja väestökehitys sekä muuttoliike

Vuoden 2020 alussa Kiuruvedellä oli asukkaita 7 998 ja tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 7 854, joten väestö väheni kertomusvuonna 144 hengellä. Ennakkotietojen mukaan elävänä syntyneitä oli 73 (v. 2019, 52) ja kuolleita 140 (v. 2019, 138) eli nettomuutos tältä osin oli – 67 (v.2019, -86). Nettomaahanmuutto oli 7 henkilöä. Asukkaita oli 5,9 henkilöä / maa-km² ja taajamissa väestöstä asui noin puolet. Pohjois-Savon kuntien välinen nettomuutto oli -64 henkilöä.

Seuraavassa taulukossa on Ylä-Savon kuntien väestömuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuussa 2020 (Lähde: Tilastokeskus, Pohjois-Savon liitto)

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen netto-muutto	Netto-maahanmuutto	Kokonaismuutos tammi-jouluk. 2020	Vertailutietona tammi-jouluk. 2019	Ennakkoväkiluku 31.12.2020
Iisalmi	147	316	-169	-114	43	-241	-104	21 127
Kiuruvesi	73	140	-67	-84	7	-144	-155	7 854
Keitele	16	42	-26	-23	3	-46	-42	2 156
Lapinlahti	54	143	-89	-55	18	-127	-132	9 358
Pielavesi	24	77	-53	-17	2	-68	-107	4 323
Sonkajärvi	20	62	-42	-16	6	-53	-70	3 844
Vieremä	28	53	-25	-39	5	-59	-97	3 520
YHTEENSÄ	362	833	-471	-348	84	-738	-707	52 182

Väestön ikärakenne oli vuoden 2020 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan seuraava

	0-14 v	15 -64 v	65 v
Kiuruvesi	14,5	54,4	31,1
Ylä-Savo	14,3	55,8	29,9
Pohjois-Savo	14,4	59,8	25,8
Koko maa	15,6	61,7	22,7

Työvoima, työllisyys, työpaikkarakenne ja pendelöinti

Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuoden 2019 lopussa Kiuruveden väestöstä, joka oli 7 998 henkeä, oli työvoimaa 3 356 henkeä (42,0 %) ja työvoiman ulkopuolella siten 4 642 henkeä (58,0 %). Työvoiman suhteellinen osuus koko väestöstä on ollut vuodesta 1990 lähtien keskimäärin 41 %, vaikka työvoiman kokonaismäärä on vähentynyt noin 1 435 hengellä.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tilastokatsauksen mukaan työvoimaa Kiuruvedellä oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 3 360 henkeä. Työttömiä oli 16,5 % työvoimasta eli yhteensä 553 henkeä (v. 2019, 390) ja heistä alle 25-vuotiaita 69 (v. 2019, 56). Edellisen vuoden lopussa työttömiä oli 11,2 %.

Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 4 483 henkilöä, mikä on kolmannes viime vuotta enemmän.

Kaupungin elinkeinorakenne oli 31.12.2018 seuraava: Alkutuotanto 24,4 %, jalostus 16,0 %, palvelut 59,7 %. Työpaikkoja oli yhteensä 2 479 (v. 2017, 2 585).

Vuonna 2018 työpaikkaomavaraisuus oli 84,7 % ja nettopendelöinti -448 henkilöä. Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkävien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkävien määrä. Vuoden 2019 tilastot valmistuvat syksyllä 2021.

Viimeisimmät työssäkäyntiliikennettä kuvaavat tiedot ovat käytettävissä vuodelta 2018. Työssäkäyntiliikenne suuntautui pääasiassa lähialueelle Iisalmeen ja Vieremälle. Iisalmissa kävi töissä 391 henkeä ja Iisalmesta Kiuruvedellä 160 henkeä, joten nettopendelöinti oli Iisalmen osalta -231. Vieremällä kävi töissä 205 henkeä ja Vieremältä Kiuruvedellä 36 henkeä, joten nettopendelöinti oli Vieremän osalta -169.

Nettopendelöinnin kehitys vuosina 2010–2018 (Lähde: Pohjois-Savon liitto):

Työssäkäynti	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kiuruvedelle	404	392	399	425	436	403	368	413	446
Kiuruvedeltä	673	728	735	713	744	722	784	840	894
Netto-pendelöinti	-269	-336	-336	-288	-308	-319	-416	-427	-448

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde osoittaa sen, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti (alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään).

Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli 2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2019 väestöllinen huoltosuhde oli 80,8 ja tulee jatkossa edelleen heikkenemään.

Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla

Vuosi	Ikäryhmä 0-14 v	Ikäryhmä 15-64 v	Ikäryhmä 65 v -	Asukkaita Yhteensä	Väestöllinen huoltosuhde
2000	1837	6310	2211	10358	64,2
2005	1670	5874	2201	9745	65,9
2010	1423	5574	2160	9157	64,3
2015	1295	4984	2321	8600	72,6
2016	1256	4832	2356	8444	74,8
2017	1213	4705	2365	8283	76,0
2018	1183	4569	2401	8153	78,4
2019	1154	4424	2420	7998	80,8

Vuonna 2019 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 61,4, Pohjois-Savon maakunnan 66.1 ja Ylä-Savon seutukunnan 77,1.

Taloudellinen huoltosuhde

Alueen kehitystä ja elinvoimaisuutta kuvaa muun muassa taloudellinen huoltosuhde, joka ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työssäkäyvää kohti. Työvoiman ulkopuolisiksi lasketaan 0-14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat.

Kiuruvedellä huoltosuhde on korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin. Kaupungin taloudellisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

Tilanne 31.12.	Kiuruvesi	Ylä-Savo	Pohjois-Savo	Koko maa
2000	204,4	183,1	166,0	132,5
2005	187,8	170,1	157,0	132,0
2010	186,3	165,5	151,5	131,1
2015	191,4	176,3	160,1	143,2
2016	183,8	170,6	157,1	141,8
2017	175,0	165,8	152,4	136,8
2018	178,5	166,0	149,2	132,5
2019	170,4	162,6	147,9	132,5

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115 §).

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimenperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi (KPL 3a:2 §).

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §).

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginhallitus
KESK	17	6
VAS	7	2
KOK	6	2
PS	2	0
KD	1	0
Yhteensä	33	10

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja jäsenet ajalla vuonna 2020

Puheenjohtaja Kari Saastamoinen, KESK
I varapuheenjohtaja Rauno Pikkarainen, VAS
II varapuheenjohtaja Tommi Tikka, KESK

Ahponen Pentti	VAS
Grönfors Maritta	KD
Heikkinen Hannakaisa	KESK
Huttunen Kaisa	KESK
Huttunen Kauko	PS
Hyytiäinen Pasi	KESK
Juntunen Risto	KESK
Kastari Tuija	KOK
Kemppainen Mikko	KESK
Kilvensalmi Ahti	KOK
Kokkonen Mira	KESK
Kyllönen Eero	KESK
Kärkkäinen Marja-Leena	VAS
Lappalainen Sari	KOK
Lapveteläinen Minna	KESK
Nieminen Juha	KESK
Niskanen Seppo	KESK
Partanen Raimo	KOK
Peltola Janne	KOK
Pesonen Tuomo	VAS
Piippo Sami	VAS
Piippo Sirpa	VAS
Pikkarainen Rauno	VAS
Remes Mikko	KESK
Saastamoinen Kari	KESK
Tapaninen Juha	PS
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikka Tommi	KESK
Tikka Tuomo	KESK
Tikkanen Arto	KOK
Tikkanen Emmi	KESK
Tikkanen Heli	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja jäsenet vuonna 2020

Puheenjohtaja Mira Kokkonen, KESK
I varapuheenjohtaja Janne Peltola, KOK

Ahponen Pentti	VAS
Kyllönen Eero	KESK
Juntunen Risto	KESK
Kokkonen Mira	KESK
Partanen Raimo	KOK
Peltola Janne	KOK
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikka Tuomo	KESK
Tikkanen Emmi	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Jarmo Muinieka.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi hallinto- ja talousjohtaja Anne Koljonen.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan kaikki kaupungin toimielinten jäsenet ovat tilivelvollisia, kaupunginvaltuutettuja lukuun ottamatta. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat muun muassa toimielimen esittelijät ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat.

1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys vuonna 2020, VM 10.2.2021

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu toimintakate heikkeni 3,0 % vuoteen 2019 verrattuna eli noin 900 milj. euroa. Yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2020 noin -30,6 mrd. euroa. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli vuonna 2020 noin 4,6 mrd. euroa positiivinen. Vuosikate vahvistui peräti 2,4 mrd. euroa edellisvuodesta. Viimeisimpään eli syksyn 2020 kuntatalousohjelman ennusteeseen verrattuna vuosikate oli noin 500 milj. euroa parempi. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset, mutta ei nettoinvestointeja. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen johtui ennen kaikkea kuntien vuosikatteen vahvistumisesta.

Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli tilinpäätöstietojen perusteella noin 1,659 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2019 vastaava luku oli negatiivinen noin 0,3 mrd. euroa.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit kasvoivat hieman yli 700 milj. euroa vuoteen 2019 verrattuna. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea kuntien investointien kasvu.

Valtionosuudet kasvoivat yli 27 prosenttia johtuen pääasiassa valtion myöntämisestä noin 1,5 mrd. euron koronatuista. Myös verotulot kasvoivat noin 4,0 prosenttia. Verotuloissa on muistettava valtion 10 prosentin yhteisöveron korotus. Kunnallisvero kasvoi 5,1 prosenttia, yhteisövero 2,8 prosenttia, mutta kiinteistöveron tuotto laski yli 6,0 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Kuntien kiinteistöverotulot laskivat noin 200 milj. euroa, sillä vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta v. 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Lisäksi vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näiden seikkojen takia arviolta noin 250 milj. euroa kunnallisveroja siirtyi tilitettäväksi vuonna 2020.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 usealla tavalla: kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen 1,731 mrd. euroa.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä väheni voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vain 2 vuonna 2020, kun vuonna 2019 niitä oli 65.

Kuntatalous Ylä-Savo

Seuraavassa taulukossa vertaillaan kuntien ja kuntakonsernien lainakantaa ja kertynyttä yli-/alijäämää euroa/asukas vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan.

euroa/asukas	Lainakanta		Kertynyt ylijäämä+ / alijäämä-	
	Kunta	Kuntakonserni	Kunta	Kuntakonserni
Koko maa	3 342	7 084	2025	2313
Pohjois-Savo	3 219	7 766	918	443
Ylä-Savo	3 020	5 878	339	894
Kiuruvesi	4 123	7 204	-425	-102
Iisalmi	2 590	4 729	569	1726
Sonkajärvi	2 780	5 747	860	538
Vieremä	2 127	8 160	1 866	3 419

Lähde: Kuntaliitto

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuosi 2020 korjasi Pohjois-Savon muuttoliikettä, Kuopio oli Suomen kolmanneksi muuttovetoisin kunta. Pohjois-Savon väkiluku laski 619 asukkaalla vuonna 2020. Väkiluvun lasku on ollut varsin maltillinen, sillä väestötappio on vuosina 2017–2019 ollut 1051–1366 henkeä.

Viime vuosia pienempi väestötappio selittyy ennen kaikkea maan sisäisen muuttotappion merkittävällä kutistumisella. Pohjois-Savon tappio maan sisäisessä muuttoliikkeessä jäi 64 henkeen, kun tappio on viime vuosina vaihdellut 430–600 hengen välillä. Maan sisäinen muuttotappio pieneni suurimmassa osassa Pohjois-Savon kuntia ja Vesanto onnistui kääntämään muuttoliikkeensä plussalle.

Lisäksi siirtolaisuuden kautta saatu muuttovoitto kasvoi Pohjois-Savossa aiempiin vuosiin verrattuna. Muuttovoittoa kasvatti maastamuuttojen määrän huomattava lasku. Maahanmuuton myötä Pohjois-Savon kokonaisnettomuutto jäi 464 henkeä voitolliseksi. Maakunnan asukaslukua laski muuttovoitosta huolimatta kuolleiden enemmisyys. Kuolleiden määrä ylitti syntyneiden määrän 1 055 hengellä (v. 2019, 1070 henkeä).

1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Koronapandemian vaikutus kaupungin talouteen

Vuosi 2020 oli erittäin poikkeuksellinen koronasta johtuvien talousvaikutusten ja tukipakettien vuoksi. Tämän lisäksi koronapandemia on vaikuttanut kaupungin oman toiminnan tuloihin ja menoihin. Koronapandemia heikentää kaupungin tilinpäätöksen vertailukelpoisuutta aikaisempiin vuosiin verrattuna, koska tulot ja menot poikkeavat merkittävästi aikaisemmista vuosista. Koronapandemiasta aiheutuvia vaikutuksia kaupungin talouteen on avattu tarkemmin tilinpäätöksen tekstiosioissa sekä liitetiedoissa.

Kuntatalouden tukipaketti koronaepidemiaselviämiseen	
Peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä maksettu tuki	1 872 022
Verotuloissa: Yhteisöveron jako-osuuden + 10% -yksikön korotus	453 317
Harkinnan varainen valtionosuuden korotus	900 000
Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen valtionavustukset ns. koronatuettuloutettu v. 2020. Vuodelle 2021 jää käytettäväksi 152 980 €	79 200
Yhteensä vuosi 2020	3 304 539

Kaupungin omistamien kiinteistöjen myynti

Kaupunginvaltuusto päätti 9.11.2020 § 38 pitämässään kokouksessa seuraavien metsätilojen myynnistä: Rajala- niminen metsätila myytiin Suomen Sijoitusmetsät Oy:n toimeksiantoyritykselle hintaan 126 120 euroa.

Penttilä- niminen metsätila myytiin Suomen Sijoitusmetsät Oy:n toimeksiantoyritykselle hintaan 353 800 euroa.

Lintusuo- niminen metsätila myytiin Suomen Sijoitusmetsät Oy:n toimeksiantoyritykselle hintaan 341 560 euroa.

Talusojohtajan viran hoito

Talusojohtaja jäi eläkkeelle 1.8.2020. Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupungilla on hallintojohtajan virka ja talusojohtajan virka. Kaupunginvaltuusto päätti 27.4.2020 § 10 lakkauttaa talusojohtajan viran 1.8.2020 lukien, sekä muutti hallintojohtajan viran hallinto- ja talusojohtajaksi. Hallintojohtaja valmisteli yleispalvelukeskuksen uuden organisaatiokaavion, jonka mukaan yleispalvelukeskuksen johtajana toimii hallinto- ja talusojohtaja.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle myönnettiin avustus

Kaupunginvaltuusto myönsi 11.12.2019 § 61 talousarvion hyväksymisen yhteydessä Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle 0,35 milj. euron avustuksen.

Vuoden 2020 aikana Kiuruveden kaupungin omistus Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden omistuksesta kasvoi 100 %:iin.

Savon Eläinsairaala Oy:lle myönnettiin akordi

Savon Eläinsairaala Oy asetettiin vapaaehtoiseen selvitysmenettelyyn.

16.6.2020 Savon eläinsairaala Oy:n selvitysmies on toimittanut Kiuruveden kaupungille asiakirjan, jossa on kerrottu julkisesta haasteesta velkojille ja esitetty akordipyyntö.

Kiuruveden kaupungin valtuusto on kokouksessaan 28.9.2020 § 30 hyväksynyt akordin Savon eläinsairaala Oy:lle myönnettyistä lainoista, pääomaltaan yhteensä 75 000,00 euroa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus

Kiuruveden kaupungin sote maksuosuus ylitti noin 0,48 milj. euroa alkuperäisen talousarvion.

Soten maksuosuus alitti noin 0,5 milj. euroa muutetun talousarvion.

Sote maksuosuus on lähes joka vuosi ylittynyt yli miljoona euroa. Vuoden 2019 ylitys on suurin.

Sote kuntayhtymän maksuosuuden toteutuminen vuosina 2011–2020

TP Vuosi	Maksuosuus (euroa)	Ylitys alkuperäiseen talousarvioon (euroa)
2020	35 641 350	477 350
2019	35 282 415	1 992 415
2018	34 061 065	1 301 065
2017	33 799 621	59 621
2016	33 886 988	975 988
2015	33 820 002	1 020 002
2014	33 599 999	1 299 999
2013	32 526 343	1 526 323
2012	31 112 278	1 312 789
2011	30 010 986	910 986

Taseeseen pakollisiin varauksiin on kirjattu 264 096 euroa, joka koostuu Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin (Kys) alijäämän kattamisesta.

Kaupunginhallituksen nimeämän talouden tasapainotustyöryhmän toiminta

Kaupunginhallitus päätti 21.1.2019 § 7, että kaupungin talouden tasapainotusta varten laaditaan ohjelma vuosille 2019–2021. Lisäksi kaupunginhallitus nimesi talouden tasapainotusohjelman laatimista varten työryhmän, jonka työn pohjalta valmistui väliraportti 24.9.2019.

Työryhmä päätti käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa ja vuoden 2020 alusta lukien käynnistyi yhteistyö Perlacon Oy:n kanssa. Tämän työn alkuvaiheessa todettiin, että kaupungin talouden sopeutustarve on 2,5–3,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 aikana talouden tasapainottamisen työryhmä kokoontui 8 kertaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Vuoden 2020 aikana on toteutettu joitain talouden tasapainotusohjelmassa olevia toimenpiteitä. Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon, joita kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt:

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen poikkeamat ovat seuraavassa taulukossa (yli 5 000 euroa)

(euroa, ulkoiset ja sisäiset)	Tuottojen alitukset (muutettuun talousarvioon verrattuna)	Menojen ylitykset (muutettuun talousarvioon verrattuna)
Käyttötalous		
Yleishallinto		(menot alittuivat 111.322)
Ruokahuolto	256.120	(menot alittuivat 170.943)
Elinkeinojen kehittäminen		(menot alittuivat 19.242)
Maataloushallinto	17.808	(menot alittuivat 47.654)
Työllisyyden hoitaminen	(tuotot ylittyivät 9.983)	
Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto		(menot alittuivat 836.574)
Hallinto sivistyslautakunta		(meno talittuivat 30.168)
Varhaiskasvatus	(tuotot ylittyivät 14.952)	(menot alittuivat 54.474)
Peruskoulutus	(tuotot ylittyivät 29.707)	(menot alittuivat 598.741)
Lukiokoulutus		(menot alittuivat 78.900)
Kansalaisopisto	6.120	(menot alittuivat 32.227)
Sivistyspalvelut	7.418	(menot alittuivat 76.577)
Vapaa-aikapalvelut	32.975	(menot alittuivat 193.104)
Hallinto (Tekpa)		(menot alittuivat 51.083)
Rakennusvalvonta		(menot alittuivat 15.250)
Tiet ja alueet	(tuotot ylittyivät 69.646)	(menot alittuivat 65.138)
Kiinteistöt	41.095	(menot alittuivat 49.184)
Vesi ja viemärilaitos	(tuotot ylittyivät 14.463)	(menot alittuivat 23.074)

Investointiosan toteutuminen yhteensä	TA+muutokset 2020	TP 2020
Menot	4.117.070	3.983.544
Tulot	306.748	312.672
Netto	3.810.322	3.670.872

1.2.4 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2015–2020

	Vakinaiset (kokoaika)	Sijaiset	Määräaikaiset (ml. oppisop.)	Työllistetyt	YHT.
2020	258	27	78	2	365
2019	249	16	75	3	378
2018	247	18	67	3	375
2017	243	22	64	7	386
2016	249	13	66	1	373
2015	257	20	27	4	350

Henkilöstömäärä palvelukeskuksittain 31.12. vuosina 2015–2020

	Yleis- palvelu- keskus	Opetus- ja sivistys- palvelukesk- us	Tekninen palvelu- keskus	YHT.
2020	54	261	50	365
2019	58	270	50	378
2018	58	265	52	375
2017	60	267	59	386
2016	56	265	52	373
2015	56	238	52	346

Henkilöstön ikärakenne

Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2020 lopussa 50,7 vuotta. Vuonna 2019 Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli 49,2 vuotta ja kunta-alalla keskimäärin 45,7 vuotta.

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2020 (henkilöiden lukumäärä)

	15-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60-
2020	20	65	75	141	64
2019	16	69	79	138	68
2018	19	66	75	147	64
2017	18	64	95	145	51
2016	22	61	94	145	34
2015	33	47	86	150	39

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja oli vuoden 2020 aikana 11,13 työpäivää henkilöä kohti (edellisenä vuonna 8,8 työpäivää henkilöä kohti).

Työterveyshuolto

Kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut tuotti Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat noin 107 943 euroa, josta luokan I (ennaltaehkäisevä) osuus oli noin 53.555 euroa ja luokan II (sairaanhoito) osuus oli noin 54 388 euroa. Kela korvaa kustannuksista noin puolet. Vuonna 2019 työterveyshuollon kustannukset olivat noin 101 864 euroa.

Henkilöstömenot

Vuoden 2020 henkilöstökulut olivat yhteensä noin 14,7 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 11,1 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus oli noin 3,6 milj. euroa.

Laajemmin kaupungin henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.5 Ympäristöasiat

Jätevesien käsittely

Itä-Suomen Aluehallintovirasto antoi 21.4.2020 päätöksensä Kiuruveden kaupungin Vesihuoltolaitoksen 30.11.2017 jättämään lupahakemukseen Kuorevirran jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muuttamisesta ja vesilain mukaisesta luvasta jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamiseksi. Kyseessä oli ympäristöluvan lupaehtojen tarkistamista koskeva hakemus, johon sisältyy ympäristöluvan muuttamista (prosessitekniset muutokset) ja vesilain (puhdistetun jäteveden johtaminen vesistöön) mukaista lupaa koskeva hakemus. Päätöksen mukaan Aluehallintovirasto muuttaa Kuorevirran jätevedenpuhdistamon toiminnalle 20.8.2014 myönnettyä ympäristölupaa lupamääräyksistä ilmenevin tavoin ja myöntää Kiuruveden kaupungin Vesihuoltolaitokselle luvan ruoppaamiseen ja vesikasvien niittoon yhteisillä vesialueilla Kuorevirran jätevedenpuhdistamon jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamiseksi.

Lupamääräyksen nro 2 mukaan jätevesi on käsiteltävä 1.1.2022 alkaen niin, että tavoitteena on ammoniumtyypen vähintään 80 prosentin poistoteho. Lupamääräyksen nro 7 mukaan jätevedenpuhdistamon saneerauksen toinen vaihe (jätevedenkäsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset) on tehtävä ja otettava käyttöön 31.12.2021 mennessä.

Jätevedenpuhdistamon toisen vaiheen saneeraustyöt kilpailutettiin vuoden 2020 alkupuoliskolla ja rakennustyöt pääsivät alkamaan elokuussa. Rakennushanke tulee urakasopimusten mukaan olla kokonaisuudessaan valmis 29.10.2021. Rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti ja aikataulumuutoksia ei ole tiedossa. Jätevedenpuhdistamon toisen vaiheen saneeraus sisältää uuden jälkiselkeytysaltaan, jälkidesinfioinnin ja valmiuden ammoniumtyypen poistoon. Pääprosessi muuttuu kaksilinjaiseksi, mikä parantaa toimintavarmuutta. Nykyisten betonialtaiden päällä oleva rakennus peruskorjataan ja altaat saneerataan perusteellisesti. Valvomo- ja sosiaalitytöt sijoitetaan erilliseen rakennukseen puhdistamon viereen. Myös sähkö- ja automaatiojärjestelmä ja koneisto saneerataan.

Lupamääräyksen nro 5 mukaan viemäriverkkoon joutuvien vuoto- ja hulevesien määrä on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävä saneerausohjelmaa (25.1.2016) on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin enintään 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta. Jätevesiviemäriverkoston saneerauksia tehtiin vuonna 2020 Ahonpääntiellä ja Viskaalinmutkan, Kievarintien sekä Savikon alueilla. Vuonna 2020 vuotovesien määrä oli noin 48,3 % puhdistamon tulovirtaamasta. Vuotovesiprosentin merkittävää kasvua edellisvuodesta (vuonna 2019 35,9 %) selittää vuoden 2020 iso vuosisadanta. Keskiarvoisesti saneeraustoimenpiteet ovat kuitenkin pienentäneet merkittävästi vuotovesien määrää lähemmäksi tavoitetta.

Vesitalousluvan lupamääräyksen nro 8 mukaan ensimmäisen vaiheen kunnostustyöt purkuputken virtausolosuhteiden parantamiseksi on tehtävä vuoden 2023 loppuun mennessä. Mikäli ensimmäisen vaiheen ruoppausten jälkeen todetaan vaikutustarkkailun perusteella lisäruoppauksille tarvetta, tulee myös suunnitelmassa esitetty lisäalue ruopata vuoden 2023 loppuun mennessä. Ensimmäisen vaiheen ruoppaustyöt on suunniteltu ajoitettavaksi vuoden 2022 alkuun, jotta vaikutusten tarkkailu ja tarvittaessa lisäalueen ruoppaukset voidaan tehdä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ympäristö- ja terveysturvapalveluiden tunnuslukuja

Taulukossa on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristö- ja terveysturvapalveluiden – vastuualueen toimittamat ympäristönsuojelun suoritteet vuodelta 2020 ja vertailuna vuoden 2019 luvut.

Ympäristönsuojelu

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Pielavesi	Yhteensä
Luvat	7	11	2	12	5	37
2019	8	4	8	11	6	37
Ilmoitukset	20	14	5	7	8	54
2019	16	13	3	5	7	44
Tarkastukset	66	28	23	56	35	208
2019	82	41	28	54	36	241
Lausunnot	13	4	7	5	9	38
2019	9	4	3	2	9	27
Yhteensä	106	57	37	80	57	337
2019	115	62	42	72	58	349

Eläinlääkintä

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Tilakäynnit	898	2315	825	1839	5877
2019	1344	2382	1207	1653	6586
Pieneläinkäynnit	5017	1883	612	865	8377
2019	4064	980	577	511	6132
Navettatarkastukset	5	1	0	1	7
2019	2	12	3	1	18
Terveydenhuoltokäynnit	68	220	106	92	486
2019	100	153	217	161	631
Yhteensä	5988	4419	1543	2797	14747
2019	5510	3527	2004	2326	13367

Subventiot (euroa)

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Eläinlääkintähuollon subventiot	4627	15763	6155	8962	35507
2019	6016	14455	6023	6916	33410

1.2.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin sellaiset seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäkömiin poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Kaupungin taloudellinen tilanne ja tuleva kehitys

Kaupunkistrategian yksi osa-alue on tasapainoinen ja mahdollistava talous. Osa-alueen tavoitteet

- Hoidamme taloutta niin, että tulot ja menot ovat tasapainossa ja tase on terve.
- Investoimme maltillisesti ja otamme vuosikatteen huomioon.
- Voimme käyttää sijoitusvarojen tuottoja kaikkiin investointeihin.
- Ohjaamme aktiivisesti tytäryhtiöiden taloutta niin, että ne ovat tasapainossa. Olemme aktiivisia myös muissa konserniyhteisöissä.

Kaupungin taloutta on viimeisimpien vuosien aikana rasittanut tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalentumiskirjaukset (2,1 milj. euroa) ja Savon Kuituverkko Oy:n takaustappio (0,4 milj. euroa).

Vuoden 2020 tilinpäätöksen ylijäämä on yli 3,4 milj. euroa ja taseessa on edellisten vuosien alijäämää noin 3,4 milj. euroa. Kaupungin taseessa oleva kumulatiivinen alijäämä saadaan katettua tilikauden tuloksella.

Kaupunginhallitus päätti 21.1.2019, että kaupungin talouden tasapainotusta varten laaditaan ohjelma vuosille 2019–2021. Lisäksi kaupunginhallitus nimesi talouden tasapainotusohjelman laatimista varten työryhmän. Työryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana 8 kertaa ja kävi läpi kaupungin mahdollisia säästökohteita. Työryhmän aloitteesta kaupungissa käynnistyi vuoden 2020 alussa talouden sopeutustyö yhdessä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Talouden sopeutustarve on 2,5–3,0 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ ja tasapainotusohjelmassa olevien toimenpiteiden toteuttaminen tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

Sote maksuosuus ja terveyskampus

Vuoden 2020 SOTE kuntayhtymän maksuosuus ylitti alkuperäisen talousarvion noin 0,477 milj. eurolla. Sote kustannukset ovat selvästi suuremmat kuin mihin kaupungin taloudelliset resurssit riittävät. Terveyskampushankkeessa käynnistyi uudisrakennuksen rakentaminen helmikuussa 2020. Rakentaminen on edennyt aikataulun sekä kustannusarvion mukaisesti ja rakennuksen käyttö alkaa syksyllä 2021. Vuoden 2020 aikana jatkettiin myös 2. vaiheen peruskorjauksen ja pysäköintilaitoksen suunnittelua. Peruskorjauksen suunnittelun edetessä keväällä 2021 on havaittu merkittävää kustannuspainetta verrattuna vuoden 2021 talousarviossa arvioituun. Suunnittelussa etsitään mahdollisuuksia kustannusten karsimiseen.

Kaupungin tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n talous

Yrityskiinteistöt Oy rasittaa merkittävästi kaupungin taloutta. Kaupunki on avustanut yhtiötä vuosittain myöntämällä lainaa ja takauksia. Kuntalain mukaan yhtiön tukeminen ei ole mahdollista, koska se toimii kilpailuilla markkinoilla.

Vuoden 2020 aikana kaupunki on selvittänyt Yrityskiinteistöt Oy:n taloudellisen tilan ja arvioinut sen perusteella, mitkä ovat jatkossa yhtiön toimintamallivaihtoehdot.

Tuleva kehitys

Tuleva kehitys näyttää edelleen huolestuttavalta etenkin väestön vähenemisen vuoksi ja väestön ikärakenteesta johtuvan palvelutarpeen kasvun vuoksi. Talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteitä tulee toimeenpanna ja talouden tasapainottamista tulee tehdä myös tulevina vuosina. SOTE kuntayhtymän tulee olla sopeutustyössä merkittävässä roolissa.

1.2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Koronapandemian kautta on huomattu kuinka merkittävät ja laajalle vaikuttavat seuraamukset yleisvaarallisella tartuntataudilla voi olla koko yhteiskunnan toimintaan. Kiuruveden kaupungin toiminnan kannalta yhtenä merkittävimpinä riskinä voidaan edelleen pitää koronapandemiaa ja siitä mahdollisesti aiheutuvia seuraamuksia. Muilta osin kaupungin suurimmat riskit liittyvät henkilöstöön, kiinteistöomaisuuden kunnossapitoon ja paloturvallisuuteen, työturvallisuuteen,

omaisuuteen liittyvään ilkkivaltaan, ulkoistettujen palveluiden riskienhallinnan tai toiminnan varmistamisen tasoon, rauta- ja maantiellä kuljetettaviin kemikaalikuljetuksiin ja puuteollisuuden käsittelyterminaaliin. Lisäksi riskejä sisältyy ainakin tietojärjestelmiin ja rahoitukseen.

Kiuruveden kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 kokouksessaan Kiuruveden kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet. Riskejä ja niiden hallintaa käsitellään vuosittain talousarviossa ja toimintakertomuksessa.

Tietojärjestelmien riskit (Hallinto- ja talousjohtaja)

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa Kiuruveden kaupungin tietojärjestelmät ja niihin liittyvät ratkaisut.

Savon ICT-palvelut Oy on perustettu vuonna 2011, ja se toimii ICT-palvelujen tuottajana julkishallinnon organisaatioille.

Yhtiön omistajia ovat Iisalmen kaupunki, Kiuruveden kaupunki, Sonkajärven kunta, Vieremän kunta, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Lapinlahden kunta, Pielaveden kunta, Suonenjoen kaupunki ja Keiteleen kunta. Yhtiö tuottaa ICT-palveluja omistajien lisäksi myös muille julkishallinnon organisaatioille Savon alueella. Savon ICT-palvelut Oy tuottaa asiakkailleen tietoverkko-, tietoliikenne-, tietoturva-, työasema-, tietojärjestelmä- ja tukipalveluita, jotka takaavat julkisten palveluiden sujuvuuden Savossa.

Vuonna 2020 Kiuruveden kaupungissa siirryttiin kaikkien palvelukeskusten osalta O365 järjestelmään.

Merkittävimmät tietojärjestelmiin liittyvät riskit liittyvät mahdollisiin ulkopuolisten tahojen tekemiin tietomurtoihin sekä haittaohjelmiin. Tämän lisäksi vuonna 2020 lisääntynyt kaupungin työntekijöiden etätyöskentely aiheuttaa omat haasteet tietojärjestelmien toimivuudelle sekä niiden asianmukaiselle käytölle.

Tietoturvariskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen maailmanlaajuisen koronaviruspandemian vuoksi. COVID-19 pandemia on vaikuttanut myös Kiuruveden kaupungin toimintaan ja digitaalisten ratkaisujen käyttöön. Maaliskuussa 2020 pandemian tilanne Suomessa pakotti yhteiskunnan poikkeustilaan ja valmiuslain käyttöön. Kaupungin toimintoja suljettiin ja työn tekeminen siirtyi mahdollisuuksien mukaan etänä tehtäväksi. Nopea siirtyminen normaalioloista poikkeustilaan nojasi digitaalisiin ratkaisuihin ja toteutti merkittävän digiloikan. Oppeja kriisistä on tavoitteena hyödyntää myös jatkossa. Samalla tietoturvan ja tietosuojan huomiointi korostui digitaalisten palveluiden käytön lisääntyessä.

Kiuruveden kaupunki yhdessä Savon ICT-palvelut Oy:n kanssa suunnitteli tietoturvaan liittyvää tapahtumaa, joka oli tarkoitus pitää syksyllä 2020. Koronapandemian takia tilaisuutta ei ollut mahdollista järjestää lähitapahtumana, eikä suunnitellussa aikataulussa. Tilaisuus järjestettiin tammikuussa 2021 etätapahtumana.

Kiuruveden kaupungin tietoturva- ja tietosuojaorganisaatio on määritelty rooleineen ja vastuineen voimassa olevan lainsäädännön ja hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaisesti. Tietosuojan ja tietoturvan tulee olla työelämän perustaito ja se on osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen avulla Kiuruveden kaupunki seuraa ja kehittää tiedonhallintaan liittyviä

toimintatapoja. Tietotilin päätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa ICT-palveluja julkishallinnon organisaatioille, joihin olennaisena osana kuuluvat tietoturvaratkaisut. Teknisten ratkaisujen lisäksi kaupungin viranhaltijat ja työntekijät ovat merkittävässä asemassa vastaamassa omalta osaltaan arkipäivän tietoturvallisuudesta. Jokaisen ICT-laitteita käyttävän on syytä tiedostaa oma vastuunsa laitteiden käytöstä ja ohjeistuksen noudattamisesta. Huolimattomasta toiminnasta tai ohjeiden laiminlyönnistä voi aiheutua merkittävä vahinko kaupungin toiminnalle.

Etätyöskentelyn yleistyttyä on syytä korostaa ICT- ja älylaitteiden huolellista käyttöä myös työpaikan ulkopuolella. Etätyössä esimies määrittelee työtehtävät, joita voit tehdä. Etätyön tekeminen pyritään rajaamaan sähköiseen tietoaaineistoon, jonka paljastuminen ei vaaranna tietoturvaa ja tietosuojaa. Esimiehellä on velvollisuus tarkistaa, että työntekijällä on etätyön suorittamiseksi riittävät taidot ja tietämys päätelaitteiden ja niillä käsiteltävien tietojen tietoturvallisuudesta. Etätyössä on noudatettava hyvän tiedonhallinnan käytänteitä ja erityistä huolellisuusvelvoitetta tietosuojan turvaamiseksi.

Henkilöstön riskit (yleis palvelukeskuksen johtaja)

Henkilöstö on keskeinen voimavara kaupungin palvelutuotannossa, joten riskien tunnistaminen ja niiden ennakointi on tärkeä osa kaupungin toimintaa.

Avainhenkilöriski

Kaupunki on liian haavoittuvainen, jos sen toiminta on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainhenkilöiden tunnistaminen sekä osaamisen ja tehtävien jakaminen varmistaa toiminnan jatkuvuuden yhden henkilön poissa ollessakin.

Avainhenkilöillä tarkoitetaan kaupungin toiminnan kannalta vaikeasti korvattavia henkilöitä, joilla on esimerkiksi runsaasti dokumentoimatonta ns. hiljaista tietoa omalta toimialtaan. Henkilöllä voi olla monta vastuualuetta, pitkä kokemus tai tiettyä erikoisosaamista, jota on vaikea korvata. Kaupungin toiminnan kannalta kriittisiä avainhenkilöitä voi olla oman henkilöstön lisäksi yrityksen ulkopuolisissa sidosryhmissä, esimerkiksi Savo ICT-palvelut Oy:n avainhenkilö. Tällaisten avainhenkilöiden poissaolo tuntuu välittömästi muun henkilöstön lisääntyneenä kuormituksena.

Työntekijöiden avainroolit eivät saisi muodostua liian vahvoiksi. Kaupunki on liian haavoittuvainen, jos toiminnan jatkuvuus on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainroolista voi tulla myös henkilölle itselleen rasite esimerkiksi suuren työmäärän tai tietokuorman vuoksi. Ongelmat alkavat näkyä esimerkiksi väsymisenä ja työuupumuksena. Liian vahvojen avainroolien muodostuminen voi olla haitallista myös työilmapiirin ja yhteishengen kannalta.

Avainhenkilön menetykseen tulee aina varautua ennakolta:

- Useamman henkilön tulisi hallita kaupungin keskeisimmät avaintehtävät.
- Varahenkilöjärjestelmät ja yhteistyö ovat hyviä tapoja jakaa työkuormitusta ja varmistaa toiminnan jatkuvuus myös yhden henkilön poissa ollessa.
- Kierrättämällä työtehtäviä harkitusti henkilöltä toiselle laajennetaan henkilöstön osaamista.
- Kirjalliset työohjeet ja työtehtävien dokumentointi varmistavat, että tieto ei ole vain yhden henkilön varassa.

Kaupungin avainhenkilöiden ja kriittisimpien tehtävien kirjaaminen paperille helpottaa haavoittuvimpien kohtien tunnistamista. Tulevina vuosina pyritään vähentämään avainhenkilöriskiä luomalla selkeämpiä työpareja sekä laajentamaan henkilöstön osaamista. Työyhteisössä tulisi olla valmiutta uusien työtehtävien oppimiseen ja oman osaamisen

laajentamiseen. Työyhteisössä tulisi olla kannustava ilmapiiri omien tietojen ja taitojen jakamiseen sekä yhdessä oppimiseen. Henkilöstöä tullaan kannustamaan oppimaan uusia asioita yhdessä tekemisen kautta sekä jakamaan tietoa ja taitoja työkavereille. Mahdolliset avainhenkilöiden eläköitymiset pyritään ennakoimaan ja huomioimaan toiminnassa.

Vuoden 2020 aikana on tiivistetty eri palvelukeskusten henkilöstön yhteiskäyttöä ja työn kierrättämistä. Tavoitteena jatkossakin on, että yllättävissä poissaolo tai muissa vastaavissa tilanteissa on mahdollista hyödyntää organisaatiossa olevaa osaamista.

Yksipuolinen ikäjakauma on riski

Kaupunki työyhteisönä on haavoittuva, jos suuri osa henkilöstöstä on työsuhteensa lopussa tai alussa. Uusia henkilöitä rekrytoitaessa kaupungin palvelukseen, otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ikäjakaumaan liittyvät kysymykset.

Henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit

Vuosi 2020 oli haastava työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kannalta. Keväällä 2020 kaupungin henkilöstö joutui uuteen ja vieraaseen tilanteeseen, jossa kenelläkään ei ollut selkeää tietoa koronapandemiasta, kuinka virus leviää ja kuinka siltä voidaan suojautua. Enemmän tietoa koronapandemiasta ja sen leviämistavasta tuli vähitellen kevään aikana. Kaupunki loi uusia toimintatapoja ja ohjeistusta koronapandemiaan johdosta. Työturvallisuuteen liittyvinä toimenpiteinä ohjeistettiin välttämään lähikontakteja sekä pitämään tarvittavat neuvottelut ja palaverit etäyhteyden kautta. Turvallisuuteen liittyvänä toimenpiteenä myös kaupungintalon ovet sulkeutuivat ja ulkopuolisia henkilöitä otettiin vastaan ainoastaan etukäteen sovittuina aikoina. Tapaamisissa noudatettiin THL:n ja muiden terveystieteiden antamia ohjeita.

Vuosi 2020 lisäsi haasteita työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin osalta. Koronapandemia näkyy myös sairaspoissaolojen lisääntymisenä.

Henkilöstön työturvallisuusriskejä vähennetään työsuojelun toimintaohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja muun muassa työturvallisuuskoulutuksella.

Työhyvinvoinnin edistäminen työpaikalla on työnantajan ja työntekijöiden yhteinen asia. Työterveyshuolto omalta osaltaan auttaa työhyvinvoinnin edistämistä ja työntekijöiden jaksamista. Kiuruveden kaupunki on panostanut työhyvinvointiin ja ergonomiaan muun muassa hankkimalla työntekijöille sähköpöytiä.

Lisäksi Varhaisen puuttumisen toimintamallin avulla pyritään ennakoimaan työkyvyn heikkenemisen uhkaa, korjaamaan heikentynyttä työkykyä ja edistämään sitä, että työntekijät jaksavat työssään mahdollisimman pitkään. Varhaisella tuella on selkeitä vaikutuksia niin sairauspoissaoloista ja varhaisesta eläköitymisestä aiheutuvien kustannusten vähenemiseen kuin myös organisaation tuottamien palvelujen laatuun ja tuloksellisuuteen. Kun työkykyongelmiin tartutaan ajoissa, on erilaisia toimintavaihtoehtoja enemmän käytössä. Varhainen tuki on työkyvyn heikkenemisen ennakoimista ja kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin edistämistä.

Yleishallintoon liittyvät riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Lainsäädännön muutokset

Valmiuslain käyttöönotto korona-aikana

Suomi kohtasi keväällä 2020 muiden maiden mukana tilanteen, jossa tartuntataudin (covid-19) aiheuttava koronavirus alkoi levitä laajasti. Hallitus totesi 13.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi ja päätyi ottamaan valmiuslain käyttöön.

Hallitus teki keväällä 2020 useita rajoittamistoimenpiteitä koskevia linjauksia ja antoi eduskunnalle valmiuslain käyttöönottoasetuksia ja soveltamisasetuksia, sekä näiden kumoamisasetuksia. 15.6.2020 valtioneuvosto antoi valmiuslain toimivaltuuksien käytön kumoamisasetukset ja totesi, että maassa eivät enää vallitse valmiuslain 3 §:ssä tarkoitetut poikkeusolot.

Kesällä 2020 koronatilanne helpottui, mutta paheni jälleen syksyllä, jolloin Suomenkin osalta päädyttiin tartuntataudin ns. toiseen aaltoon. Vuoden 2021 alussa tilanne oli aluksi vakaa, mutta helmikuun 2021 lopussa tartuntatautilanteen uudelleen pahentuessa, hallitus joutui toteamaan tarpeen tiukemmista toimenpiteistä. Hallitus totesikin yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan jälleen poikkeusoloissa koronatilanteen vuoksi. Poikkeusolot ovat voimassa 1.3.2021 lähtien.

Laki tulotietojärjestelmästä tuli voimaan 16.1.2018. Tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019. Eläkkeet- ja etuudet ilmoitetaan tulorekisteriin 1.1.2021 alkaen.

Tulorekisteri on kansallinen sähköinen tietokanta. Se sisältää kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot yksilötasolla. Tiedon tuottajat ilmoittavat tiedot ansiotuloista tulorekisteriin reaaliaikaisesti ja maksukohtaisesti. Ensimmäisessä vaiheessa eli vuodesta 2019 lähtien tulorekisteriin on ilmoitettu tiedot palkoista ja ansiotuloista. Vuodesta 2021 alkaen ilmoitetaan myös eläke- ja etuustiedot. Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin on koskenut kaikkia palkkatiedon maksajia heti 1.1.2019 alkaen ja kaikkia etuuden maksajia 1.1.2021 alkaen.

Vuodesta 2019 tulotietojen käyttäjiä on ollut: Verohallinto, Työllisyysrahasto, työeläkelaitokset, ETK ja Kela. Vuonna 2020 tulotietojen käyttäjien joukko laajeni niin, että mukaan tuli mm. työttömyyskassat, Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonala, vakuutusyhtiöt, kunnat ja Tilastokeskus.

EU:n tietosuoja-asetus

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) soveltaminen alkoi jo keväällä 2018. Kiuruveden kaupungissa vuodet 2019 ja 2020 ovat olleet tietosuojan ja tietoturvan kehittämisvuosia. Rekisteröidyn informoinnin kehittäminen, henkilörekisterien kartoittaminen sekä Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamalli 2020 ja kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi ovat olleet tärkeitä lain ja asetuksen edellyttämiä kehittämistoimenpiteitä.

Kaupungin henkilöstöä on ohjeistettu sisäisellä ”arjen tietosuoja ja tietoturvaa” koulutuksella. Koulutuksessa on korostettu henkilöstön osallistumista yhteiseen tietoturva- ja tietosuojatyöhön. Vain puuttamalla ja tarttumalla tietosuojan ja tietoturvan epäkohtiin saadaan tietoturvallisempi toimintaympäristö.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen avulla Kiuruveden kaupunki seuraa ja kehittää tiedonhallintaan liittyviä toimintatapoja. Tietotilinpäätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Tietotilinpäätös toimii raportointityökaluna ja sen avulla kaupunki toteuttaa EU:n tietosuoja-asetuksessa edellytetyn tilintekovelvollisuuden. Tavoitteena on antaa johdolle, päättäjille ja kuntalaisille kuvaus tietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta. Samalla tietotilinpäätös toimii sisäisen ja ulkoisen valvonnan apuvälineenä, johdon ja riskienhallinnan strategisena työvälineenä, oppimisen työkaluna ja luottamuksen rakentajana.

Saavutettavuusdirektiivi

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset.

Saavutettavuuden edistäminen on olennainen osa julkisen hallinnon palveluiden digitalisointia. Saavutettavuudella tarkoitetaan, että verkkosivut ja mobiilisovellukset sekä niiden sisällöt ovat sellaisia, että kuka tahansa voisi niitä käyttää ja ymmärtää mitä niissä sanotaan. Saavutettavuusdirektiivissä säädetään julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavutettavuuden minimitasosta sekä keinoista, joilla saavutettavuuden toteutumista valvotaan. Saavutettavuusvaatimusten lisäksi laissa säädetään viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestämisestä ja veloitetaan julkisen hallinto tarjoamaan asiakkailleen mahdollisuuden viestiä viranomaisen kanssa sähköisesti.

Kaupungin saavutettavuusseloste on sähköisessä muodossa kaupungin kotisivuilla.

Tiedonhallintalaki

Tiedonhallinnan sääntelyn kannalta vuosi on ollut merkittävä, kun laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 (tiedonhallintalaki) astui voimaan 1.1.2020. Yleislakina tiedonhallintalaki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteen toimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta.

Tiedonhallintalaissa säädetään kuvausveloitteesta, tiedonhallintamallista ja laki korostaa tiedon elinkaarta ja tietoturvallisuuden huomiointia koko elinkaaren ajan. Tiedonhallintalaki kohdistuu tietoaineistoihin, jotka koostuvat asiakirjoista tai tiedoista, joista muodostuu asiakirjoja. Joten sääntely koskee julkisuuslain piiriin kuuluvia tietotoaineistoja ja asiakirjoja.

Tiedonhallintamalli on hallinnon sisäinen määräys ja sen tulee olla selkeä kuvaus laajennetusta tiedonhallinnasta. Mallissa kuvataan toimintaprosessit, tietovarannot, tietoaineistot, tietojärjestelmät ja tietoturvajärjestelyt sekä millaisia tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin liittyviä kytköksiä kaupungilla on muihin toimijoihin.

Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamallikooste ja kuvaus kaupungin tiedoista ja asiakirjoista asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi on hyväksytty kaupunginhallituksessa 23.11.2020 § 210. Tiedonhallintamallikooste on annettu tiedoksi valtuustolle 7.12.2020 § 58.

Sopimushallinta

Kaupungin käyttämien ostopalveluiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Näin ollen entistä useampi kunnallinen palvelu on ulkoistettu palveluntuottajalle, jonka toimintaa määritellään ensisijaisesti kaupungin ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa.

Palvelujen ulkoistamisen osalta on syytä muistaa, että kaupunki on velvollinen huolehtimaan lainsäädännön kuntalaisille takaamista palveluista ja oikeuksista, vaikka palvelun tuottaminen olisikin ulkoistettu yksityiselle tai yhdistykselle. Sopimuksissa tulisikin huomioida entistä laajemmin vastuiden jakautuminen esimerkiksi kriisitilanteissa. Sopimusehdoissa tulisi myös entistä enemmän määritellä sanktioista tai muista seuraamuksista, mikäli palveluntuottajan tuottama palvelu ei vastaa sopimuksessa määriteltyä laatutasoa ja – vaatimuksia.

Kaupungin sopimushallintaa tullaan jatkossa kehittämään ja parantamaan. Tarvittaessa sopimusten seurantaan ja voimassaolon valvontaan hankitaan sähköisiä työkaluja.

Talourisriskit (hallinto- ja talousjohtaja)

Kaupungin talous- ja rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen, lainanottoon ja korkoriskiin sekä sijoitustoimintaan. Muita riskejä ovat ainakin pitkäaikaiset sähkökatkokset, kyberriskit ja henkilöriskit.

Verotulojen ennakoitaan lähivuosina vähenevän. Kaupungin työllisyyskehityksellä on ratkaiseva merkitys siihen, miten verotulot kehittyvät. Myös verotulojen ennakoitaan vähenevät väestön vähenemisen ja ikärakenteen muutoksen takia.

Kaupungin noin 15,7 milj. euron pitkäaikaisesta lainakannasta 2,2 prosenttia on sidottu lyhytaikaisiin ja suhdanneherkkiin euribor - korkoihin, joihin liittyy korkoriski. Lisäksi lyhytaikaisia lainoja on 16,0 milj. euroa, koska niiden käyttämisestä saadaan merkittävä korkohyöty verrattuna pitkäaikaisiin lainoihin. Korkohyöty vuonna 2020 oli 23 997,33 euroa. Koko lainamäärä on 31,7 milj. euroa ja siitä 48,5 prosenttia on kiinteällä korolla ja 51,5 prosenttia euribor - korolla. Kesällä 2011 kaupunki teki 10 vuodeksi korkosuojausopimuksen 2,0 milj. euron lainalle. Suojaus on ollut kaupungille epäedullinen alhaisen korkotason vuoksi. Vuonna 2020 tämän korkosuojauksen kulut olivat 59 460,95 euroa. Tämä korkosuojaus päättyy maaliskuussa 2021.

Sote – menojen määrä ja kasvu on yksi merkittävä talousriski. Koko sote kuntayhtymän olemassaolon ajan kaupungin omaa toimintaa on karsittu, jotta sote maksusuudet on voitu kattaa.

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden 2020 lopussa noin 7,1 milj. euroa ja tasearvo oli noin 6,3 milj. euroa. Sijoitusvaroja ei ole kotiutettu vuonna 2020. Sijoitussalkkujen varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoittain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Tekninen palvelukeskus (teknisen palvelukeskuksen johtaja)

Hallinto (tekpa)

Teknisen palvelukeskuksen merkittävänä riskitekijänä on pidettävä henkilöstön korkeaa keski-ikä, joka ulottuu kaikille tulosalueille. Lähitulevaisuudessa teknisen sektorin kuntalaisille tarjoamat arvokkaat lähipalvelut voivat romahtaa äkillisesti, kun merkittävä määrä avaintyöntekijöitä jää eläkkeelle lähes samanaikaisesti. Henkilöstömäärän sopeutus palveluntarjontaa ja koko kunnan asukasmäärää vastaavaksi, ja sitä kautta riittävän vuosikatteen varmistamiseksi, on tärkeää, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että myös uusia nuoria osaajia rekrytoidaan ajoissa, sillä ammatillaiseksi kasvaminen vie aikansa. Eläkkeelle siirtyvillä on suuri määrä ammatillisesti ja rahallisesti arvokasta ns. hiljaista tietoa, jota voidaan siirtää nuoremmille parhaiten yhdessä työskennellen.

Kiinteistöt

Kaupungilla ei ole riittäviä taloudellisia resursseja huoltaa, korjata ja ylläpitää vanhenevia kiinteistöjä. Korjausvelka lisääntyy, kun sitä pitäisi pystyä vähentämään. Työpaikkojen sisäilmaongelmat johtuvat suurelta osin riittämättömistä taloudellisista resursseista. Vaarana on, että ennalta arvaamatta joudutaan mittaviin ja kalliisiin tilajärjestelyihin. Kaupungin kiinteistöihin on kertynyt paljon korjausvelkaa eikä tilanteeseen lähivuosina ole näköpiirissä muutosta. Vuonna 2021 toteutettava koulu- ja kiinteistöselvitys tuo toivottavasti selkeästi esille seuraavan kymmenen vuoden aikana tulevat korjaustarpeet ja realistisen aikataulutuksen korjauksille. Kiinteistöjen korjausvelka on merkittävä riski.

Vesihuoltolaitos

Tekninen lautakunta on 3.7.2012 § 45 hyväksynyt Kiuruveden kaupungin vesihuoltolaitoksen riskianalyysin. Talousveden ja jäteveden osuudet on analyysissä käsitelty erikseen ja lisäksi se sisältää liiketaloudellisen osuuden.

Varautumistoimenpiteitä edellyttäville riskeille on esitetty todennäköinen seuraus vakavimman mukaan, todennäköisyys, vakavuus sekä varautumistoimenpide, jolla riskiä voidaan ehkäistä tai vähentää. Osalle arvioiduista operatiivisista riskeistä on esitetty varautumistoimenpiteitä ja varaosatarpeita. Laitteiden vaurioitumisesta tai henkilökunnan operointivirheistä johtuvat riskit ovat riskitasoltaan keskimääräisiä tai vähäisiä hyvän varautumistason ansiosta. Laitteiden vaurioitumisella on työllistävä vaikutus, mutta useimmat laiteviat saadaan nopeasti korjattua ja lähes kaikille laitteille on olemassa varalaite, joten laitteiden korjaaminen ei vaikuta pitkäaikaisesti verkoston toimintaan. Taloudelliset riskit on jaettu asiakkaan, laite/tavarantoimittajan ja yleisen talustilanteen muodostamiin riskeihin. Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (sivistystoimen vastaava)

Sivistyspalvelukeskuksen riskejä on kartoitettu riskienhallinnan työkalun avulla. Työkalun ja pohdinnan perusteella on valittu viisi tärkeintä riskiä. Seuraavaksi on listattuna riski sekä sen nykyinen hallintakeino.

1. Piha-alueiden ja urheilualueiden liikenne

Hallintakeinot: liikennevalistusta oppilaille, yhteistyö liikenneturvan, poliisin ja kaupungin teknisen toimen piha-alueiden suunnittelussa

2. Sisäilmaongelmat

Hallintakeinot: säännöllinen kiinteistöjen huolto, välittömät korjaustoimenpiteet, rakennusvalvonta, huoltokirjajärjestelmä (Facility-info)

3. Tukipalveluiden väheneminen, esim. pitkät poissaolot, säästöt

Hallintakeinot: henkilökunnan perehdyttäminen ennalta, varasuunnitelmat

4. Oppilaiden taholta henkilökuntaan ja toisiin oppilaisiin suuntautuva aggressiivinen käyttäytyminen

Hallintakeinot: henkilöstön koulutus, järjestyssäännöt kouluissa, yhteistyö oppilashuoltotyön kautta, riittävä henkilöstöresurssi, ennakointi

5. Puutteet henkilöstön riittävyydessä ja kelpoisuudessa

Hallintakeinot: sijaisrekisterin ylläpito, pidetään työpaikka kiinnostavana, taloudelliset resurssit

1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tieto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kaupunki antaa toiminta- kertomuksessa tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta (KuntaL 14 §, 39 §).

Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä.

Hallinto- ja johtamistapa

Eettiset periaatteet

Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu. Lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. Eettinen näkökulma tulee ottaa huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, esimerkiksi myös kaupungin tytäryhteisöissä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupunginhallituksen eettiset ohjeet 9.1.2017 § 19.

Säännöt ja ohjeet

Kaupungilla on vuonna 2017 laadittu hallintosääntö ja sitä on päivitetty vuonna 2018. Hallintosääntö on kaupungin säännöistä keskeisin ja sen toimivuuteen ja ajantasaisuuteen kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Hallintosääntöä tullaan päivittämään vuoden 2021 aikana. Sisäisen valvonnan ohje on vuodelta 2010 ja se tulee päivittää mahdollisimman pian. Suunnitelmissa oli, että sisäisen valvonnan ohje olisi päivitetty vuoden 2020 aikana. Koronapandemian ja henkilöstössä tapahtuneiden muutosten takia ohjeen päivittämiseen ei ollut riittävästi henkilöresursseja. Ohje on kuitenkin vielä käyttökelpoinen. Vuoden 2019 joulukuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen. Kaikki kaupungin säännöt ja ohjeet pyritään pitämään jatkuvasti ajan tasalla.

Toimivallan jako

Hallintosääntö määrittelee toimivallan jaon.

Valvontatoimenpiteet

Erilaiset kontrollit

Palvelukeskusten johtajat laativat vuosittain raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta tilivuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Raportin pohjalta laadittu kaupunginjohtajan raportti sisäisen valvonnan toteutumisesta toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä edelleen tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle helmikuun loppuun mennessä. Lautakunnat ovat valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessaan hyväksyneet sisäisen valvonnan suunnitelman koko valtuustokaudelle. Vuosittainen kaupunginjohtajalle toimitettu raportti perustuu edellä mainitun suunnitelman toteutumiseen. Yksittäisiä kontrollitoimenpiteitä

kohdistetaan jatkuvasti esimerkiksi viranhaltijapäätöksiin, ostolaskuihin, kassasta maksuun ja käteiskassoihin.

Suojaukset

Erilaisia suojauksia on tehty ICT-laitteisiin. Lainoista 2 milj. euroa on suojattu 10 vuodeksi vuodesta 2011 alkaen. Suojaus on ollut koko ajan kaupungille epäedullinen. Suojaus päättyi maaliskuussa 2021. Lainasalkkua on muutenkin suojattu ottamalla lainoja erilaisilla ehdoilla; markkinakorolla ja kiinteällä korolla sekä lyhytaikaista ja pitkäaikaista lainaa.

Sopimusten hallinta

Kaupungin asiakirjahallintajärjestelmän päivittäminen aloitettiin vuoden 2019 alussa. Tähän kokonaisuutena kuuluvana on tarkoitettu ottaa käyttöön sopimushallinta-osa. Nyt sopimuksia hallitaan palvelukeskuskohtaisesti perinteisin menetelmin. Pääperiaate on, että vastuu sopimuksen hallinnasta on allekirjoittajalla. Sopimusten hallinnan laiminlyönteistä ei ole tullut tietoa.

Tieto ja tiedonvälitys

Kuntalain mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kunnan on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä toteutuu. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

18.3.2019 kaupunginhallitus nimesi viestinnästä, tiedottamisesta ja markkinoinnista vastaavaksi viranhaltijaksi hallintojohtajan. Jokaisella Kiuruveden kaupungin työntekijällä on tiedotusvastuu. Tiedotusvastuun laajuus määräytyy henkilön työtehtävien ja vastualueen mukaan. Kunkin palvelukeskuksen viestinnästä vastaa ja sitä johtaa kyseisen palvelukeskuksen johtaja.

Kaupungin tiedottaminen ja viestintä perustuu avoimuuteen. Kaupunki pyrkii oma-aloitteisesti ja aktiivisesti tiedottamaan omista asioistaan olivat ne sitten valmistelussa olevia asioita, jo tehtyjä päätöksiä tai muita kaupungin toimintaa tai palveluja koskevia asioita. Tiedottamisen ja viestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kaupungin strategian toteutumista sekä toimia kaupungin ja sen asukkaiden hyväksi. Kaupunki noudattaa mahdollisimman laajaa avoimuutta asiakirjojen julkisuuden osalta.

Kiuruveden kaupungin pääasiallinen tiedotusväline on kotisivut, jossa kerrotaan kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä julkaistaan toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat. Enenevässä määrin hyödynnetään tiedottamisessa myös muita sähköisiä kanavia (esim. Facebook). Asioista tiedotetaan myös lehdistön, sähköisten ilmoitustaulujen ja muiden viestintäkeinojen välityksellä. Tiedotusvälineille tiedotetaan asioista lähtökohtaisesti samanaikaisesti. Lisäksi tiedotusvälineille annetaan heidän tarvitsemansa tieto sekä yhteydenottopyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivästystä. Pyrkimyksenä on, että jokaisella kuntalaisella olisi yhtäläiset mahdollisuudet saada ja hankkia tietoa kunnan toiminnasta helposti ja ymmärrettävästi sekä osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan.

Seuranta

Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan jatkuvasti palvelukeskuskohtaisesti ja kaupungin yleishallinnon (kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja) toimesta. Palvelukeskusten johtoryhmät (koostuu palvelukeskuksen johtajasta ja tulosaluevastaavista) seuraavat sisäisen valvonnan toteutumista. Yleisesti esimiesten tehtäviin kuuluu myös sisäisen valvonnan toteutumisen seuranta. Sisäisestä valvonnasta ei ole kaupungin sisällä järjestetty koulutustilaisuuksia. Osa henkilöstöstä ja luottamushenkilöistä ovat vain satunnaisesti osallistuneet aihetta käsittelevään koulutustilaisuuteen. Sisäisen valvonnan ohjeen päivittämisen yhteydessä on tarkoituksenmukaista järjestää koko kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille aiheesta koulutusta.

Arviointi

Sisäisen valvonnan toteutumisen systemaattista arviointia ei ole tehty. Sisäistä valvontaa on arvioitu lähinnä käytännön tapausten yhteydessä palvelukeskusten sisällä ja kaupungin johtoryhmässä.

Kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus

Sisäistä valvontaa ei ole kokonaisvaltaisesti kehitetty, mutta yksittäisiä toimenpiteitä on otettu käyttöön toiminnan muuttuessa väliaikaisesti tai pysyvästi. Kehittämistoimenpiteille on tarvetta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kaupungin riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kaupungin asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kaupungin kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

- Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kaupunginhallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen:
Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 riskienhallinnan periaatteet, joiden mukaan kaupungin sisäinen riskienhallinnan raportointi tehdään yhdenmukaisella menettelyllä toimintakertomuksessa. Siinä riskit, niiden arvioinnit, nykyiset ja tulevat hallintakeinot, raportoidaan kokonaisuudessaan eteenpäin siten, että riskit ovat keskinäisessä tärkeysjärjestyksessä. Merkittävimmille riskeille nimetyt hallintakeinot huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja budjetoinnissa. Kaupunginhallitus ei ole antanut tarkempia ohjeita.
- Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuunjako ja asiantuntemuksen riittävyys:
Kaupunginvaltuuston hyväksymät riskienhallinnan periaatteet sisältävät myös vastuunjaon. Vastuu jakaantuu kaupunginvaltuustosta lähtien kaikkiin työntekijöihin. Asiantuntemusta on tarvetta lisätä erilaisilla koulutustilaisuuksilla.
- Kaupungin riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus:
Palvelukeskukset ja tytäryhtiöt tekivät viimeksi syksyllä 2020 talousarvion valmistelun yhteydessä. Merkittävimmät riskit kirjattiin vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma 2022–2023 kirjaan. Riskikartoitukset ovat kattavia ja ne tehdään siihen tarkoitettulla Excel – työkalulla. Kartoitus sisältää seuraavat kohdat: riskin alue, todennäköisyys, merkitys/vaikutus, riskin arvio, nykyiset hallintakeinot, nykyisen hallinnan taso ja tulevat hallintakeinot.

- Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta- ja raportointikäytännöt sekä niiden toteutuminen, onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa. Merkittävimmät riskit nostetaan esiin talousarvioissa ja toimintakertomuksissa, mutta niiden syvällisemmässä analysoinnissa ja hallinnassa on vielä puutteita. Merkittävimpien riskien toteutumisen ajallista ennakointia ei ole suoritettu.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteella on tehtävä arvio keskeisistä johtopäätöksistä (esimerkiksi ”kaupunginhallituksen kokonaisarvio”). Siihen liittyen tulee kuvata sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Sisäisen valvonnan ohje tulee päivittää nykyisiä vaatimuksia vastaavaksi. Päivittämisen yhteydessä järjestetään koulutusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Samalla käsitellään myös sisäisen valvonnan toteutumisen arviointia ja kehittämistoimenpiteitä.

Selonteon valmistelu ja käsittely

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon valmistelu on osaksi vastuutettu palvelukeskuksille ja lautakunnille. Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan yhteenvedoraportti kaupunginhallitukselle sisältää myös palvelukeskusten sisäisen valvonnan toteutumisen. Itsearviointeja ja kokonaisarviointeja ei ole tehty. Kaupungin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa ei ole havaittu puutteita.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 101.546 euroa yli muutetun talousarvion. Toteutuminen oli 101,3 %. Toimintatuotot kasvoivat noin 845.431 euroa vuoteen 2019 verrattuna eli 12,14 %. Tukiin ja avustuksiin on vuonna 2020 tuloutettu koronatukia yhteensä 79.200 €

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2 140 331 eurolla. Toteutuminen oli 96,6 %. Toimintakulut alittuivat noin 0,3 milj. euroa vuoteen 2019 verrattuna eli -0,55 %. Kaupungin oman toiminnan toimintakulut alittuivat -2,67 % ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus kasvoi 1,02 % vuoteen 2019 verrattuna.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 725 000 eurolla. Henkilöstökulut alittivat myös noin 517 600 euroa vuoteen 2019 verrattuna eli -3,4 %.

Palvelujen ostot alittivat muutetun talousarvion noin 974 200 eurolla (sote kuntayhtymän maksuosuus ylitti alkuperäisen talousarvion noin 0,371 milj. euroa). Palvelujen ostot pysyivät vuoden 2019 tasolla laskien vain 3 345 €

Avustukset alittivat muutetun talousarvion noin 323 634 eurolla. Toteutuminen oli 89,9 %. Avustukset kasvoivat noin 312 532 euroa vuoteen 2019 verrattuna eli 12,1 %. Avustuksia myönnettiin yhteensä lähes 2,9 milj. euroa seuraavasti (suluissa vuoden 2019 luku):

- lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä sekä muut palvelusetelimenot yhteensä 859 870 euroa (678 416 euroa)
- avustukset yhteisöille 1 434 600 euroa (1 443 500 euroa)
 - *Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy 350 000 euroa (500 000 euroa)
 - *Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky 505 010 euroa (354 700 euroa) (edellisten vuosien alijäämiä)
- työmarkkinatuen kuntaosuus 588 137 euroa (448 606 euroa)

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2020 oli 21,75 %.

Kunnallisveron (tuloveron) maksuunpanon kehitys vuosina 2012–2019 milj. euroa

Verovuosi	Milj.euroa	Kasvu- % Kiuruvesi	Kasvu- % koko maa
2019	20,0	0,4	3,5
2018	20,0	0,6	2,4
2017	19,9	-4,5	-1,4
2016	20,8	0,3	0,8
2015	20,7	-2,9	1,6
2014	21,3	6,5	3,7
2013	20,0	2,4	3,9
2012	19,6	1,3	3,6

Verotuloja kertyi yhteensä 24,5 miljoonaa euroa, joka on 195 552 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa ennakoitiin. Kokonaisverokertymä kasvoi 1,0 milj. euroa edellisvuodesta (4,4 %). Verotuloja kertyi verolajeittain tarkasteltuna muutettuun talousarvioon verrattuna seuraavasti: tuloveroa noin 308 110 euroa arvioitua enemmän, yhteisövero 24 299 euroa arvioitua enemmän ja kiinteistövero 136 858 euroa arvioitua vähemmän.

Seuraavassa taulukossa erittely verotulojen toteutumisesta vuosina 2017–2020 (1 000 €)

	2017	2018	2019	2020	muutos % 2019/2020
Kunnan tulovero	20 787	19 533	19 910	20 758	4,26
Yhteisövero	1 986	1 814	1 917	2 224	16,01
Kiinteistövero	1 717	1 708	1 719	1 563	-9,08
Yhteensä	24 490	23 055	23 546	24 546	4,25

Koko maassa kuntien kiinteistöverotulot laskivat noin 200 milj. euroa, sillä vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta v. 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Valtionosuudet

Valtionosuudet ylittivät muutetun talousarvion noin 864 011 eurolla. Valtionosuuksia kertyi 5 002 160 euroa enemmän kuin vuonna 2019 eli 16,6 %. Valtionosuuden kasvu johtui muun muassa vuonna 2019 päättyneestä kilpailukykysojimuksista, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia. Valtionosuuksien kautta on myös maksettu tukipaketti koronaepidemiasta selviämiseen 1 872 022 €

Seuraavassa taulukossa on erittely valtionosuuksien toteutumisesta vuosina 2012–2020 (1 000 €)

Vuosi	Peruspalveluiden valtionosuus	Verotulontasaus	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	Muut	YHTEENSÄ
2020	21 349	8 329	-466	5 841	35 054
2019	22 368	8 215	-531		30 052
2018	23 042	8 222	-576		30 688
2017	23 280	8 555	-590		31 246
2016	23 848	8 272	-856		31 263
2015	22 847	8 342	-951		30 238
2014	23 516	7 664	-1 262		29 919
2013	23 778	7 255	-1 323		29 711
2012	22 640	7 260	-1 377		28 523

Taulukossa muut sarakkeessa on vuonna 2020 saatu harkinnanvarainen valtionosuuden korotus 900 000 € sekä maksetut verotulomenetyksen korvaukset 4 941 407 € Aikaisempina vuosina verotulojen menetyksen korvaukset on maksettu kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulojen menetyksiä on vuodesta 2010 lähtien kompensoitu kunnille peruspalvelujen valtionosuuksien yhteydessä.

Veroperustemuutosten korvaus ei kuitenkaan ole luonteeltaan osa peruspalveluiden valtionosuutta, vaan valtion korvaus kunnille lainsäädännön muutoksista johtuvista kunnallisverotulojen menetyksistä, eli saamatta jääneistä verotuloista.

UUSI MOMENTTI 2020: Valtion korvaus veromenetyksistä

Veromenetyksen kompensointi vuodelta 2010	894 473
Veromenetyksen kompensointi vuodelta 2011	268 110
Veromenetyksen kompensointi vuodelta 2012	682 456
Veromenetyksen kompensointi vuodelta 2013	33 966
Veromenetyksen kompensointi vuodelta 2014	110 226
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2015	363 392
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2016	470 200
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2017	789 309
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2018	215 962
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2019	413 122
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2020	579 002
<i>Veronmaksulykkäysten kompensointi vuonna 2020</i>	121 189

VÄHENNYKSET JA LISÄYKSET YHTEENSÄ 4 941 407

Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuottojen ja rahoituskulujen (netto) oli muutetussa talousarviossa noin 648 000 euroa ja toteutuminen oli noin 724 000 euroa. Vuonna 2019 vastaava luku oli noin 916 000 euroa. Savon Energiaholding Oy:n osinkotuotot olivat noin 690 000 euroa.

Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä korkokulujen kehitys 2012–2020

	Korkokulut (euroa)	Lainat (milj.euroa)
2020	169 634	31,7
2019	200 874	33,0
2018	216 402	30,2
2017	203 626	31,4
2016	213 146	29,2
2015	245 524	29,9
2014	341 824	29,6
2013	268 334	27,2
2012	330 547	21,3

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kirjattiin noin 3,2 milj. euroa. Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalennusta kirjattiin 762 836,78 euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot	7 814 197	6 968 766
Valmistus omaan käyttöön	82 774	78 941
Toimintakulut	-60 868 300	-61 202 920
Toimintakate	-52 971 329	-54 155 213
Verotulot	24 545 552	23 546 465
Valtionosuudet	35 054 011	30 051 851
Rahoitustuotot ja -kulut	724 323	916 297
Korkotuotot	19 282	16 412
Muut rahoitustuotot	1 076 909	1 240 496
Korkokulut	-169 634	-200 874
Muut rahoituskulut	-202 234	-139 737
Vuosikate	7 352 557	359 400
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 182 257	-3 166 662
Arvon alentumiset	-762 837	-472 467
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	3 407 463	-3 279 729
Poistoeron muutos	2 205	18 622
Tilikauden yli-/alijäämä	3 409 669	-3 261 107

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,9	11,4
Vuosikate / Poistot ja arvonalent., %	186	10
Vuosikate, euroa/asukas	936	45
Asukasmäärä	7 854	7 998

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan

tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2020	TP 2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 352 557	359 400
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-744 735	123 040
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 983 544	-3 301 711
Rahoitusosuudet investointeihin	279 986	317 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	868 075	66 061
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 772 339	-2 436 210
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos	132 576	189 934
Antolainasaamisten lisäykset	-15 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennykset	147 576	209 934
Lainakannan muutokset	-1 228 291	2 733 334
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	240 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 468 291	-2 266 666
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 299 330	-421 285
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	-40 435	-3 329
Saamisten muutos	105 492	-780 511
Korottomien velkojen muutos	-1 364 387	362 555
Rahoituksen rahavirta	-2 395 044	2 501 983
Rahavarojen muutos	1 377 295	65 773
Rahavarat 31.12.	7 961 277	6 583 982
Rahavarat 1.1.	6 583 982	6 518 209
	1 377 295	65 773

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-369 853	-2 436 210
Investointien tulorahoitus, %	198,5	12,0
Laskennallinen hoitokate	1,8	0,1
Kassan riittävyys, pv	43	36
Asukasmäärä	7 854	7 998

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS**Kassan riittävyys (pv)**

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskiarvoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2020	TP 2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 537 634	1 656 485
Aineettomat oikeudet	42 802	27 555
Muut pitkäaikaiset menot	1 494 832	1 628 930
AINEELLISET HYÖDYKKEET	43 978 494	43 372 897
Maa- ja vesialueet	3 548 608	3 581 294
Rakennukset	22 236 856	23 056 539
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 664 535	15 935 259
Koneet ja kalusto	820 644	796 564
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 707 851	3 241
SJOITUKSET	10 112 117	11 005 661
Osakkeet ja osuudet	9 405 100	10 166 067
Muut lainasaamiset	603 626	729 263
Muut saamiset	103 391	110 331
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	55 628 246	56 035 043
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	27 451	42 499
Valtion toimeksiannot	27 451	42 499
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	27 451	42 499
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	2 489 851	2 595 343
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 187 713	1 233 773
Lainasaamiset	800 000	813 750
Muut saamiset	387 713	420 023
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 302 138	1 361 570
Myyntisaamiset	559 679	527 923
Lainasaamiset	13 912	47 000
Muut saamiset	526 201	593 405
Siirtosaamiset	202 346	193 242
RAHOITUSARVOPAPERIT	6 348 147	6 186 325
Muut arvopaperit	6 348 147	6 186 325
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 613 129	397 657
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 451 128	9 179 325
VASTAAVAA	66 106 825	65 256 867

VASTATTAVAA	TP 2020	TP 2019
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	29 511 822	29 511 822
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 401 795	-140 689
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 409 669	-3 261 107
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	29 519 696	26 110 026
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	28 608	30 814
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	328 608	330 814
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	264 096	173 443
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	264 096	173 443
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	27 451	42 498
Lahjoitusrahastojen pääomat	105 134	145 569
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	132 585	188 067
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	13 676 795	15 508 337
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 676 795	15 508 337
LYHYTAIKAINEN	22 185 045	22 946 181
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000	15 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 069 916	2 466 666
Saadut ennakot	645	430
Lyhytaikaiset ostovelat	1 370 524	2 925 035
Muut velat	221 899	219 437
Siirtovelat	2 522 062	2 334 613
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	35 861 840	38 454 518
VASTATTAVAA	66 106 825	65 256 868
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	45,2	40,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,2	63,5
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa	35 779 176	37 515 361
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa/asukas	4 556	4 691
Kertynyt yli-/alijäämä	7 874	-3 401 796
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1	-425
Lainakanta 31.12, euroa	31 746 711	32 975 002
Lainakanta 31.12, €/asukas	4 042	4 123
Lainasaamiset, euroa	603 626	729 263
Asukasmäärä	7 854	7 998

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuuden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)

Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	7 814	Toimintakulut	60 868
Verotulot	24 546	- Valmistus omaan käyttöön	-83
Valtionosuudet	35 054	Korkokulut	170
Korkotuotot	19	Muut rahoituskulut	202
Muut rahoitustuotot	1 077	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vast. luovutusvoitot	-835	- Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	-91
Investoinnit		- Pysyvien vast. luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointeihin	280	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	868	Investointimenot	3 984
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	148	Antolainasaamisten lisäykset	15
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	240	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 468
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	70 210	Kokonaismenot yhteensä	67 533

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot= 2677

Rahavarojen muutokset 1377 - Maksuvalmiuden muutokset -1299 = 2677 (itseisarvojen summa)

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
	Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	1
	Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Kuntayhtymät		7	
Osakkuusyhteisöt		4	
YHTEENSÄ		15	1

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

1. Korjausinvestoinnit vastaavat korjausvastuuta

Vuosikorjauksiin v 2020 on talousarviossa varattu 355 000 € Korjauksiin on käytetty joulukuun loppuun mennessä 255 862 €

2. Energiatohokkuuden parantaminen

- Poistettu vanhoja kylmäkellaritiloja neljästä kiinteistöstä.
- Uusittu ja korjattu vanhoja vesikalusteita.
- Otettu kokeeksi heinäkuussa sähköinen vuototarkkailu 5 kiinteistöille. Ei ole vielä havaittu vuotoja.
- Uusittu led lamppuja sitä mukaan, kun on jouduttu vaihtamaan.
- Lämmityksen kesäsäädöt on pidetty päällä

3. Kiertotalouden monipuolinen edistäminen

Jätteiden lajittelua on opastettu kiinteistöillä ja nettisivulla. Taajaman kiinteistöissä on mahdollista lajitella, muovit, paperit, kartongit ja biojäte sekä lasi ja metalli yli 20 huoneiston kiinteistöillä.

Paperin vähentäminen

- Käytämme verkkolaskutusta, kun se on mahdollista. (toteutuu pääsääntöisesti)
- Kirjeet, pöytäkirjat yms. ovat sähköisessä muodossa, kun se on mahdollista. (toteutuu pääsääntöisesti)
- Asuntohakemukset ja irtisanomiset asukas voi tehdä kotisivujen kautta. (toteutuu pääsääntöisesti)

4. Asiakastyytyväisyys/ -kokemus

Kysely toteutettiin vuokralaisille, jotka ovat muuttaneet Kiurunkulman asuntoon viimeisen 2 vuoden aikana. (186 kpl, vastausprosentti oli 26 %)

Kyselyn keskiarvo oli 3,37. (arviointiasteikko 1=välttävä, 2 = tyydyttävä, 3=hyvä ja 4 =kiitettävä)

Kyselyssä selvitettiin viidellä (5) tutkimuskysymyksellä vuokralaisten asumiskokemuksia yhtiön kiinteistöissä. Pyydettiin arvioimaan asunnonhakuprosessia, asunnon kuntoa, asuinympäristöä, yhteisten tilojen siisteyttä ja Kiurunkulman henkilökunnan toimintaa.

5. Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin toimijoihin

- v. 2020 budjetoitu keskivuokra 8,65 €/asm²/kk ja toteutunut 8,63 €/asm²/kk.
- Aran tieto v. 2018 keskivuokra koko maa 9,00 €/asm²/kk

6. Vuokra-asuntojen käyttöaste

Budjetoitu v. 2020 91,8 %. Toteutunut 90,16 %. Uusia vuokrasopimuksia 161 kpl.

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vuokratut asm ²	33 486	33 486	33 486
Vuokratulot, euroa	3 315 752	3 399 310	3 262 156
Henkilöstömäärä	5+1 osa-aikainen	5+1 osa-aikainen	5+1 osa-aikainen
Henkilöstökulut, euroa	-308 015	-310 020	-300 850

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulmaan kuului vuoden 2020 lopussa 42 kiinteistöä, joissa on 634 asuinhuoneistoa, pinta-alaltaan 33 486 m² sekä 5 liikehuoneistoa, pinta-alaltaan 171,5 m². Yhtiö omistaa 13 huoneistoa eri taloyhtiöissä, joiden yhteispinta-ala on 541 m², nämä sisältyvät asuinhuoneistojen pinta-alaan ja lukumäärään. Asukasvalintoja tehtiin 161 kappaletta.

Yhtiön isännöimät asuinyhtiö ja ry:n sopimukset lakkasivat joulukuun alussa.

Heinäkyllän rivitalo myytiin vuoden aikana sekä Katajatie 1 kerrostalo asukkaat irtisanottiin. Asukkaille tarjottiin yhtiön muista taloista asunnot.

Yhtiö omistaa Honkarannan Majan, jota vuokrataan virkistyskäyttöön. Honkarannan maja on laitettu myyntiin.

Vuokria korotettiin 1.1.2020 alkaen pääsääntöisesti 0,11 €/m²/kk, muihin käyttömaksuihin ei tullut korotuksia.

Kiurunkulman oman kirvesmiehen ja sisustajan lisäksi LVIS-palvelua ostettiin paikallisilta urakoitsijoilta. Eritasoisia huoneistoremontteja tehtiin yhteensä noin 40 huoneistossa asukkaan vaihtuessa (v. 2019, 40). Keväällä pestiin ja pinnoitettiin Pietunmäen katto. Vuoden aikana vuosikorjaus- ja rakentamiseen käytettiin 256 000 euroa (v. 2019, 345 000 €).

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikevaihto	3 325 622	3 408 920	3 271 877
Muut tuotot	12 864	10 020	7 768
Henkilöstökulut	-308 015	-310 020	-300 850
Poistot ja arvonalentumiset	-521 134	-492 250	-643 507
Kiinteistön hoitokulut	-2 016 611	-2 018 490	-1 848 342
Luottotappiot ja oikaisuerät	-3 298	0	-3 069
Muut kiinteistön kulut	-8 827	-10 030	-9 019
Liikevoitto	480 601	588 150	474 859
Rahoitustuotot ja -kulut	-158 895	-164 900	-145 708
Poistoero	1 827	0	1 684
Asuinalovaruksen muodostaminen	-428 672	0	-452 914
Asuinalovaruksen purkaminen	115 472	0	122 341
Tilikauden voitto/-tappio	10 333	423 250	261

Pitkäaikainen vieras pääoma: 8 136 000 euroa (vuonna 2019, 9 050 000 euroa)
Asuinalovaraus yhteensä: 3 305 000 euroa (vuonna 2019, 2 975 000 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja noin 981 000 euroa. Kiinteistöveroä yhtiö maksoi 108 000 euroa.

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA / TASE 31.12.2020

	TP 2020	TP 2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	370 111	370 111
Liittymismaksut	397 309	397 309
Rakennukset ja rakennelmat	11 294 382	11 934 571
Koneet ja kalusto	70 947	71 580
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12 132 750	12 773 571
Sijoitukset		
Muut saamiset	201 887	201 886
Muut osakkeet ja osuudet	321 805	321 974
Sijoitukset yhteensä	523 692	523 860
Pysyvät vastaavat yhteensä	12 656 442	13 297 431
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus yhteensä	0	4 587
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 892	5 647
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	24 442	26 359
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	6 080	6 393
Siirtosaamiset	4 085	5 668
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	34 607	38 420
Rahat ja pankkisaamiset	187 671	162 573
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	224 170	211 227
Vastaava yhteensä	12 880 612	13 508 658
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	272 128	272 128
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-35 413	-45 746
Tilikauden voitto/tappio	261	10 333
Oma pääoma yhteensä	236 977	236 715
Tilinpäättösiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	42 163	43 847
Asuintalovaraukset	3 305 478	2 974 905
Tilinpäättösiirtojen kertymä yhteensä	3 347 641	3 018 752
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	7 628 943	8 441 126
Valtiokonttorilainat	20 629	35 758
Eläkelainat	127 050	145 200
Velat saman konsernin yr.	338 815	427 703
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	8 115 436	9 049 787
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	30 897	24 982
Ostovelat	128 475	121 373
Muut velat	960 886	986 330
Siirtovelat	60 300	70 719
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 180 557	1 203 404
Vieras pääoma yhteensä	9 295 994	10 253 191
Vastattavaa yhteensä	12 880 612	13 508 658

TYTÄRYHTIÖ: Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

1. Kiinteistöjen arvon säilyminen

Kiinteistöjä on pidetty toiminnallisessa kunnossa, laajoihin korjauksiin ei ole taloudellisesti ollut mahdollista. Tilikaudella 2020 tehtiin Teollisuustalo I piharemontti ja Lumola-Mansikki kulujen eriyttäminen ja samalla talotekniikan uusiminen

2. Energiatehokkuuden parantaminen

Lumola-Mansikin tekniikan uusiminen toi energiategokkuutta uuden tekniikan myötä. Muihin varsinaisiin energiainvestointeihin ei ole ollut taloudellisesti mahdollista. Toimitiloissa on tehty ovien uusimisia ja tiivistyksiä

3. Asiakastyytyväisyys-/kokemus

Tilikaudella 2020 ei tehty asiakaskyselyä.

4. Kilpailukykyinen vuokra

Vuokrat ovat sidottu elinkustannusindeksiin ja ovat kilpailukykyisiä toiminta-alueella. Tyhjiä tiloja on vuokrattu myös varastokäyttöön

5. Toimitilojen käyttöaste

Osin koronasta johtuvista syistä teollinen tuotanto supistui ja tilojen käyttöaste pieneni. Samasta syystä myös tyhjiin tiloihin ei saatu vuokralaista. Toimitilojen käyttöaste jäi 65 % – 70 %:iin

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vuokratut m2	13 600	14 500	11 350
Vuokratulot, euroa	673 451	723 000	590 533
Henkilöstömäärä	0	0	0
Valmistunut/ostetut m2	0	0	0

Yhtiöllä on omistuksessaan Teollisuustalo 1, Teollisuustalo 2, Lumola, Kehäkymppi, Kirjapainorakennus, Puuyrityshautomo 1, Levytehdas, Kuivaamorakennus, Milletti-halli, Pajarinki-halli sekä liike- ja tuotantotilaa Liikekeskus Mansikissa, Kiurunportissa ja Toritalossa. Yhtiö hoitaa myös Metallihallin isännöintitehtävät, joka on Kiuruveden kaupungin omistuksessa.

Tilikauden aikana rakennusten aktivoituja korjauksia ja muutostöitä on tehty Lumolan tekniikan uusiminen ja Hovinpelon rännien uusiminen yhteensä 43 195,72 euroa. Lisäksi muihin pitkävaikutteisiin on aktivoitu Teollisuustalo I piharemontti yhteensä 14 223,79 euroa.

Talousarvion toteutuminen

	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikevaihto	673 452	723 330	590 533
Muut liiketoiminnan tuotot	426 050		20 553
Henkilöstökulut	-769	-8 600	-815
Poistot ja arvonalentumiset	-373 233	-204 912	-1 041 050
Kiinteistön hoitokulut	-653 183	-633 222	-630 458
Luottotappiot ja oikaisuerät	-18 472	0	178
Liikevoitto	53 845	-123 404	-1 061 058
Rahoitustuotot ja -kulut	-50 277	-45 000	-49 088
Satunnaiset erät	500 000	500 000	350 000
Välittömät verot	56	0	0
Tilikauden voitto/-tappio	503 624	331 596	-760 146

Korollinen vieras pääoma 31.12: 4 562 000 euroa (vuonna 2019, 5 401 000 euroa)

Edellisten tilikausien tappiot 31.12: -5 731 000 euroa (vuonna 2019, -6 235 000 euroa)

Yhtiön vapaa oma pääoma 31.12: -521 000 euroa (vuonna 2019, 240 000 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja noin 583 826,05 euroa. Uutta lainaa ei otettu. Kiuruveden kaupunki on antanut yhtiölle avustusta 350 000 euroa lainojen lyhennyksiin ja korkokuluihin.

Tilikauden aikana vuokratulot pienenevät huomattavasti talousarvioon verrattuna johtuen Metallitien vuokran alennuksesta investointeja vastaan sekä tyhjentyneistä toimitiloista, joita ei ole saatu vuokrattua. Vuokrasaatavat pienenevät merkittävästi vuoteen 2019 verrattuna, johtuen perintätoimien edelleen kiristämisestä.

Tilinpäätöksessä kirjattiin alas tulevan myyntihinnan ja tasearvon erotus Teollisuustalo II ja Hovinpellon myynneistä sekä arviokirjan perusteella Kehäkympin tasearvo sen arvioituun käypään hintaan.

KIURUVEDEN YRITYSKIINTEISTÖT OY / TASE 31.12.2020

	TP 2020	TP 2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	130 916	149 619
Muut pitkävaikutteiset menot	13 695	3 705
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	38 034	43 851
Rakennukset ja rakennelmat	3 867 012	4 804 261
Koneet ja kalusto	5 391	7 188
Muut aineelliset hyödykkeet	719	1 617
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0	0
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	438 933	438 933
Muut saamiset	115 264	142 559
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 609 963	5 591 733
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset	11 992	22 035
Muut saamiset	708	32 871
Siirtosaamiset	0	419 000
Rahat ja pankkisaamiset	178 462	110 853
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	191 162	584 759
Vastaava yhteensä	4 801 126	6 176 492
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	8 134	8 134
Vararahasto	650 887	650 887
Muut rahastot	6 006 426	6 006 426
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-5 731 216	-6 234 840
Tilikauden voitto/tappio	-760 146	503 624
Oma pääoma yhteensä	174 085	934 231
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 590 015	4 173 841
Pitkäaik.lainojen siirto lyhytaikaiseen	-675 282	-620 454
Velat saman konsernin yrityksille	972 393	972 393
Muut velat	739	
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	675 282	620 454
Saadut ennakot	304	2 146
Ostovelat	52 386	79 729
Muut velat	2 206	3 814
Siirtovelat	8 997	10 338
Vieras pääoma yhteensä	4 627 041	5 242 261
Vastattavaa yhteensä	4 801 126	6 176 492

1.7.2 **Konsernin toiminnan ohjaus**

Kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen sisältyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyössä laadituilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua kaupunginvaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungille jo ennen niiden hyväksymistä tai täytäntöönpanoa. Suunnitelmien tulee perustua tehtyihin toimintaympäristön analyysiin ja riskienarviointiin. Investointien suunnittelussa tulee huomioida myös verosäännökset sekä myös valtiontukia koskeva sääntely ja näiden vaikutukset koko kaupunkikonsernin näkökulmasta tarkasteltuna. Kaikkien merkittävien taloudellisten ratkaisujen osalta tytäryhtiön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksen tekoa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tarvittavat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

Kaupunkikonsernin yhteisöiden toimitelmiin valitut luottamushenkilöt raportoivat tarpeen mukaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle yhteisön merkittävimmistä asioista. Kaupunginjohtajalla on Koy Kiuruveden Kiurukulman ja Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarvittaessa luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita yhteisöissä/ yhteisöjen edustajien kanssa toimimista varten.

Kaupunginjohtaja seuraa yleisesti kaupunkikonsernin yhteisöjen päätöksentekoa ja asioita. Muut johtoryhmän jäsenet seuraavat erityisesti oman toimialansa yhteisöjä. Tarvittaessa yhteisöjen asioista keskustellaan kaupungin johtoryhmässä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet, konserniohjeen 11.12.2019.

1.7.3 **Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat**

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n vuoden 2017 tilinpäätöksen alijäämä oli noin -858 000 euroa ja vuoden 2018 tilinpäätöksen alijäämä oli noin -60 000 euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksen ylijäämä oli noin 504 000 euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksen alijäämä oli noin -760 100 euroa. Kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksessä Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalennusta kirjattiin noin 412 000 euroa, sekä vuoden 2020 tilinpäätöksessä osakkeiden arvonalennusta kirjattiin 762 837 euroa.

Savon Eläinsairaala Oy

Kiuruveden kaupungin valtuusto on kokouksessaan 28.9.2020 § 30 hyväksynyt akordin Savon eläinsairaala Oy:lle myönnettyistä lainoista, pääomaltaan yhteensä 75 000,00 euroa. Yrityksen toiminta on lopetettu vapaaehtoisen selvitysmenettelyn kautta.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote maksuosuuden kasvuun vaikuttavat merkittävästi suuret sairaalainvestoinnit Kuopiossa ja Iisalmissa. Kaupunkikonsernin lainakantaan vaikuttavat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys) lainakanta sekä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lainakanta.

Konsernitaloutta rasittaa Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n huono taloudellinen tilanne. Kertomusvuonna kaupunki avusti yhtiötä 350 000 eurolla. Kaupungin vuoden 2021 talousarvioon ei ole varattu määrärahaa Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n avustuksiin.

Edellä mainitun lisäksi kaupunkikonsernin talouden kehitykseen vaikuttavat kaupungin väestön väheneminen ja ikärakenteen muuttuminen (valtionosuudet ja verotulot vähenevät).

1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet, konserniohjeen 11.12.2019 § 62 ja se tuli voimaan 1.1.2020. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kaupungin omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan. Valtuuston linjaamat periaatteet ohjaavat konsernijohdolle kuuluvaa omistajaohjauksen käytännön toteuttamista ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Omistajaohjauksella pyritään varmistamaan kaupunkistrategiaan sisältyvän omistajapolitiikan toteutuminen. Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Miten konsernivalvontaa on kuntakonsernissa järjestetty?

Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden kehitystä on seurattu tilinpäätöstietojen lisäksi osavuosikatsauksen yhteydessä. Erityisesti Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä on seurattu. Aiheesta on käyty keskustelua eri tilanteissa. Kaupunki on konsernin kannalta tärkeissä asioissa ohjannut tytäryhtiöiden päätöksentekoa.

Tytäryhteisöissä sekä muissa konserniin kuuluvissa yhteisöissä toimivat kaupungin edustajat ovat tuoneet kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle tiedoksi yhteisöissä käsiteltävänä olevat merkittävimmät asiat. Kaupungin kannan muodostuksessa on näin ollut konsernijohto mukana.

Konserninyhteisöjen asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa on seurattu aktiivisesti esityslistojen ja pöytäkirjojen avulla. Konsernijohdon suorittaman valvonnan lisäksi johtoryhmän jäsenet seuraavat oman alansa yhteisöjen päätöksentekoa ja toimintaa. Johtoryhmä keskustelee asioista ja valmistelee tarvittaessa konsernivalvontaan liittyvän asian kaupunginhallitukselle.

Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella?

Varsinaisia puutteita yksittäisissä tapauksissa ei ole havaittu. Todennäköisesti konsernivalvonnan tehostaminen tuo esiin valvonnan puutteita. Valvontaa tuleekin tehostaa ja kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella. Tässä työssä on apuna uusi konserni -ohje.

Konsernivalvonnan kohdealueita:

- *Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys*
Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa on määritelty konserniohjeessa, ohjeistus on riittävä.
- *Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys*
Ohjeita on annettu kaupungin edustajille tytäryhteisöissä konserniohjeen mukaisesti, ohjeistus on ollut riittävä.
- *Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi*
Konsernitavoitteita tytäryhteisöille on asetettu vähän eivätkä ne kuvaa riittävästi yhteisön ydintoimintaa. Edellä mainitun takia arviointi on ollut vähäistä.
- *Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi*
Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellista asemaa on seurattu lähinnä osavuositarkastuksen avulla sekä tytäryhteisöjen hallituksen edustajien suullisen informaation avulla. Kaupunginhallitukselle on tiedotettu tytäryhteisöjen merkittävistä ajankohtaisista ja talouteen liittyvistä asioista hallituksen kokousten yhteydessä. Kaupunginhallituksen esityslista sisältää vakiopykälänä kohdan konsernin ajankohtaiset asiat. Vuoden 2020 aikana, on selvitetty ja analysoitu tarkemmin Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n taloudellista tilannetta sekä selvitetty olemassa olevia toimintamalleja tilanteen korjaamiseksi.
- *Sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi*
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa.
- *Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö*
Keskitettyjä konsernitoimintoja ei ole käytössä.
- *Tiedonkulku ja sen toimivuus*
Tytäryhteisöjen ja kaupungin välinen tiedonkulku on parantunut kertomusvuoden aikana.
- *Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen*
Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä tekee esityksen tytäryhteisöjen hallituksiin valittavista edustajista.

Riskienhallinnan järjestäminen kaupunkikonsernissa:

- *Tytäryhteisöissä hyväksytyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja niiden ohjeiden mukaisuus*
Tytäryhteisöt eivät ole toimittaneet kaupungille hyväksymiään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita.
- *Tytäryhteisöjen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus sekä konserniohjeen mukaisuus*
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet.
- *Kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus konsernijohtolle ja asiantuntemuksen riittävyys*
Riskienhallinta ja seuranta ovat vastuutettu konsernijohtolle konserniohjeessa. Asiantuntemuksen riittävyttä on hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella.
- *Merkittävimpien riskien ajantasainen raportointi ja raportoinnin ohjeistuksen mukaisuus (dokumentoitu toimintatapa)*
Merkittävimmät riskit raportoidaan talousarviossa ja toimintakertomuksessa kaupunkitasolla sekä tytäryhteisöittäin. Raportointiin on Excel – työkalu.
- *Onnistuminen kaupunkikonsernin toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.*
Kaupunkikonsernissa ei ole tehty riskien ajallista ja rahamääräistä ennakointia.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot	48 660 731	47 223 303
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	68 734	165 707
Toimintakulut	-101 594 466	-101 847 428
Toimintakate	-52 865 001	-54 458 418
Verotulot	24 411 411	23 413 419
Valtionosuudet	39 262 734	33 941 973
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 718	13 613
Muut rahoitustuotot	1 054 505	1 255 898
Korkokulut	-455 535	-502 885
Muut rahoituskulut	-246 410	-197 951
Vuosikate	11 174 422	3 465 649
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 734 718	-5 530 232
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-1 001 285	-174 449
Satunnaiset erät	-9 592	419 094
Tilikauden tulos	4 428 827	-1 819 938
Tilinpäätössierrot	3 100	5 782
Tilikauden verot	-6 870	-9 388
Laskennalliset verot	-71 174	-67 151
Vähemmistöosuudet	-7 344	-22 945
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 346 540	-1 913 640
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	47,9	46,3
Vuosikate / Poistot, %	166,0	60,8
Vuosikate, euroa/asukas	1 423	433
Asukasmäärä	7 854	7 998

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TP 2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 174 423	3 465 649
Satunnaiset erät	-9 592	419 093
Tilikauden verot	-6 870	-9 388
Tulorahoituksen korjaukset	-738 868	-292 175
	10 419 093	3 583 179
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 044 425	-5 780 166
Rahoitusosuudet investointimenoihin	442 327	478 360
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 110 999	209 607
	-6 491 099	-5 092 199
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 927 994	-1 509 020
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 546	-41 544
Antolainasaamisten vähennykset	39 221	90 306
	23 675	48 762
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 356 542	6 131 901
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 507 395	-4 861 368
Lyhytaikaisten lainojen muutos	996 107	13 639
	-1 154 746	1 284 172
Oman pääoman muutokset	1 098	168 498
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-54 956	-29 057
Vaihto-omaisuuden muutos	-59 207	-33 424
Saamisten muutos	529 992	-756 135
Korottomien velkojen muutos	-705 605	780 902
	-289 776	-37 714
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 419 749	1 463 718
Rahavarojen muutos *	2 508 245	-45 302
*Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	14 294 980	11 786 735
Rahavarat 1.1.	11 786 735	11 832 037
Rahavarojen muutos	2 508 245	-45 302

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	228 277	-3 779 798
Investointien tulorahoitus, %	147,0	68,0
Lainanhoitokate	1,5	0,7
Kassan riittävyys, pv	45	38

KONSERNITASE

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	543 756	501 363
Muut pitkävaikutteiset menot	1 583 077	1 705 773
Ennakkomaksut	110 218	39 812
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 237 051	2 246 948
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 546 081	4 636 764
Rakennukset	51 675 549	54 060 177
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 037 958	16 310 037
Koneet ja kalusto	2 443 349	2 325 333
Muut aineelliset hyödykkeet	71 632	115 018
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 917 018	1 782 982
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	79 691 587	79 230 311
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 490 614	5 350 597
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6 824	11 374
Muut lainasaamiset	17 281	56 877
Muut saamiset	489 056	495 881
Sijoitukset yhteensä	6 003 775	5 914 729
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	87 932 414	87 391 988
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	304 974	161 005
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	66 159	72 732
Muut toimeksiantojen varat	34 532	25 304
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	405 665	259 041
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	227 532	162 278
Keskeneräiset tuotteet	4 549	8 836
Valmiit tuotteet	0	4 587
Muu vaihto-omaisuus	221 374	218 548
Vaihto-omaisuus yhteensä	453 455	394 249
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset(pit)		
Lainasaamiset(pit)		
Muut saamiset(pit)	389 338	421 648
Siirtosaamiset (pit)	128	128
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	389 466	421 776
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (lyh)	1 933 362	1 750 395
Lainasaamiset (lyh)	38 321	85 086
Muut saamiset (lyh)	1 174 604	1 405 114
Siirtosaamiset (lyh)	935 209	1 338 574
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 081 496	4 579 169
Saamiset yhteensä	4 470 962	5 000 945
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	6 594 082	6 324 054
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 594 082	6 324 054
Rahat ja pankkisaamiset	7 700 898	5 462 681
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 219 399	17 181 929
VASTAAVAA YHTEENSÄ	107 557 478	104 832 958

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	29 511 822	29 511 822
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	653	653
Arvonkorotusrahaso	64 893	91 765
Muut omat rahastot	4 017 366	4 019 037
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-821 675	1 102 344
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 346 540	-1 913 641
OMA PÄÄOMAYHTEENSÄ	37 119 599	32 811 980

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	179 556	171 801
--	---------	---------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	722 652	625 627
Pakolliset varaukset yhteensä	722 652	625 627

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	307 650	168 928
Lahjoitusrahastojen pääomat	184 019	228 967
Muut toimeksiintojen pääomat	50 959	53 606
Toimeksiintojen pääomat yhteensä	542 628	451 501

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pit)	35 853 277	37 864 971
Lainat julkisyhteisöiltä	147 679	180 958
Muut velat	739	
Siirtovelat	73 010	
Laskennallinen verovelka	617 779	554 270
Pitkäaikainen yhteensä	36 692 484	38 600 199

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat (lyh)	16 000 000	15 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyh)	3 642 265	4 543 277
Lainat julkisyhteisöiltä (lyh)	18 150	24 890
Lainat muilta luotonantajilta (lyh)	797 980	
Saadut ennakot(lyh)	256 515	266 402
Ostovelat(lyh)	3 934 421	5 160 839
Muut velat (lyh.aik)	493 298	456 103
Siirtovelat(lyh)	7 072 241	6 642 314
Laskennallinen verovelka	85 689	78 025
Lyhytaikainen yhteensä	32 300 559	32 171 850
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	68 993 043	70 772 049

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	107 557 478	104 832 958
--	--------------------	--------------------

KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	34,8	31,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,2	67,4
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa/asukas	8 056	8 177
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa	63 268 667	65 401 320
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa	3 526 924	-811 297
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa / asukas	449	-101
Konsernin lainakanta, euroa / asukas	7 189	7 273
Konsernin lainakanta 31.12.,euroa	56 459 351	58 168 367
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa	38 321	68 251
Asukasmäärä 31.12.	7 854	7 998

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 3 407 463,38 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 2 205,31 euroa
2. Tilikauden ylijäämä 3 409 668,69 euroa lisätään edellisten tilikausien alijäämään

Tämän jälkeen taseen ylijäämää on 7 873,22 euroa.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain talouden tasapainottamista koskevilla säännöksillä pyritään lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on merkittävä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa. Kunnanhallituksen toimintakertomuksessa tekemä selonteko jakaantuu kahteen osaan. Ensinnäkin tulee selvittää tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutuminen. Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassa oleva taloussuunnitelma riittävä. Selonteon antaminen tulee kyseeseen, jos tilikauden alijäämä on olennaisesti suurempi kuin se oli taloussuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa hyväksyttäessä edellisenä syksynä.

Selonteko tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutumisesta

Vuoden 2020 talousarvio oli +/-0 euroa ja suunnitelmavuodet 2021–2022 olivat tasapainossa. Vuoden 2020 tilinpäätöksen ylijäämä on 3 409 668,69 euroa. Vuoden 2019 lopussa taseen alijäämä oli -3 401 795,47 euroa ja vuoden 2020 lopussa ylijäämä on 7 873,22 euroa.

Vuonna 2020 verotuloja kertyi noin 54.448 tuhatta euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus ylitti alkuperäisen talousarvion noin 0,477 milj. eurolla. Lisäksi Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n arvonalentumisia on tilinpäätökseen kirjattu 762 836,78 euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Vuoden 2020 aikana on toteutettu talouden tasapainotusohjelmassa olevia toimenpiteitä.

Merkittävimmät vuoden 2020 aikana toteutetut talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet:	
Kaupungin omistaman kolmen metsätilan myynti	792.170,06 € tulosvaikutus
Rytkyn päiväkodin lakkauttaminen elokuussa 2020	noin 68.000 € säästö vuonna 2020
Kaupungintalon henkilöstöruokalan toiminnan loppuminen kevät 2020	noin 25.000 € säästö vuonna 2020
Säästövapaiden purkamisesta on annettu esimiehille ohjeistus. Vanhoja säästövapaita pidetty lomana vuoden 2020 aikana	24.200 € säästö vuonna 2020
Talous-, henkilöstöhallinnon, asianhallinnan ja toimistopalvelujen keskittäminen. <ul style="list-style-type: none"> - Vuonna 2020 käyttöön otettu asianhallintajärjestelmä tehostaa ja yhtenäistää työntekoa. - Sijaisuuksissa on hyödynnetty mahdollisimman laajasti organisaation henkilöstöä sisäisin järjestelyin ja työkierron. - Viran- ja toimenhaltijoiden työtehtäviä on uudelleen järjestelyt ja toimintatapoja uudistettu. - Kaikkia avoimeksi tulleita virkoja ja toimia ei ole täytetty. 	Arvio noin 20.000– 40.000 € säästö vuonna 2020

Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

Selonteko kuluvana vuonna voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä

Vuoden 2021 talousarviossa SOTE kuntayhtymän maksuosuus on 36,5 milj. euroa eli 0,9 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Vuosien 2022 ja 2023 talousarvioissa SOTE kuntayhtymän maksuosuus on molempien vuosien osalta sama eli 36,5 milj. euroa. Verotulojen arvioinnissa kaupunki on luottanut Kuntaliiton laatimaan veroennustekehikkoon ja näin se tulee todennäköisesti tekemään jatkossakin. Vuosien kokemuksen perusteella talousarvioon on kuitenkin viisasta kirjata veroennustekehikon lukua pienempi luku.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.9.2020 § 29 talouden tasapainotusohjelman vuosien 2020–2023 toimenpiteet. Vuoden 2021 aikana talouden tasapainotusohjelmassa olevien toimenpiteiden täytäntöönpanoa jatketaan. Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina. Talouden tasapainotustyössä tulee ottaa huomioon kulloinkin tapahtuvat olennaiset muutokset toimintaympäristössä.

Koronavirusepidemia vaikuttaa kaupungin ennusteisiin ja riskeihin

Maailmanlaajuisen koronavirusepidemian vaikutukset Suomessa alkoivat maaliskuussa 2020. Vuoden 2021 alussa tilanne oli aluksi vakaa, mutta helmikuun 2021 lopussa tartuntatautilanteen uudelleen pahentuessa, hallitus joutui toteamaan tarpeen tiukemmista toimenpiteistä. Hallitus

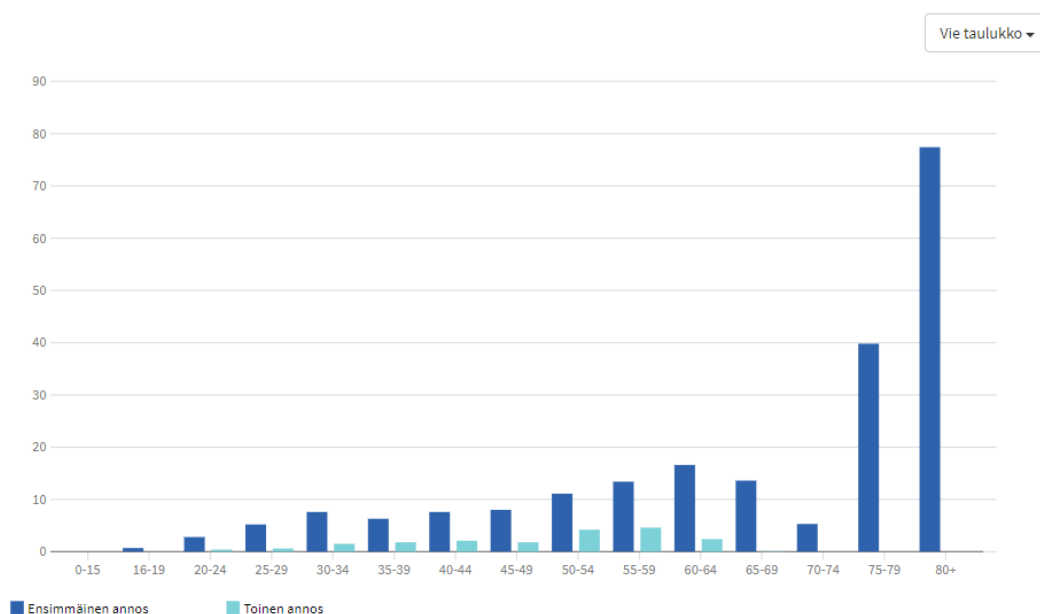
totesikin yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan jälleen poikkeusoloissa koronatilanteen vuoksi. Poikkeusolot ovat voimassa 1.3.2021 lähtien. Suomesta on löydetty myös virusmuunnoksia, jotka omalta osaltaan luovat haasteita koronatilanteeseen.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä on aloitettu koronarokotukset kansallisen ohjeistuksen mukaisesti. EU on asettanut tavoitteen, että aikuisista 70 % olisi rokotettu kesään mennessä. Tässä vaiheessa ei kukaan tiedä tullaanko tavoitteeseen pääsemään. Kaikki riippuu siitä, kuinka paljon rokotteita saadaan Suomeen ja kuinka pitkä aikaväli pidetään ensimmäisen ja toisen rokotteen välissä.

(Lähde THL COVID-19-rokotusten edistyminen, tilanne 21.3.2021)

Koronarokotuskattavuus alueittain ja ikäryhmittäin

Rokotuskattavuus (%) ikäryhmittäin alueella Kiuruvesi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean mukaan Suomessa on ilmoitettu kaksi aivolaskimotukosta 4–10 päivää Astra Zenecan koronarokotteen saamisen jälkeen. 19.3.2021 Varovaisuusperiaatteen mukaisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) päätti keskeyttää AstraZenecan rokotteen antamisen Suomessa, kunnes tapauksista on lisää tietoa ja mahdollisen syy-seuraussuhteen olemassaoloa on voitu arvioida. Keskeytys asui voimaan välittömästi. Tilanne arvioidaan viikon 12 aikana ja rokotukset AstraZenecan rokotteella jatkuvat aikaisintaan maanantaina 29.3.2021. Rokotukset muilla koronarokotteilla jatkuvat normaalisti. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on THL:n ohjeen mukaisesti keskeyttänyt rokotukset Astra Zenecan koronarokotteella.

Koronatilanteen huonontuminen on nostanut esiin ajatuksen rokotusjärjestyksen uudistamisesta. 20.3.2021 Eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Antti Rinne (sd.) esitti Helsingin Sanomissa, että työikäisten massarokotuksia suunnattaisiin enemmän alueille, joissa virusmuunnos leviää, eli erityisesti pääkaupunkiseudulle.

Yksi merkittävin koronasta aiheutunut seuraamus on vuoden 2021 kuntavaalien siirtäminen. Kuntavaalien siirtämisestä kesäkuun 13. päivään tehtiin poliittinen linjaus oikeusministerin ja eduskunnassa edustettuina olevien puolueiden puoluesihteereiden kokouksessa 6.3.2021. Oikeusministeriön tiedotteen mukaan siirron syynä on huoli terveysturvallisuudesta. Eduskunta päättää kuntavaalien siirrosta hallituksen esityksen pohjalta.

Tällä hetkellä kukaan ei tiedä kuinka kauan kestää kaikkien koronarokotteen saavien henkilöiden rokottaminen sekä kuinka kauan koronapandemia tulee kestämään. Koronapandemia on aiheuttanut jo vuonna 2020 kuntien toiminnassa merkittäviä muutoksia ja nämä muutokset tulevat jatkumaan myös vuonna 2021.

Vuoden 2021 talousarviota laadittaessa Kiuruveden kaupunki on pyrkinyt arvioimaan koronapandemian vaikutuksia kaupungin taloudelle. Tässä vaiheessa on erittäin haastavaa arvioida, kuinka koronapandemia tulee käytännössä vaikuttamaan kaupungin kuluvan vuoden talouteen.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen, sosiaalitoimi ja terveydenhuolto (sisältää maksuosuuden Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle)

YLEISHALLINTO

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinto huolehtii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Se avustaa ja tukee kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Edelleen se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Asianhallintajärjestelmä uudistetaan siten, että uudistettu järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuoden 2020 aikana

1.1.2020 alkaen Kiuruveden kaupunki otti käyttöön Triplan Oy:n Valmu viranhaltijapäätökset järjestelmän. Tavoitteena ollut Valmu kokoushallinnan käyttöönotto vuoden 2020 aikana ei toteutunut järjestelmässä olleiden teknisten puutteiden takia. Lisäksi koronapandemia aiheutti omat haasteensa ja merkittävät riskit uuden järjestelmän käyttöönottoon liittyen. Käyttöönoton siirrolla haluttiin varmistaa, että henkilöresurssit ja osaaminen riittää kaupungin toiminnan kannalta tärkeiden esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimiseen myös sellaisessa tilanteessa, jossa osa toimistosiheteistä on sairastunut koronavirukseen.

Valmu kokoushallinta on otettu käyttöön 1.1.2021. Järjestelmää tullaan edelleen kehittämään ja päivittämään ottamalla uusia sähköisiä toimintoja käyttöön.

2. Asianhallintajärjestelmän käyttöönotosta ja arkiston kuntoon saattamisen tilanteesta annetaan väliraportti kaupunginhallitukselle elokuussa 2020. Raportissa selvitetään missä vaiheessa arkiston kuntoon saattamisessa ollaan ja mitä tehdään loppuvuoden aikana.

Kiuruveden kaupunginhallitukselle on annettu 24.8.2020 väliraportti kaupungin tiedonhallinnasta ja arkistotoimista.

3. Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisestä tehdään suunnitelmallisempaa ja nykyistä tehokkaampaa. Henkilöstön työhyvinvointi -toimintaan (TYHY) varataan määräraha vuodelle 2020. Vuoden 2020 aikana laaditaan tarkempi henkilöstösuunnitelma sekä päivitetään henkilöstöraportin sisältöä ja rakennetta.

Henkilöstön työhyvinvointi -toimintaan (TYHY) oli varattu määräraha vuodelle 2020. Jokainen palvelukeskus on päättänyt, kuinka määräraha on käytetty.

Henkilöstölle oli suunniteltu keväälle yhteinen työhyvinvointi- ja liikuntakampanja, mutta sitä ei voitu toteuttaa koronapandemian vuoksi.

Vuoden 2020 henkilöstöraporttiin on päivitetty hieman sen sisältöä ja rakennetta. Koronastapandemiasta johtuvan aikapulan sekä henkilöstön vaihdosten takia merkittäviä muutoksia henkilöstöraportin sisältöön ja rakenteeseen ei ole ollut mahdollista tehdä. Raportin uudistaminen tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

4. Laaditaan markkinointisuunnitelma

Vuoden 2020 markkinointisuunnitelman laatiminen aloitettiin 23.10.2019 pidetyssä julkisuuskuvatyöryhmän palaverissa, jossa käsiteltiin strategian väliarviointipäivän johtopäätöksiä sekä mietittiin markkinoinnin vuoden 2020 painopisteitä ja tavoitteita. Alkuvuonna henkilöresurssit tiedottamisen ja markkinoinnin osalta jouduttiin käyttämään koronapandemiasta aiheutuneiden asioiden tiedottamiseen ja hoitamiseen, eikä henkilöresursseja juurikaan ollut kaupungin markkinointiin liittyviin tehtäviin. Tämän syyn takia markkinointisuunnitelman laadinta vuodelle 2020 ei toteutunut.

Kaupungin historian kirjoitus / historian kirjoittaja Juha Pohjonen

Toimeksiantosopimuksen mukaan Kiuruveden kaupungin vuosien 1980–2020 historia tulee valmistumaan alkuvuonna 2021.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
YLEISHALLINTO						
Toimintatulot	165 394	850 621	1 016 015	1 019 425	100,3	164 789
Toimintamenot	-2 353 955	-97 982	-2 451 937	-2 340 615	95,5	-2 129 432
Toimintakate (netto)	-2 188 561	752 639	-1 435 922	-1 321 190	92,0	-1 964 643
Poistot ja arvonalentumiset	-79 263	17 227	-62 036	-61 738	99,5	-120 716
Muut laskennalliset kustannukset	-53 679	0	-53 679	-49 654	92,5	-35 963
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 486 897	-80 755	-2 567 652	-2 452 007	95,5	-2 286 111

RUOKAHUOLTO

Vastuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Asiakkaille tuotetaan laadukkaat ja ravitsemuksellisesti täysipainoiset, asiakkaiden hyvinvointia tukevat ateriapalvelut kustannustehokkaasti lähi- ja luomuruuan mahdollisuudet hyödyntäen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Edistetään kotimaisten raaka-aineiden sekä lähi- ja luomuruuan käyttöä. Pyritään myös ruokapalvelujen muissa käytänteissä toimimaan mahdollisimman resurssiviisaasti kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.**

Lähiruuan käyttöaste vuonna 2020 oli 19,5 % (vuonna 2019, 21,8 %). Lähiruokaan käytettiin rahaa yhteensä 78 365 € Luomun käyttöaste oli 3 % (v. 2019, 4,6 %) ja siihen käytettiin 11 930 € Lähiruusta luomun osuus oli 3,4 %. Luomusta maitoa ja maitotaloustuotteita oli 66,5 %.

Lähi- ja luomuruuan käyttöasteeseen vaikutti eniten se, että koulut olivat koronan vuoksi etäopetuksessa 18.3.-13.5.2020. Kouluruokaa jaettiin sitä tilanteille perheille 1.4.-13.5. Kouluruokajakelun aikana toimitettiin yhteensä 7 274 annosta. Ruokaa jaettiin maanantaina ja keskiviikkona kahden päivän ruoka ja perjantaina yhden päivän ruoka. Ruoka valmistettiin keskuskeittiössä ja se jaettiin lukiolta jäädytettynä.

Ylijäämäruuan myynti aloitettiin vuoden 2020 alusta ja se sai erittäin hyvän vastaanoton kuntalaisten keskuudessa. Ylijäämäruuan myynti lopetettiin toistaiseksi, kun koulut siirtyivät etäopetukseen. Myynti aloitetaan uudelleen, kun koronatilanne sen sallii.

KESTO-hankkeen kautta on valmisteltu Biovaakajärjestelmän vuokraamista vuonna 2021 hävikin määrän selvittämiseksi eri hävikkilajeissa. KESTO-hanke maksaa järjestelmän vuokran vuonna 2021. Vaaka sijoitetaan Nivan koululle.

2. Jatketaan seudullista yhteistyötä ja verkostoitumista ruokapalvelujen kehittämisen tukena. Kehitetään yhteistyötä tilaajien kanssa.

Seudullista yhteistyötä ja verkostoitumista on jatkettu Sansian ruokapalvelutyöryhmässä sekä KESTO-hankkeen verkostossa. Yhteistyökokoukset on toteutettu pääsääntöisesti Teamsin avulla, koska koronan vuoksi tapaamisia ei ole voitu toteuttaa.

Koronan vuoksi myöskään suunniteltuja tilaisuuksia mm. ikäihmisten uusista ravitsemussuosituksista ei ole toistaiseksi voitu toteuttaa.

Jamix-yhteistyö Vieremän ja Sonkajärven kuntien kanssa jatkuu.

3. Tuetaan työssä jaksamista yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään koulutuksen ja esimiestyön kautta sekä muita työhyvinvointia tukevia keinoja käyttäen.

Vuonna 2020 työssä jaksamista rasitti eniten huoli koronasta sekä koronaan liittyvien toiminnan ja käytäntöjen muutosten vaikutus työhön. Muutoinkin fyysisesti raskaassa työssä työn rasittavuutta nosti se, että kasvomaskeja oli nyt pidettävä suurimman osan päivästä. Koronaan liittyviä huolia on pyritty hallitsemaan ajantasaisilla ja oikein mitoitetuilla ohjeilla ja suunnitelmilla sekä varautumisella. Maalis-toukokuussa oli mahdollisuus antaa jo vuoden 2020 vuosilomia niille, jotka sitä tahtoivat silloin pitää. Kiertävän vuosilomalistan syyskuun lomina voitiin tämän vuoksi siirtää varsinaisille kesäkuukausille. Myös lyhennetty työaika, säästösopimusvapaat ja muut palkattomat vapaat olivat käytössä heillä, jotka sellaisia tahtoivat käyttää. Tähän oli mahdollisuus erityisesti koulukeittiöhenkilöstöllä silloin, kun koulut olivat etäopetuksessa.

Muut muutokset toiminnassa

Kaupungin talouden tasapainottamiseksi toimintansa lopettivat Rytlyn päiväkodit 1.8.2020 alkaen ja kaupungintalon kahvio. Kahvio ja terveyskeskuksen henkilöstöruokala suljettiin koronan vuoksi maaliskuussa eikä niitä ole avattu uudestaan. Rytlyn päiväkodilta ja kaupungintalon kahviosta vapautunut henkilöstö pystyttiin sijoittamaan eläköitymistensä vuoksi vapautuneisiin vakansseihin.

Korona on vaikuttanut varhaiskasvatukseen, koulujen ja henkilöstöaterioiden /tilaustarjoilujen suoritteisiin siten, että niihin budjetoiduista suoritteista toteutui yhteensä vain 79,7 %.

Hoitokoti Kallionsydän tuli ruokapalvelujen asiakkaaksi yhden yön varoitusajalla 10.4. Jos Kallionsydän ei olisi siirtynyt asiakkaaksemme, Ylä-Savon SOTE ky:lle, budjetoiduista suoritteista olisi toteutunut 96,7 %, mutta nyt niistä toteutui 109 %.

Kaikkien suoritteiden toteutumaprosentti on yhteensä 93,5 %.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Ateriasuoritteita:			
* keskuskeittiö	401 209	395 985	370 279

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
RUOKAHUOLTO						
Toimintatulot	2 371 866	70 000	2 441 866	2 185 746	89,5	2 277 369
Toimintamenot	-2 257 797	87 000	-2 170 797	-1 999 854	92,1	-2 148 529
Toimintakate (netto)	114 069	157 000	271 069	185 892	68,6	128 839
Poistot ja arvonalentumiset	-59 050	1 695	-57 355	-57 354	100,0	-61 849
Muut laskennalliset kustannukset	-55 019	0	-55 019	-53 640	97,5	-31 088
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 371 866	88 695	-2 283 171	-2 110 848	92,5	-2 241 466

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät kaupunkistrategian 2018–2021 mukaisesti. Kiuruveden kaupunkistrategian tavoitteena on tasapainoinen ja mahdollistava talous, kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen, vetovoimainen maalaiskaupunki, jossa on hyvä toimia yrittäjänä sekä tehdä työtä ja asua turvallisesti palvelujen äärellä.

Elinkeinopalvelut muodostuvat yritysneuvonnasta ja oman alan hankkeista sekä elinkeinotoimintaan liittyvistä markkinointitoimenpiteistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. YRITYSNEUVONTA

Uusien yritysten perustaminen: 36 kpl

Asiakaskontaktien määrä: 53, ei sisällä koronaneuvonta-asiakkaita

Some –vaikuttavuuden seuranta:

Instagramissa seuraajia oli 1043.

Facebook -tilastointi on haasteellista, koska tilastot ovat sekavat ja niistä ei saa todellisia vaikuttavuuden seurantaan tarvittavia, yksiselitteisiä lukuja.

Tulosalueen tavoitteet toteutuivat. Vuonna 2020 uusia yrityksiä perustettiin 36 kpl.

Ensiasiakaskontaktien määrä oli 53 kpl. Käytännössä asiakastapaamisia on vähintään 2–3 kertaa/asiakas, esimerkiksi yritystä perustettaessa tai rahoitusta haettaessa, eli asiakasmäärät ovat käytännössä korkeammat. Lukuun eivät sisälly tapahtumien järjestämiseen liittyvät yhteydenotot ja tapaamiset, asiakaspuhelut ja toimitilaneuvottelut. Yritystoiminnan lopettaneita oli 35 kpl. Useimmissa tapauksissa yritystoiminnan lopettamisen syynä olivat, yrittäjän eläköityminen tai yritykset olivat ns. ”pöytälaatikkoyrityksiä”, jotka olivat viranomaisen toimesta poistettu toimimattomina. Merkille pantavaa oli vuonna 2020 se, että uusien yritysten määrä oli noinkin korkea, joka johtuu osaltaan yritysjärjestelyistä, mutta myös siitä, että perustettiin sivutoimisia yrityksiä ja näin varauduttiin mahdollisiin irtisanomisiin.

Haettujen yritystukien suhteen vuosi 2020 oli edelliseen vuoteen verrattuna ja korona vuoteen nähden normaali. Avustuksia kysyttiin paljon. Yrittäjät kuitenkin peruivat muutamia rahoituskelpoisia hakemuksia, koska hankekoko kasvoi yritystoimintaan nähden liian suureksi,

yrityksen maksukykyyn nähden ja yrittäjä perui rahoitushakemuksensa myös koronan vaikutusten pelossa. Korona vaikutti hyvin voimakkaasti myös elinkeinopalveluiden toimintaan keväällä, kun haettavaksi tuli yksinyrittäjien avustus. Yksinyrittäjän avustuksen 2000 €n myöntäminen ja valmistelu oli täysin kaupungin vastuulla. Kiuruvedellä yksinyrittäjien tuen valmistelun hoiti yritysneuvoja ja kaupunginjohtaja teki viranhaltijapäätöksen myöntämisestä. Yritysneuvojan avuksi tuli hanketyöntekijä, koska hakemusten käsittely ruuhkautui tiukkojen tukiehtojen ja TEM:in ohjeistuksessa vaadittavien edellytysten takia, jotka yrityksen tuli täyttää, jotta kunta saattoi tehdä myönteisen tai kielteisen päätöksen. Hankeneuvojan käyttämisestä yksinyrittäjäavustusten käsittelyssä ei syntynyt kaupungille minkäänlaisia kustannuksia. Pohjois-Savon ELY-keskus oli poikkeustilanteen takia antanut luvan käyttää hanketyöntekijöitä hakemusten valmistelussa hankkeen kustannuksella. Myönteiseen päätökseen vaadittavia ehtoja olivat mm. liikevaihdon lasku oli oltava vähintään 30 %, ei saanut olla palkattuja työntekijöitä, edes osa-aikaisesti ja lisäksi oli toimialarajoituksia. Tuki oli tarkoitettu kiinteiden kustannusten kattamiseen. Tukiehdot muuttuivat useamman kerran yksinyrittäjäavustuksen hakuajana. Kiuruvedelle tuli yksinyrittäjän hakemuksia 95 kpl, joista myönteisiä päätöksiä oli 83 kpl ja kielteisiä päätöksiä kuusi kappaletta. Kiuruveden kaupungissa yksinyrittäjän avustusta myönnettiin 166 000 € ja myöntövaltuus oli 3006 000 €. Kuusi avustusta hakenutta yrittäjää perui hakemuksensa. Yksinyrittäjäavustusta koskevia puheluita tuli noin 120 kpl. Korona tukia myönnettiin 37 kiuruvetiselle yritykselle summan ollessa 451 940 €

Koronan seurauksena asiakkaiden asiointi siirtyi pääosin sähköisiin järjestelmiin tai puhelin neuvotteluihin sekä sähköpostilla asiointiin esim. liiketoimintasuunnitelmien ja laskelmien suhteen.

Marraskuussa toteutettiin keskusta-alueen kehittämiskysely yhteistyössä Kiuruveden yrittäjäyhdistyksen, Kiuruvesi lehden ja elinkeinopalveluiden kanssa. Kysely oli tarkoitettu kaikille kuntalaisille ja se toteutettiin ajalla 23.11. – 1.12.2020. Vastauksia tuli 34 kpl. Kysely toteutettiin Webropol -kyselynä. Kyselyä mainostettiin mm. kaupungin sivuilla ja Facebookissa, Kiuruvesi lehdessä ja Kiuruveden yrittäjäyhdistyksen omien kanavien kautta.

1.1. Hanke- ja seurahoitus

Vuonna 2020 myönnettiin Ylä-Savon Veturin hallinnoimaa Leader – rahoitusta Kiuruvedelle yhteensä 108 678 euroa yritystukena, kehittämishankkeisiin ja toimitilainvestointeihin. Pohjois-Savon ELY -keskuksen maaseurarahaston yritystukea myönnettiin 277 050 euroa. Starttirahaa myönnettiin kahdelle uuden yrityksen perustajalle. Starttirahaa eivät hae kaikki alkavat yrittäjät, jotka täyttävät vaadittavat ehdot starttirahan saamiseksi. Tämä johtuu asiakkailta saadun palautteen pohjalta mm. siitä, että hakuprosessi on liian byrokraattinen ja kankea, joka vie yrittäjältä aikaa.

Kiuruveden kaupunki on mukana seurarahalla rahoitetuissa hankkeissa, jotka ovat kohdistettu kärkitoimialoihin, joko seudullisesti tai maakunnallisesti. Seutusopimuksen johtokunnan päätöksillä rahoitetut hankkeet ovat olleet yritystoimintaa tukevia tai edistäviä hankkeita. Seurarahaa on vuonna 2020 myönnetty käynnissä oleviin hankkeisiin 778 418 €

1.2. Sukupolven – ja omistajavaihdokset haasteena

Vuosi oli kaikesta huolimatta vilkasta aikaa toimivien yritysten neuvonnan suhteen, koska useat yritykset miettivät sukupolvenvaihdosta tai omistajanvaihdosta lähivuosina. Syksyllä järjestettiin sukupolven- ja omistajanvaihdoksiin liittyvä asiantuntijainfo yhteistyössä Kiuruveden yrittäjien ja Savon yrittäjien kanssa. Tilaisuudessa oli osallistujia hyvin 12 henkilöä. Useat omistaja-/sukupolvenvaihdosta suunnittelevat yrittäjät siirsivät asian valmistelua ja toteutusta koronan takia. Koronasta huolimatta omistajavaihdoksia tapahtui.

1.3. Toimitilat

Toimitilojen osalta yritysneuvonta teki tiivistä yhteistyötä Yrityskiinteistöt Oy:n kanssa. Tiloja kysyttiin vilkkaasti, mutta ongelmana on muun muassa vapaiden tilojen sopimattomuus

suunnitellulle liiketoiminnalle. Erityisen myönteistä oli yritysten omasta toimesta tapahtuva toimittilojen kehittäminen ja Kiuruveden keskustassa olevien tyhjen yritystilojen saneeraaminen yrittäjien toimesta toisten yritysten käyttöön. Loppuvuodesta virkistyi myös kaupungin omien kiinteistöjen myyminen, niin että useista kiinteistöistä yrittäjät olivat kiinnostuneita ja tekivät tarjouksia.

1.4. Työllisyystilanne Kiuruvedellä oli hyvä, kunnes korona yllätti

Kiuruvedellä oli vuonna 2020 avoimia työpaikkoja keskimäärin noin 15–30 kpl:n välillä riippuen vuoden ajasta. Työvoimapulaa on ollut eri toimialoilla, ennen kaikkea teollisuudessa ja hoivapalveluissa, mutta myös Kiuruveden kaupungin sivistyspalvelukeskuksessa. Korkeakoulutuksen saaneille henkilöille oli myös avoimia työpaikkoja muun muassa eläinlääkinnässä. Erityisesti vuonna 2020 nousi esille kuljetuspuolen työntekijätarpeet, koska alalta on eläköitymässä yrittäjiä ja jatkajia pitäisi saada alalle.

Helpottamaan työllisyyspulaa Kiuruveden alueella, käynnistettiin haku, TE-toimiston toimesta rekry -koulutuksena lähihoitajakoulutus, jonka voi käydä Kiuruvedeltä käsin. Koronan vaikutus näkyi myös kiuruvetisissä yrityksissä keväällä ja syksyllä teollisuusyritykset joutuivat lomauttamaan osan yritysten työntekijöistä. Taksipalveluita ja henkilökohtaisia palveluita tuottavissa yrityksissä tämä näkyi asiakaskatona. Kuten muuallakin Suomessa ravintolapalveluita tuottavat yritykset ja tapahtuman järjestäjät kärsivät pahiten koronan vaikutuksista. Kiuruvedelläkin jouduttiin perinteinen ”Iskelmäviikko” -tapahtuma perumaan.

Helmikuussa järjestettiin kolmatta kertaa Kiuruveden työllisyysviikkotapahtuma yhteistyössä yritysten, elinkeinopalveluiden, lukion, kaupungin nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön ja Kiuruveden Urheilijoiden kanssa. Tapahtumassa oli kävijöitä noin 250–300. Tapahtumassa tuotiin esille eri toimialoja ja koulutusvaihtoehtoja sekä avoimia työpaikkoja. Tarjonta eri koulutusaloista ja oppilaitoksista oli laajempi kuin koskaan aikaisemmin.

Keväälle suunnitellut seminaarit ja tapahtumat jouduttiin perumaan Covid19 -tilanteen takia ja pääosin perutut tilaisuudet tullaan järjestämään sopivampana ajankohtana tai virtuaalisesti.

Pääosa koronaan liittyvistä infoista koski yritysneuvojille kohdennettuja TEM:in/Kuntaliiton ja Suomen yrittäjien järjestämiä webinaareja korona-avustuksista yrittäjille.

1.5. Kaupungin markkinoinnin painopiste Elinkeinopalveluiden osalta oli sosiaalisessa mediassa.

Korona tuista julkaistiin tietoa useaan otteeseen mm. kaupunginsivuilla ja sosiaalisessa mediassa reaaliajassa. Syksyllä jälleen jatkettiin kaupungintalon etätyöpisteen markkinointia. Lisäksi marraskuussa julkaistiin Future Savo -hankkeen kanssa yhteistyössä video ”Kiuruvesi hevosharrastajan paratiisi”. Yhteistyössä sisältöä tuottamassa olivat myös Ylä-Savon ammattiopisto, Kiuruveden lukio elinkeinopalveluiden lisäksi. Joulukuussa järjestettiin kolmannen kerran joulupassikampanja yritysten vähittäismyynnin lisäämiseksi. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä monen eri toimijan kanssa ja koordinoijana toimi Kiuruvesi lehti. Joulupassikampanja onnistui jälleen hyvin ja yrittäjät olivat tyytyväisiä saamaansa näkyvyyteen ja joulumyyntiin.

Future Savo – hankkeen kanssa saatiin syksyn aikana valmiiksi Kiuruvesi – video, joka koski kuntamarkkinointia ja ”ns. ”Hevosvideo” – Kiuruvesi Hevosharrastajan paratiisi. Ns. Hevosvideo saatiin julkaistua jo marraskuussa, mutta kuntavideon julkaisemista siirrettiin vuoden 2021 puolelle, jotta se saisi näkyvyyttä enemmän.

1.6. Seudulliseen matkailumarkkinointiin osallistuminen

Kiuruveden kaupunki lähti mukaan vuoden 2019 alusta ”Iisalmi ja tienoot” matkailumarkkinointiyhteistyöhön. Matkailumarkkinointiyhteistyösopimuksen kautta Kiuruveden kaupunki, Kiuruveden yritykset, kulttuuritoimijat ja matkailuyritykset saavat enemmän näkyvyyttä useammassa markkinointivälineessä keskitetysti ja kustannustehokkaasti. Kehitettävää on ollut alueellisessa näkyvyydessä ja matkailuliiketoiminnan osaamisen

kehittämisessä. Yhteistyön kautta on toimijoille järjestetty muun muassa koulutuksia markkinoinnista ja brändin rakentamisesta, mutta myös yhteisen myyntialustan luomiseksi sekä JOHKU-varausjärjestelmän käyttöönottamiseksi.

1.7. Yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa

Yritysneuvoja on osallistunut aktiivisesti Kiuruveden yrittäjäjärjestön kokouksiin ja vuorovaikutus yrittäjien, ja kaupungin välillä on ollut vilkasta.

1.8. Elinkeinopalveluiden hankkeet

Savon kuituverkko Oy:n kanssa tehtiin suunnitelmat ja kilpailutus yhteistyössä keskustan alueen valokuituverkon rakentamiseksi. Valokuituverkon rakentamisen budjetin rahoitusosuus on 150 185 €

Työvoiman saatavuuden varmistamiseksi kiuruvetisille yrityksille, käynnistettiin hankevalmistelu. Hankkeen tavoitteena on osaavan työvoiman rekrytointi ulkomailta. Kyse on pilotista, jossa luodaan malli toimintatavasta. Hankkeen valmistelu tapahtuu yhteistyössä yrittäjän, Kiuruveden kaupungin elinkeinopalveluiden ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa.

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset: Ylä-Savon Veturi ry:n seuturaha 26 600 euroa (3 euroa / asukas), Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän seuturaha 40 800 euroa ja hallinnointiraha 1 900 euroa (5 euroa / asukas) ja Kiuruveden Yrityskiinteistö Oy:n avustus 300 000 euroa. Seuturahaa on myönnetty 27 hankkeelle noin 18 MEU. Huomioitavaa on se, että koko rahoitus ei kohdistu suoraan Ylä-Savoon.

2. MAASEUDUN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

- 1. Maatilakäynnit yhteistoiminta-alueella vähintään 40 kpl (neuvonta, jaksaminen/hyvinvointi, bioenergia, talous, SPV – suunnittelu, investointitarve). Edistää LEADER -rahoituksen hakemista sekä maaseudun yrityksiin että kylien kehittämiseen. Paljakkavuoren ja Huvikallio-ulkoilualueiden kehittämishanke jatkuu vuodelle 2020, johon myönnetty LEADER-rahoitusta.**

Maatilakäyntejä yhteistoiminta-alueella tehtiin hyvin rajoitetusti koronapandemian takia.

Kertomusvuonna toteutettiin Paljakka – Huvikallion ulkoilualan reitistön, opastuksen, paikoituksen ja levähdyspaikkojen työt suunnitelman mukaisesti. Hankkeelle haettiin jatkoaikaa elokuun 2021 loppuun.

- 2. Yhteistoiminta-alueella toteutetaan oppilaitosyhteistyönä kyselytutkimus maaseudun kehittämispalveluista yhteistoiminta-alueella.**

Loppuvuodesta tehtiin yhteistyössä Savonia amk:n opiskelijoiden kanssa kysely yhteistoiminta-alueen maataloille tuottajien käyttämistä ja tarvitsemista neuvonta- ja kehittämispalveluista. Keskeiset tulokset valmistuivat kertomusvuoden aikana. Kyselyn perusteella vahvistui näkemys, että tuottajat ensisijaisesti käyttävät neuvontaorganisaatioiden palveluja tuotannon kehittämisessä. Käytetyimmät olivat Pro Agrian ja yksityisten palvelutuottajien palvelut. Maaseutuhallinto nähtiin julkisena palveluna edelleen tarpeelliseksi.

- 3. Edistetään bioenergiainvestointeja ja jatketaan biokaasuselvitystä myös vuonna 2020. Pyritään edistämään maatalouden sukupolvenvaihdoksia/tilakauppoja vähintään 4kpl/v huolimatta LUTU: n päättymisen. Edistetään ja markkinoidaan vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa maatilojen yrityskauppoja.**

Vuonna 2020 jatkettiin yhteistyötä kotimaisen biokaasuntuojan ja jalostajan kanssa. Maatilojen tuottaman lietteen ja muiden jaokkeiden määrä inventoitiin koko kaupungin alueella ja valmisteltiin vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja biokaasulaitokselle.

Kertomusvuoden aikana yhteistoiminta-alueen kunnat Pielavesi ja Keitele irtisanoivat maaseutuasiamiehen palvelusopimuksen. Sopimuksen purkaututtua osapuolet järjestävät maaseudun kehittämispalvelut haluamallaan tavalla. Kiuruveden maaseutuasiamiehen palvelut tuottajille päättyivät vuoden 2020 loppuun.

Maaseudun kehittämisavustukset myönnettiin kylätoiminta-avustuksina 5.604 euroja ja 4 H – yhdistyksen toiminta-avustuksena 7.000 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Sitovuustaso on toimintakate eli netto

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN						
Toimintatulot	500	0	500	1 117	223,50	18 012
Toimintamenot	-583 662	0	-583 662	-564 420	96,70	-796 287
Toimintakate (netto)	-583 162	0	-583 162	-563 303	96,60	-778 276
Poistot ja arvonalentumiset	-20 782	-2 690	-23 472	-784 281	3 341,30	-435 044
Muut laskennalliset kustannukset	-10 612	0	-10 612	-6 328	59,60	-4 981
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-615 056	-2 690	-617 746	-1 355 029	219	-1 236 312

MAATALOUSHALLINTO

Vastuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Keiteleen, Kiuruveden ja Pielaveden ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Kiuruveden kaupunginhallitus hyväksyi 26.10.2020 uuden, päivitetyn, 1.1.2021 voimaan tulleen, maaseutuhallinnon tukihallintoyksikön palveluja koskevan yhteistoimintasopimuksen Pielaveden ja Keiteleen kuntien kanssa. Maatalouden tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Maatalouden tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Maatalouden tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 10.7.2020 tukea hakeneiden tilojen suhteessa (10.7.2020 oli viimeinen päivä, jolloin vuoden 2020 tukihakemuksen palauttaminen oli mahdollista myöhästymissääntöjen mukaan). Tukea hakeneita tiloja oli Kiuruvedellä 386, Pielavedellä 181 ja Keiteleellä 65.

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen

Maatalouden tukihallintoyksikkö tarjoaa ja toteuttaa maatalousyrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maataloushallinnon tehtävät ja palvelut.

Yrityksiä ja työpaikkoja

Kannustamme ja neuvomme moniosaavaan yrittäjyyteen ja yrittäjähenkisyyteen. Edistetään maatilojen rakennekehitystä ja maataloustukijärjestelmän hyväksikäyttöä tavoitteena on hyödyntää tukijärjestelmän mahdollisuudet.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on oma maataloustoimiston toimipiste

Vuoden 2020 koronapandemiasta ja sen aiheuttamista rajoituksista huolimatta tukihallintoyksikön asiakaspalvelu saatiin järjestettyä yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Kiuruveden kaupungintalo oli suljettuna 18.3.–31.12. mutta henkilökohtainen asiointi oli tarvittaessa mahdollista päivittäin suojautumisohjeita noudattaen. Pielaveden toimisto oli samoilla edellytyksillä auki alkuvuonna noin kerran viikossa ja 1.5. alkaen päivittäin sen jälkeen, kun tukihallintoyksikön kolmas maaseutusihteerin paikka määräaikaaisesti täytettiin. Keiteleen palvelut järjestettiin vuonna 2020 pääasiassa etänä lukuun ottamatta tukihakemusten jättöajan viimeisiä päiviä ja tarvittaessa ajanvarauksella varattuja palveluaikoja.

2. Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.

Maatalouden tukihallinnon palvelut saatiin koronan aiheuttamista haasteista huolimatta turvattua niin, että tukien hakuun liittyvä neuvonta, tukihakemusten vastaanotto ja muu henkilökohtainen palvelu toimi ongelmitta. Viljelijöiden palauttamissa tukihakemuksissa sähköisten hakemusten osuus pysyi ennallaan noin 95 prosentissa ja iso osa henkilökohtaisesta palvelusta ja paperilomakkeiden palautuksesta hoitui puhelimitse ja sähköpostin kautta. Yksikön henkilöstömäärä palautui normaalille tasolle toukokuun alussa oltuaan vajaana vuoden 2019 heinäkuusta alkaen. Tukihallintoyksikön kolmesta maaseutusihteeristä aloitti uusina työntekijöinä vuonna 2020 kaksi, joten perehdyttämistyötä oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla paljon. Maataloustukien maksut viljelijöille saatiin kaikkien tukien osalta liikkeelle välittömästi, kun Ruokavirasto avasi kunkin tuen maksatuksen.

3. Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään kehityskeskusteluilla, palaverilla ja tiiviillä kanssakäymisellä henkilöstön kesken.

Henkilöstön ammattitaito, työkyky ja työssä viihtyminen on ensisijaisen tärkeä laadukkaan asiakaspalvelun sekä tukimaksujen oikeellisuuden ja viivytyksettömyyden turvaamiseksi. Työssäjaksamista on seurattu ja edistetty järjestämällä henkilöstön kehityskeskustelut vuoden 2020 aikana ja pitämällä viikoittain yhteinen palaveri, mikä on parantanut yhteistyötä ja tiedonkulkua, sekä vaikuttanut asiakaspalvelun laatuun positiivisesti. Vuoden 2020 aikana osa tukihallintoyksikön työntekijöistä teki etätyötä tartuntariskin minimoimiseksi sekä keväällä rajoitusten ollessa tiukimmillaan, että syksyllä tukimaksatusten ollessa tiheimmillään, lähes viikoittain tapahtuvia. Todettiin, että tukihallintoyksikössä etätyö onnistui ongelmitta, koska käytössä olevat Ruokaviraston tietokoneohjelmat ovat niin sanottuja verkkosovelluksia, asiakkaiden palvelu onnistui lähes 100 prosenttisesti puhelimitse ja sähköpostitse sekä henkilöstön välinen kanssakäyminen jatkui sujuvasti yhteisten Teams-palaverien avulla.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / tuet

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakaneuden tilojen lukumäärä	645	630	632
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä, milj. euroa	32,2	44	32,1
Kiuruvesi: tukea hakaneiden tilojen lukumäärä, kpl	393	390	386
Kiuruvesi: maataloustuet yhteensä, milj. euroa	23,2	29,5	22,9

Taulukon luvuissa on korjaus edelliseen vuoteen. Havaittu virhe koskee vuoden 2019 talousarvion tunnuslukuja.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
MAATALOUSHALLINTO						
Toimintatulot	198 926	0	198 926	181 118	91,0	178 712
Toimintamenot	-382 752	0	-382 752	-335 098	87,5	-330 871
Toimintakate (netto)	-183 826	0	-183 826	-153 980	83,8	-152 159
Muut laskennalliset kustannukset	-13 461	0	-13 461	-12 332	91,6	-8 212
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-396 213	0	-396 213	-347 430	87,7	-339 083

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet.

Kaupungin työllistäminen

Tukityöllistämiseen käytettiin noin 92 000 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 8 velvoitetyöllistettävää enintään 6 kk ajaksi. Työttömien työllistämiseen työssäoloehdon täyttymiseksi käytettiin noin 29 000 euroa.

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus

Kiuruveden kaupungin työllisyyden hoitaminen on rakentunut pääosin kaupungin ja Kiuruveden Urheilijoiden välisen yhteistyösopimuksen pohjalle. Kiuruveden Urheilijat on vastannut

pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistämisestä ja muista tukitoimenpiteistä. Työllisyyden edistämiseksi on Kiuruvedellä ollut käytössä niin sanottu edelleenohjausmalli, jossa Kiuruveden Urheilijat on vastannut palkkatuella palkatun työttömän työnantajavelvoitteista, vaikka itse työ tehdään toisen työnantajan palveluksessa.

Kaupunki maksoi vuonna 2020 sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta Kiuruveden Urheilijat ry:lle 150.000 euroa. Sopimuksen mukaan vuoden 2020 tavoitteena oli työllistää palkkatuella vähintään 20 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2020 aikana 20 henkilöä. Palkkatuella 4 työntekijää on siirretty toisen työnantajan tehtäviin edelleenohjausmallilla.

TE – toimiston kiintiö vuodelle 2020 oli 120 palkkatuki-kuukautta (20 henkilöä x 6 kk). Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry:n ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhteinen tavoite oli, että 60 henkilöä osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Vuoden aikana Kiuruveden urheilijoilla on osallistunut kuntouttavaan työtoimintaan 15 eri henkilöä ja työkokeilussa 2 työnhakijaa. Kuntouttavaan työtoimintaan Kiuruvedellä on osallistunut vuonna 2020, 45 eri henkilöä, Yhteensä kuntouttavan työtoiminnan paikkoja Kiuruvedellä oli 31.12.2020 73 henkilölle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Covid-19 pandemia on vaikuttanut kuntouttavan työtoiminnan toimintaan kevään ja kesän aikana. Kuntouttavan sopimukset olivat tauolla huhti-heinäkuun ajan.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat on ohjannut työnhakijoita työhön/ työkokeiluun/kuntouttavaan työtoimintaan muille työnantajille: Toimi-säätiö, Työttömien yhdistys, Luotsi-paja, Helluntaiseurakunta ja Omakotiyhdistys.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia oli vuonna 2020 kuukausittain keskimäärin 120 saajaa ja vuonna 2019 oli 99 saajaa. Vuonna 2020 Kiuruveden kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä noin 588 000 euroa (vuonna 2019 noin 449 000 euroa, vuonna 2018 noin 490 000 euroa). Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat maksetun työmarkkinatuen puoliksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 % prosenttiin.

Yhteistoimintaosuudet

TYP – verkoston toiminnasta maksettiin Iisalmen kaupungille noin 4 300 euroa.

Yhdistysten työllistämisen tukeminen

Työllistämisavustusta maksettiin yhteisöille seuraavasti: Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30 000 euroa ja Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 7 000 euroa.

Nuorten kesätyöllistäminen

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 14 805 euroa. Yhteensä 27 työnantajaa työllisti 54 kiuruvetistä nuorta.

**Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)
Sitovuustaso on toimintakate**

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN						
Toimintatulot	40 000	0	40 000	49 983	125,0	38 502
Toimintamenot	-836 551	-100 000	-936 551	-932 333	99,5	-319 867
Toimintakate (netto)	-796 551	-100 000	-896 551	-882 350	98,4	-281 364
Muut laskennalliset kustannukset	-6 814	0	-6 814	-4 684	68,7	-2 252
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-843 365	-100 000	-943 365	-937 017	99,3	-322 119

SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet (kaupungin talousarvio)

- 1. Erikoissairaanhoidon menojen hillitseminen perusterveydenhuoltoa vahvistamalla; lääkärien virat täytetään, ajanvarausvastaanoton toimivuutta parannetaan (vastaanotolle tulee päästä 1–2 viikossa)**

Ylä-Savon sote kuntayhtymän ja Kiuruveden kaupungin välille neuvoteltiin palvelusopimus vuodelle 2020. Palvelusopimuksen tavoitteena on turvata väestöpohjaan ja sairastavuuteen nähden riittävät seudulliset ja lähipalvelut. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon palvelujen käyttö toteutui budjetoidulla tavalla.

- 2. Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaaminen**

Kiuruveden kaupungin tavoitteena on turvata lähipalveluna monipuolisesti sellaiset palvelut, joissa käyttäjien määrä on suuri eikä seudullinen järjestäminen tuo asiakkaiden näkökulmasta lisäarvoa. Lauantaivastaanottoa ja äitiysneuvolapalveluja sovittiin jatkevana aikaisempaan tapaan vuonna 2020.

SEURAAVAT TIEDOT OVAT YLÄ-SAVON SOTE KUNTAYHTYMÄN TOIMITTAMIA:

Kiuruveden kaupungin vuoden 2020 maksuosuus on yhteensä 35,6 miljoonaa euroa. Talousarviossa 2020 Kiuruveden kaupungin maksuosuudeksi oli arvioitu 35,3 miljoonaa euroa, joka ylittyi 0,4 miljoonaa euroa / 1,1 %. Merkittävimmät ylitykset olivat ostetussa erikoissairaanhoidossa 184 000 euroa, vastaanotto 167 000 euroa ja perhepalveluissa 552 000 euroa. Merkittävimmät alitukset olivat aikuispsykososiaaliset palvelut 313 000 euroa, vammaispalveluissa 105 000 euroa ja aikuissosiaalityö 103.000 euroa.

Tilinpäätösvertailu

Edelliseen vuoteen verrattuna maksuosuus kasvoi 358 000 euroa / 1,02 prosenttia. Ostetun erikoissairaanhoidon osuus maksuosuudesta on 9,1 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,08 milj. euroa / 5,5 prosenttia. Oman toiminnan osuus maksuosuudesta on 26,5 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,3 milj. euroa / 1,06 prosenttia. Tavanomaiseen toimintaan kuulumattomia

eriä sisältyi vuoden 2018 tilinpäätökseen Koljonvirran sairaalan alaskirjaus ja työterveysyhtiö Verson myyntivoitto. Vuoden 2019 tilinpäätökseen Iisalmen sairaalan purettavan osan alaskirjaus. Vuonna 2020 palveluille kohdistamattomat erät sisältää ISA:n alaskirjausta sekä Koljonvirran sairaalan tyhjien tilojen kustannuksista, jotka laskutetaan kunnilta tilausten suhteessa.

Aikuispsykososiaaliset palvelut – 313 000 euroa / 19,1 %

Maksuosuus alittui 313 000 euroa / -19,1 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vähennystä vuoteen 2019 verrattuna oli 245 000 euroa / -1,6 %. Alitus aiheutuu arvioitua pienemmästä osastohoidon ja palveluasumisen tarpeesta.

Aikuissosiaalityön palvelut - 103 000 euroa / 27,1 %

Maksuosuus alittui 103 000 euroa / -27,1 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Laskua vuoteen 2019 verrattuna oli 76 000 euroa / -21,7 %. Kevään 2020 korona tilanteen vuoksi tehdyt työtoimintojen keskeyttämiset vähensivät kuluja.

Ostettu erikoissairaanhoito -84 000 euroa / 0,9 %

Maksuosuus alittui 84 000 euroa / 0,9 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna 79 000 euroa / 0,9 %. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannusten vähennys johtuu palvelutarpeen vähenemisestä. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2020 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa Terveystieteiden keskuksen mukaisesti. Kustannukset muualta ostetun erikoissairaanhoidon osalta ovat kuitenkin laskusuuntaiset.

Oma erikoissairaanhoito -61 000 euroa / 4,5 %

Maksuosuus ylittyi 184 000 euroa / 16,2 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna 40 000 euroa / 3,1 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen. Myynti- ja maksutuotot eivät kertyneet odotetulla tavalla pandemian aikana toteutetuitten rajoitusten takia. Toimenpideyksikkö siirtyi kuntayhtymän omaksi toiminnaksi vuoden 2020 alusta alkaen ja toiminnan vaatimat määrärahat ylittivät arvioidun.

Hoito- ja hoivapalvelut + 12 000 euroa / 0,1 %

Kotihoito -199 000 €/ 4,5 %

Maksuosuus alittui 199 t€ / 4,5 %. Merkittävin poikkeama oli omaishoidon tuen kustannusten alittuminen 156 000 euroa.

Asumispalvelut +230 000 €/ 4,2 %

Maksuosuus ylittyi 230 t€/4,2 %. Tuotettujen hoitopäivien määrä alitti talousarviossa arvioidun -3 200 päivällä / 7,1 %:lla. Kustannuksia kasvatti koronaepidemian aiheuttamat ylimääräiset kustannukset ja erityisesti yksityisen hoivakodin siirtyminen kuntayhtymän omaksi toiminnaksi.

Tehostettu palveluasuminen + 382 000 euroa / 7,31 %

Maksuosuus tehostetussa palveluasumisessa ylittyi 382 000 euroa / 7,31 % johtuen toimintakulujen nousun koronatilanteen takia 478 000 euroa / 7,19 %. Hoitopäivien lukumäärä alittumisella 1 390 / 3,27 %. Nousua vuoteen 2019 verrattuna oli 182 000 euroa / 3,34 %.

Osastopalvelut- 18 000 euroa / 0,7 %

Maksuosuus alittui 18 000 euroa / 0,7 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vähennystä vuoteen 2019 verrattuna oli 79 000 euroa / 3,2 %. Toimintatuotot alittuvat ennakoitua pienemmän potilasmäärän vuoksi. Osastopalvelujen hoitopäivät ja käynnit alittavat arvioidun 2 933 suoritteella (35 %) ja edellisvuoden toteuman 3 084 suoritteella (36,3 %).

Geriatría ja hoitotarvikejakelu -1 000 euroa / 0,3 %

Hoitotarvikejakelun maksuosuus ylittyi 19 000 euroa / 6,4 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vähennystä vuoteen 2019 verrattuna oli 22 000 euroa / 6,6 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Pandemian aiheuttamat rajoitukset näkyivät geriatriapalveluissa asiakas- ja käyntimäärien vähenemisenä.

Kuntoutus - 31 000 euroa / 7,5 %

Maksuosuus alittui 31 000 euroa / 7,5 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vähennystä vuoteen 2019 verrattuna oli 12 000 euroa / 3,1 %. Kuntoutuksen asiakas- ja käyntimäärät vähenivät ikäihmisten palveluissa, ryhmätoiminnoissa ja puheterapiassa pandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi.

Perhepalvelut + 552 000 euroa / 23,4 %

Maksuosuus ylittyi 552 000 euroa / 23,4 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli 186 000 euroa / 6,8 %. Kasvu aiheutui erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitusten aikaisempaa suuremmasta määrästä. Hoitopäiviä oli 1.909 / 23 % enemmän kuin edellisellä vuonna.

Suun terveydenhuolto -86 000 euroa / 11,4 %

Maksuosuus alittui 86 000 euroa / 11,4 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli 50 000 euroa / 7,0 %. Suun terveydenhuollon kustannusten kasvu johtuu kysyntään perustuvasta palvelutarpeen kasvusta sekä vastaanottotoimintaan liittyvien kustannusten noususta.

Vammaispalvelut – 105 000 euroa / 3,0 %

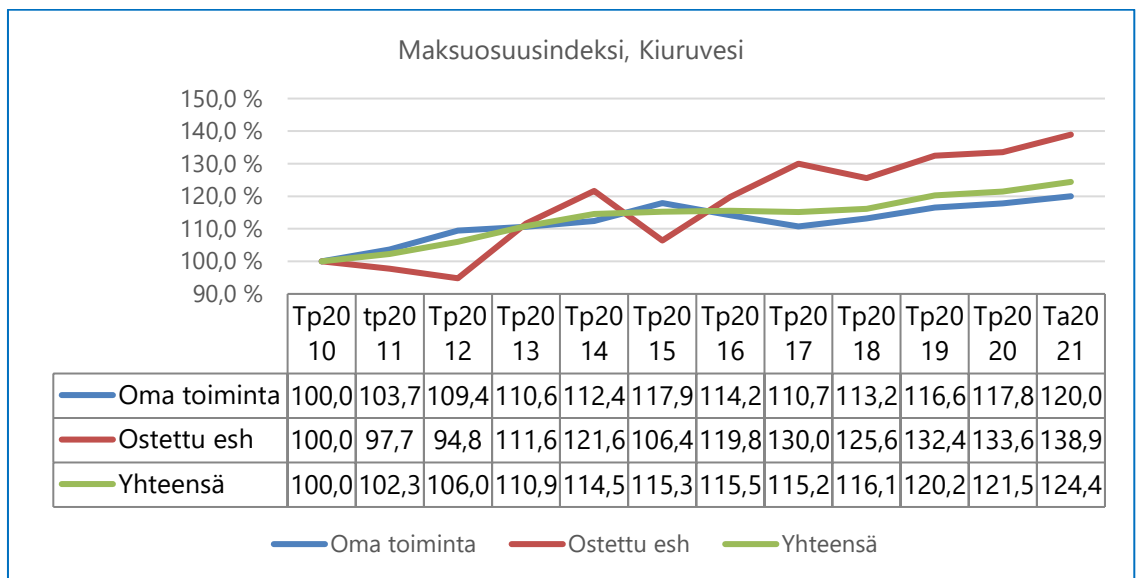
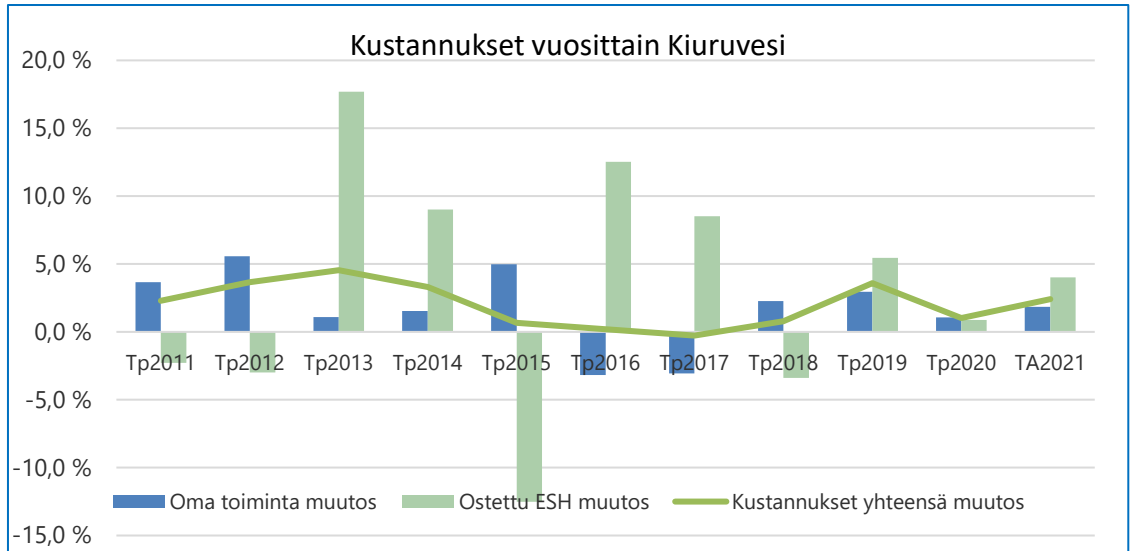
Maksuosuus alitti talousarvion 105 000 €/ -3,0 %. Kulut olivat samalla tasolla kuin vuonna 2019. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen osalta alitus oli 21 000 euroa / -1,6 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kulut pienenevät kuljetuspalvelujen osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 76 000 €/ -3,6 % talousarviota pienempi. Vähennystä aiheutui koronasulkujen vuoksi kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnassa.

Vastaanottopalvelut +167 000 euroa/6,5 %

Maksuosuus ylittyi Kiuruveden terveyskeskuslääkäri- ja hoitajapalvelujen osalta 151 000 euroa / 7 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vähennystä vuoteen 2019 verrattuna oli 7 000 euroa / 0,3 %. Maksuosuuden ylittyminen johtuu epidemian aiheuttamasta kustannusten kasvusta ja käyntimäärien alenemisestä johtuvasta maksutuottojen alenemisestä.

Ympäristötoimi +13 000 euroa /3,4 %

Vaihtelut selittyvät pääosin eläinlääkintähuollon henkilöstömenojen toteutumilla. Vuonna 2019 kunnaneläinlääkärivirkoihin ei saatu riittävästi sijaisia, jolloin syntyi säästöä, kun taas vuonna 2020 eläinlääkintähuollon henkilöstömenot ylittivät johtuen alimitoitetusta palkkavarauksesta ja lomapalkkavelkojen hoitamisesta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2020

KIURUVEDEN MAKSUOSUUS 2020/ TILAUSTAULUKOT				
PALVELU (1000 euroa)	TA 2020	TP 2020	Tot. %	TP 2019
Aikuispsykosiaaliset palvelut	1 636	1 323	80,85	1 568
Aikuissosiaalityö	378	276	72,87	352
Erikoissairaanhoido, ostettu	9 202	1 314	14,28	9 039
Erikoissairaanhoido, oma	1 131	9 118	806,53	1 275
Hoito ja hoiva, josta	12 684	12 696	100,09	10 014
Osastopalvelut	2 414	2 396	99,23	2 459
Lääkinnäinen kuntoutus	412	381	92,49	393
Perhepalvelut	2 357	2 910	123,44	2 724
Suun terveydenh.	756	669	88,56	720
Vammaispalvelut	3 505	3 400	97,02	3 405
Vastaanotto	2 580	2 747	106,46	2 751
Ympäristötoimi	395	409	103,41	358
PALVELUT YHT	35 037	35 243	100,59	32 598
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, joista	233	398	170,54	155
ISA alaskirjaus	61	211	345,69	69
MAKSUOSUUS	35 270	35 641	101,1	35 282
Ennakot		35 270		33 239
Erotus		371		2 043
ESH ostettu	9 202	9 118	99,09	9 039
Oma toiminta	26 068	26 523	101,74	26 242

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
SOS.TOIMI JA TERV.HUOLTO						
Toimintatulot	173 000	0	173 000	172 697	99,8	162 861
Toimintamenot	-36 159 696	-1 825 344	-37 985 040	-37 148 466	97,8	-37 044 237
Toimintakate (netto)	-35 986 696	-1 825 344	-37 812 040	-36 975 769	97,8	-36 881 376
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300	0	-4 300	-4 300	100,0	-4 300
Muut laskennalliset kustannukset	-7 618	0	-7 618	-716	9,4	-911
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-36 171 614	-1 825 344	-37 996 958	-37 153 482	97,8	-37 049 448

SIVISTYSLAUTAKUNTA / OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS **Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava**

Tulosalueet: Hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus + toinen aste ja kansalaisopisto, sivistyspalvelut ja vapaa-aikapalvelut

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinnon tulosalue huolehtii sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä tiedottamisesta. Koulutoimisto hoitaa kaikkien tulosalueiden taloushallinnon tehtävät. Lisäksi tulosalue vastaa koulukuraattori- ja – psykologipalvelujen järjestämisestä myös Kiuruvedellä järjestettävän ammatillisen koulutuksen osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Laadukkaiden ja toimivien toimisto- ja tukipalveluiden takaaminen myös tulevaisuudessa, vaikka asiansaosaavaa henkilöstöä siirtyy eläkkeelle

Tavoite on toteutunut osittain. Koulutoimiston toimistos sihteeri ja lukion koulusihteeri siirtyivät eläkkeelle vuoden 2020 aikana. Työnkuvan muodostaminen ja kokonaisuuden hahmottaminen ei ole ollut täysin haasteetonta, koska aikaisemmat henkilöt jäivät pois eri aikaan. Tehtävien yhdistyminen yhdellä henkilöllä tehtäväksi on vaatinut paljon perehtymistä ja ns. hiljaisen tiedon etsintää eri lähteistä. Toimintaa kehitetään koko ajan edelleen ja uuden työntekijän kokonaisen vuoden palvelussa olon jälkeen on paremmin tiedossa vuoden aikana tapahtuvat pakolliset toimet. Myös uuden asianhallintajärjestelmän opettelu alkoi loppuvuodesta 2020. Yllättävä sivistystoimen vastaavan irtisanoutuminen on osaltaan aiheuttanut järjestelyjä varsinkin opetustoimen puolella

2. Koulukuljetusten kilpailutuksessa onnistuminen reiteiltään tarkoituksenmukaisella ja kustannustehokkaalla tavalla

Tavoite on toteutunut. Koulukuljetusten kilpailutus tehtiin Sansia oy:n kautta ja kilpailutukseen ei tullut valituksia. Reitteihin ei tehty juurikaan muutoksia, vain kuljetuksia hoitavat yritykset vaihtuivat useassa kohteessa.

3. Sivistystoimen arviointisuunnitelman päivittäminen

Tavoite on toteutunut. Koulujen osalta arviointisuunnitelma on tehty ja arviointiraportit tehdään jokaisesta lukuvuodesta sen päätyttyä. Toimintaa suunnitellaan joka syksy lukuvuosisuunnitelmassa etukäteen ja sekin on osa arviointia.

4. Taajamakouluja koskevan yleissuunnitelman laatiminen. Tavoitteena monipuolinen selvitystyö, jossa tarkastellaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen näkymiä yli kymmenen vuoden perspektiivillä.

Ei ole toteutunut. Talouden tasapainottamisohjelman seurauksena koulukeskustelu keskittyi kyläkoulujen tilanteen selvittämiseen ja laskelmien, oppilasennusteiden sekä oppilaaksi ottoalueiden tarkasteluun. Yleissuunnitelman tekeminen taajamassa koulu- ja kiinteistöselvityksen muodossa on alkanut alkuvuodesta 2021.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
HALLINTO, SIV.LAUTAKUNTA						
Toimintatulot	3 300	0	3 300	921	27,9	2 203
Toimintamenot	-163 795	0	-163 795	-133 627	81,6	-143 263
Toimintakate (netto)	-160 495	0	-160 495	-132 707	82,7	-141 059
Poistot ja arvonalentumiset	0	-84	-84	-84	99,5	-15
Muut laskennalliset kustannukset	-9 682	0	-9 682	-6 270	64,8	-7 360
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-173 477	-84	-173 561	-139 981	80,7	-150 637

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Varhaiskasvatuspalvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita palveluja, joissa huomioidaan lapsen ja perheen tarpeet. Yhteistyössä vanhempien kanssa luodaan turvallinen ja myönteinen kasvuympäristö, joka turvaa lapselle mahdollisuuden yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Varhaiskasvatuspalvelujen arviointia ja kehittämistä varten otetaan käyttöön uusi laatukäsikirja.

Esimiehille on 2020 vuoden aikana järjestetty arviointikoulutusta. Koulutus jatkuu v.2021 kevääseen. Koulutukseen sisältyy arviointisuunnitelman tekeminen, joten suunnitelman työstämistä jatketaan kevään 2021 ajan.

2. Koululaisten kesäajan toimintaa kehitetään yhteistyössä seurakuntien ja järjestöjen kanssa.

Varhaiskasvatus on osallistunut koululaisten kesätoiminnan järjestämiseen yhteistyössä Kiuruveden Urheilijoiden kanssa. Päävastuu päivittäisen toiminnan suunnittelusta ja ohjaajien palkkauksesta on ollut Kiuruveden Urheilijoilla. Varhaiskasvatus on antanut ryhmille tilat käyttöön ja vastannut ruokakustannuksista. Ohjattua toimintaa oli 1.6–19.6 välisenä aikana ja päivittäin toimintaan osallistui 10–15 alakouluikäistä lasta.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT		TP 2019	TA 2020	TP 2020
Päiväkotihoido				
	lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	82	90	78
	lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	76	90	65
	maksuton esiopetus	49	50	58
Ryhmäperhepäivähoito				
	lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	17	25	23
	lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	7	4	4
Perhepäivähoito				
	lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	56	73	55
	lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	17	12	15
Lasten määrä leikkitoiminnassa		73	100	55
Puuhakerho		11	15	11
Palvelusetelillä tuotetut palvelut (1.8 alken)		63	70	72
Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä (31.7 asti)				
	tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	30		
Pienten lasten hoidon tuki				
	tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	116	100	92

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
VARHAISKASVATUS						
Toimintatulot	218 700	19 338	238 038	252 990	106,3	270 516
Toimintamenot	-4 690 800	-175 724	-4 866 524	-4 812 050	98,9	-4 973 725
Toimintakate (netto)	-4 472 100	-156 386	-4 628 486	-4 559 060	98,5	-4 703 209
Poistot ja arvonalentumiset	-9 487	2 916	-6 571	-4 565	69,5	-24 585
Muut laskennalliset kustannukset	-158 902	0	-158 902	-144 121	90,7	-98 754
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-4 859 189	-172 808	-5 031 997	-4 960 736	98,6	-5 097 063

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2020 (perusteluja menojen ylityksille)

Kunnan on järjestettävä lasten päivähoidoa siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Toiminnassa painottuu pedagogisuus ja varhaiskasvatuksen opettajan rooli lapsen laaja-alaisen osaamisen edistämässä korostuu.

1.8.2019 käyttöön otetun varhaiskasvatuksen palvelusetelin myötä yksityisen varhaiskasvatuksen käyttö on laajentunut. Vuonna 2020 palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset ylittyivät 57.000 euroa.

Kevään aikana olleiden epidemiasuositusten vuoksi varhaiskasvatuksen käyttöaste oli alhainen ajalla 15.3.–31.7. Tällä ajalla ei asiakasmaksua peritty, mikäli lapsi ei tosiasiallisesti käyttänyt varhaiskasvatuspalvelua. Yleisesti ottaen asiakasperheiden tulotaso on kohtuullisen matala. Vuonna 2020 keskimääräinen asiakasmaksu oli 54 euroa / lapsi (suurin maksu 288 euroa / pienin 0 euroa).

Vuorohoidon tarve on edelleen nousussa. Satumetsän päiväkodin kaikki ryhmät toimivat joko pidennetyllä aukiololla (2 ryhmää) tai ovat vuorohoitoryhmiä. Määräaikaisiin työsuhteisiin on jouduttu ottamaan työntekijöitä, jotta lain edellyttämä suhdeluku täyttyy, henkilöstömenojen ylitykset ovat 19 000 euroa. Osittain ylitys johtuu siitä, että vuoden 2020 talousarvioon ei ollut varattu sijaismäärärahoja.

Vuoden 2020 aikana on perhepäivähoidosta irtisanoutunut 6 työntekijää. Lisäksi Rytkyn Luonnossa kotonaan päiväkotia on lakkautettu 1.8.2020 alkaen.

PERUSOPETUS

Vastuhenkilö: Perusopetuksen tulosaluevastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Osallistutaan aktiivisesti Pohjois-Savon tutoropettajaverkoston toimintaan ja koulutuksiin. Tutoropettajat osaltaan jakavat tiedon edelleen kouluille.

Tavoite on toteutunut. Tutoropettajille oli järjestetty yksi yhteinen koulutus Kiuruvedellä ennen pandemian alkamista heti alkuvuodesta 2020. Tämän jälkeiset koulutukset toteutettiin webinaareina. Kevään 2020 etäopetusjakson aikana tutoropettajat toimivat esimerkillisesti ja opastivat opettajia erityyppisissä ongelmissa, joita esiintyi yhteyksissä, laitteissa tai ohjelmien käytössä. Omalta osaltaan tutoropettajat vaikuttivat suuresti etäopetuksen onnistumisessa lähes olemattomalla valmistautumisajalla.

Syyslukukaudella 2021 tutoropettajat jatkoivat opettajien ja oppilaiden neuvomista ja tukemista erilaisissa tietoteknisissä haasteissa. Samalle he myös neuvoivat opettajia mahdollisen etäkoulun varalta tietoteknisten taitojen monipuoliseen ja opetuksen kannalta hyödylliseen käyttöön. Tutoropettajat yhdessä luokanohjaajien kanssa opettivat oppilaita tietotekniikan käytössä ja varmistivat tietoteknisten laitteiden hallittavuuden.

2. Koulujen oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmien kehittämistä jatketaan kaikilla perusopetuksen kouluilla. Nivan koulun piha-alueen ja pysäköintialueen suunnittelun valmistuessa toteutetaan muutokset.

Tavoite toteutunut. Uudet opetussuunnitelmat kouluilla vaativat uudenlaista lähestymistä opettamiseen ja myös opetusmenetelmien kehittämistä. Monialainen oppimiskokonaisuuksia (MOK) toteutettiin kaikilla kouluilla. Myös TVT-taitojen pyrittiin lisäämään opetusmenetelmiin. Yhteisöllisyyden lisääminen ja sen myötä kouluviihtyvyyden lisääminen on ollut ja on edelleen kehittämisen kohteena.

Nivan koulun piha-alueen leikkivälineistä poistettiin epäkuntoiset ja asennettiin kesän ja syksyn aikana uusia leikkivälineitä, kuten kiikkuja ja kiipeilytelineitä. Nivan koulun saattoliikennejärjestelyt on uusittu yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa. Saattoliikennettä varten on levennetty Soinintietä, jolloin oppilaat voidaan jättää tien varteen. Parkkipaikan läpi on tehty korotettu suojatie, jota pitkin oppilaat voivat siirtyä turvallisesti koulun pihalle. Myös takseille on tehty oma saattoliikennepaikka. Näillä järjestelyillä henkilökunnan parkkipaikka ja sekä huoltajien että taksien saattoliikenne on saatu toimivaksi ja turvalliseksi.

Kevään etäopetusjakso toi tullessaan automaattisesti uusien opetusmenetelmien kokeilun ja käyttöönottamisen. Etäopetusjakson voi todeta aiheuttaneen suurimman digiloikan opetukseen ikinä. Etäopetusaikana oppilaille annettiin etäopetusta erilaisten sähköisten oppimisalustojen välityksellä. Näin ollen oppimisympäristö ja -menetelmä olivat uusia oppilaille, opettajilla ja ohjaajille.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Oppilaita keskimäärin	797	793	778
Opetustuntien lukumäärä	54 297	56 710	53 705

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
PERUSOPETUS						
Toimintatulot	593 074	51 872	644 946	674 653	104,6	618 786
Toimintamenot	-7 743 784	-63 695	-7 807 479	-7 208 738	92,3	-7 625 996
Toimintakate (netto)	-7 150 710	-11 823	-7 162 533	-6 534 085	91,2	-7 007 210
Poistot ja arvonalentumiset	-44 618	-13 518	-58 136	-49 011	84,3	-42 583
Muut laskennalliset kustannukset	-260 880	0	-260 880	-242 619	93,0	-182 479
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-8 049 282	-77 213	-8 126 495	-7 500 368	92,3	-7 851 059

LUKIOKOULUTUS

Vastuhenkilö: Lukion rehtori / sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus sekä mahdollisuus yksilölliseen ja sosiaaliseen kasvuun. Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelmaa ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelmaa mukaista koulutusta. Lukiota valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia aikuisia, joilla on valmiudet korkea-asteen opintoihin. Kansalaisopiston toimintaa sopeutetaan olemassa oleviin henkilöstö- talous- ym. resursseihin sekä edistetään vapaan sivistystyöläin ja kehittämissuunnitelman suuntaisesti kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia, kaikinpuolista hyvinvointia ja terveyttä sekä kestävä kehitystä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. LOPS 2021 uuden opetussuunnitelman työstäminen alkaa sekä seudullisena yhteistyönä että lukion sisäisenä kehittämisenä.**

Aine	Kiuruveden lukio Tutkinto valmis	Valtakunta Tutkinto valmis	Pohjois-Savo Kuluva tutkintokerta
Äidinkieli	4,56	4,27	4,10
Ruotsi B	3,40	4,22	3,40
Biologia	5,00	4,10	4,30
Englanti A	4,29	4,22	3,60
Filosofia	3,00	4,32	3,90
Fysiikka	3,90	4,63	4,50
Maantiede	4,67	4,03	3,90
Historia	5,67	4,32	3,90
Kemia	4,00	4,59	4,60
MAA	4,32	4,46	4,10
MAB	3,50	3,96	3,60
Psykologia	4,25	4,24	3,90
Saksa C	4,00	4,71	4,80
Terveystieto	2,00	3,91	3,50
UE	3,50	4,24	3,80
Yhteiskuntaoppi	5,25	4,13	4,00

Kaikki Ylä-Savon lukiot yhdistivät voimansa uuden opetussuunnitelman valmisteluun: yhteinen VESO pidettiin 18.1.2020 Lapinlahden lukiolla. Aloituspäivän jälkeen aineryhmät ovat jatkaneet työskentelyä, mutta valitettavasti Korona-kriisin aiheuttaman siirtyminen etäopetukseen vaikeutti merkittävästi eri lukioiden välistä yhteistyötä, koska etäopettaminen ja sen valmistelu vei niin paljon aikaa ja voimavaroja opettajilta. Syksy on jatkettu poikkeusolosuhteissa elämistä, eikä ole uskallettu järjestää tapaamisia Ylä-Savon lukioiden kesken. Omassa koulussa on sen sijaan jatkettu opetussuunnitelman valmistelua. Kolme opettajaa osallistuu lukiokoulutuksen arvioinnin kehittämiseen, ja heidän kauttaan on tullut koko työyhteisölle uusia ajatuksia. Koulukohtaiset opintojaksot ovat melkein valmiina vuoden lopussa 2020

2. Laadukkaiden ja opiskelijan osaamistasoa vastaavien YO-tulosten saavuttaminen

Kevään 2020 valmistuneet ylioppilaat kirjoittivat viidessä aineessa paremmin kuin Suomen lukioissa keskimäärin (oranssi väri). Toisaalta viidessä aineessa meni selkeästi huonommin kuin valtakunnassa keskimäärin (sininen väri). Värjäämättömissä aineissa kirjoitettiin valtakunnan tasolla. Englannin kielessä on mielenkiintoista positiivinen ero Pohjois-Savon lukioihin verrattuna. Yksittäisen vuosikerran perusteella ei ole syytä tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä, mutta säännöllisesti seurattuna näistä saa hyvän käsityksen siitä, millä tasolla Kiuruveden lukiossa opiskellaan suhteessa ylioppilaskirjoitusten tavoitteisiin. Ylioppilaskirjoitusten arvosanoilla on kuitenkin yhä merkittävämpi rooli niille opiskelijoille, jotka pyrkivät yliopistoon opiskelemaan.

3. Liikkuva lukiolainen hankkeen myötä fyysisen aktiivisuuden lisääminen lukiolaisen koulupäivä

Liikkuva lukiolainen hanke saatiin syksyllä 2019 mukavasti käyntiin opiskelijoista rekrytoitujen liikuntamentoreiden avulla. Heidän ideoidensa pohjalta lukion saliin hankittiin palloja, salibandymailoja ja maaliverkot. Välineet ovat olleet kaikkien vapaassa käytössä. Haasteena on ollut, että tietty liikunnallinen porukka on ottanut salin aktiiviseen käyttöön ja ujompien ja liikunnallisesti epävarmempien on vaikea mennä joukkoon mukaan. Liikuntamentorit ehdivät vetää muutamia aamujumppia ennen kevään ylioppilaskirjoituksia ja sitä seurannutta etäopetusta. Syksyllä 2020 panostettiin käytäville ja luokkiin sijoiteltuihin pieniin välineisiin, joiden toivottiin lisäävän opiskelijoiden omatoimista istumisen katkaisua. Tämä ei ole toiminut niin hyvin kuin välineet mahdollistaisivat. Vaatii toiminnan kehittämistä edelleen. Opiskelijoiden suureksi harmiksi koronarajoitukset eivät ole mahdollistaneet koko koulun turnauksien järjestämistä. Biotalous-hanke mahdollisti koko lukion retken Rautavaaran metsäkartanolle, jossa eri ikäluokat pystyttiin jakamaan eri toimintoihin. Ankeasta sadesäästä huolimatta päivä onnistui hyvin.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2019	TA2020	TP 2020
Opiskelijat	131	131	130
MAHIS-opiskelijat	12	11	11
Aikuisopiskelijat	1	1	1
Opetustunnit	8 010	7 763	8 188

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
LUKIOKOULUTUS						
Toimintatulot	50 082	23 010	73 092	70 543	96,5	62 138
Toimintamenot	-1 211 543	-24 700	-1 236 243	-1 157 343	93,6	-1 226 648
Toimintakate (netto)	-1 161 461	-1 690	-1 163 151	-1 086 800	93,4	-1 164 511
Poistot ja arvonalentumiset	-2 850	-1 115	-3 965	-3 965	100,0	-3 385
Muut laskennalliset kustannukset	-40 263	0	-40 263	-42 742	106,2	-27 418
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 254 656	-25 815	-1 280 471	-1 204 050	94,0	-1 257 452

KANSALAIPOISTO

Vastuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kansalaisopistossa järjestetään lähellä ja tasapuolisesti tavoitettavaa, kuntalaisten tarpeita palvelevaa ja yksilöä kehittävää opetustoimintaa. Kansalaisopistossa järjestetään lähellä ja tasapuolisesti tavoitettavaa, kuntalaisten tarpeita palvelevaa ja yksilöä kehittävää opetustoimintaa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kansalaisopiston koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia pilotoidaan.

COVID19 virus aiheutti valtakunnallisesti poikkeukselliset koronarajoitukset myös kansalaisopistolle. Liikuntaryhmät ja Ylä-Savon soten yksiköissä toteutetut ryhmät keskeytettiin 13.3.20 alkaen ja muu opetustoiminta keskeytettiin Valmiuslain määräyksen mukaan 18.3.20 alkaen. Tavoitteiden mukaista lähiopetusta ei voitu toteuttaa ajoitusten astuttua voimaan, mutta etäopetukselle asetetut tavoitteet ylitettiin. Koronavirustilanteen vuoksi mahdollisimman monen kurssin opetus pyrittiin toteuttamaan etänä. Kaiken kaikkiaan opetuksesta n. 40 % toteutettiin etäopetuksena koronasulun aikana. Syyslukukaudella voitiin pääosa opetuksesta toteuttaa lähiopetuksena. Espanjan kielen ja osa pianonsoiton opetuksesta toteutettiin etänä.

2. Kansalaisopistossa tavoitteena on aktiivisesti tarjota mahdollisuuksia aikuisten perus- ja digitaitojen kehittämiseen.

Aikuisten perus- ja digitaidot hankkeen rahoituksella toteutui 569 tuntia opetusta, joilla vahvistettiin aikuisten perus- ja digitaitoja. Hankkeen avulla voitiin myös aktiivisesti tarjota tukea niin opiskelijoille kuin opettajillekin etäopetukseen osallistumisessa ja toteuttamisessa. Henkilöstökoulutus -hankkeella tuettiin opettajien osaamisen vahvistamista.

3. Kansalaisopiston henkilöstö saa valmiuksia kansainvälisen hankkeen kautta ja hyödyntää sitä opetuksessa.

Tavoite ei toteutunut, sillä koronavirustilanteen vuoksi suunnitellut matkat EU-maihin jouduttiin perumaan.

Kansalaisopisto arvioi toimintaansa ja arvioinnin pohjalta kehittää opetuksen laatua. Lukuvuoden 2020–2021 kurssitarjonta tehdään kuntalaisten toiveita kuunnellen monipuoliseksi ja kattavaksi. Opintoryhmät käynnistetään vain, jos ilmoittautuneiden määrä on riittävä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kansalaisopisto			
opiskelijoita	1 234	1 300	1 232
opetustuntien lukumäärä (valtionosuus)	7 001	7 200	6 801
taiteenperusopetuksen opiskelijoita	11	20	14

Kansalaisopistossa toteutunut kokonaistuntimäärä on 7 185, josta valtionosuuteen oikeuttavien tuntien määrä on laskenut. Koronatilanne aiheutti sen, että määrällisiin tavoitteisiin ei päästy.

Opetuksen keskeytyksen aikana, ei kaikkia tunteja voitu toteuttaa etänä. Sivistyslautakunnan päätöksen 6.5.2020 § 25 mukaisesti syyslukukaudella tarjottiin kaksi viikkoa enemmän opetusta siten, että kurssimaksuja ei korotettu, vaikka opiskelijalle tuntimäärä oli suurempi. Kokonaistuntimäärässä ovat mukana Aikuisten perus- ja digitaidot- sekä PUHTI - hankkeiden ja Lasten kulttuurikerhotoiminnan toteutuneet opetustuntimäärät. Näitä tuntimääriä ei voida laskea valtiosuuteen oikeuttaviin tunteihin.

Kansalaisopiston tuntimäärästä pääpaino on ollut kulttuurialan koulutuksessa. Tähän sisältyvät mm. kädentaitoihin liittyvä koulutus 1 958 h ja musiikki 2 065 h. Liikunnan ja tanssin koulutusta toteutui 1 052 h, tietotekniikan opetusta 443 h ja eri kielten opetusta 370 h. Opiskelijoiden kokonaismäärä oli 1 232, joista miehiä oli 340 ja naisia 892. Opiskelijoiden kokonaismäärässä on hankkeiden kautta osallistuneiden määrä mukana. Kansalaisopiston kevätmatineaa ja konsertteja ei järjestetty koronatilanteen vuoksi. Kevätnäyttely ja joululauluilta toteutettiin virtuaalisena.

Kansalaisopisto on hakenut aktiivisesti hankerahoitusta. Opiston hallinnoimina hankkeina aloittivat Lasten kulttuurikerhotoiminta (8 800 €) yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa sekä PUHTI –hanke (100 000 €) Lisäksi saatiin opintoseteliavustusta 5 500 € Opisto tekee myös hankeyhteistyötä seuraavissa hankkeissa: Järvisuomalaiset opissa Euroopassa (166 878 €), Aikuisten perus- ja digitaidot (70 000 €), Henkilöstön koulutushanke (16 000 €) ja Lupa loistaa 2-henkilöstön koulutushanke (23 000 €)

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
KANSALAIPOISTO						
Toimintatulot	61 100	18 116	79 216	73 096	92,3	74 375
Toimintamenot	-509 830	-18 467	-528 297	-496 070	93,9	-487 052
Toimintakate (netto)	-448 730	-351	-449 081	-422 974	94,2	-412 677
Poistot ja arvonalentumiset	0	-752	-752	-752	100,0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-17 297	0	-17 297	-30 538	176,6	-19 915
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-527 127	-19 219	-546 346	-527 360	96,5	-506 967

SIVISTYSPALVELUT

Vastuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistäytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjasto-kulttuuritaloa kehitetään siten, että se on kaikille avoin tiedon, elinikäisen oppimisen ja elämysten keskus. Monipuolisella yhteistyöllä mahdollistetaan toiminnan laatu. Kirjasto tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa. Kirjastopalveluissa painotetaan muun muassa esteettömyyttä ja ennakkoluulottomuutta. Kulttuuritoiminnassa kaupungin asukkaille tarjotaan kulttuuritapahtumia sekä aktivoidaan kaupunkilaisia tuottamaan ja käyttämään kulttuuripalveluja. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana.

Toiminta oli normaalia tammi- ja helmikuun. 18.3.-31.5.2020 kulttuuritalo oli suljettuna valtioneuvoston määräyksellä. Sen jälkeen toimintaa on rajoittanut kulloinkin voimassa ollut kokoontumisrajoitus. Syksyllä Kiurusalissa oli muutamia tapahtumia rajoitetulla asiakasmäärällä. Näyttelytoimintaa oli heinäkuusta joulukuuhun. Kulttuuritoimessa tuotettiin ja kuvattiin 4 etäkonserttia ja 7 virtuaalista näyttelyä koronasulun aikana. Näillä virtuaalisilla tapahtumilla oli yli 2000 katsojaa.

2. Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin.

Museon toimintaa haittasi koronapandemia. Museolla ongelmallista oli hygieniatason ylläpito, koska sinne ei tule juoksevaa vettä. Museota pidettiin auki muutamana viikonloppuna talkoovoimin. Kuopion kulttuurihistoriallisen museon intendentti ja amanuenssi tekivät tutkimuskäynnin Kiuruveden museolle. Tutkimuskäynnillä kartoitettiin rakennusten kunto sekä suunniteltiin mahdollisia korjauskohteita. Koululaisia kävi syys- ja lokakuussa normaaliin tapaan.

3. Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua.

Toiminta oli normaalia tammi- ja helmikuun. Kirjasto oli suljettu valtioneuvoston määräyksellä 18.3.-31.5.2020. Sulun aikana tehtiin kokoelman hoitoa, kirjoitettiin ja kuvitettiin sekä kuvattiin 6 etäsatutuntia ja tehtiin etäkirjavinkkausta. Etäsatutunneilla oli yli 1 500 katsojaa. Sulun jälkeen toiminta palautui osittain normaaliksi. Näyttelyitä, lukupiirejä ja kirjastonkäytön opetusta on järjestetty normaalisti. Kokoontumisrajoitusten takia satutunteja on järjestetty vain yksittäisille ryhmille. Kirjastoauto liikkui syksyllä normaalisti ja omatoimikirjasto oli avoinna rajoitetuin aukioloajoin. Kotipalvelutoimintaa ei ole voitu järjestää koronapandemian alettua.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
<i>Kulttuuri</i>			
Musiikkiopetuksen oppilaspaikat	25	26	26
Museokäynnit	666	700	610
Kulttuuritalo/käynnit	22 491	23 000	5 592
<i>Kirjasto</i>			
Lainausten määrä	133 170	150 000	107 781
Käyntikerrat	77 125	100 000	34 097
Verkkokäynnit (laskentatapa muuttunut)	26 455	23 000	22 446

Koronapandemia vaikutti laskevasti lähes kaikkiin tunnuslukuihin, koska palvelut olivat kokonaan suljettuina valtioneuvoston määräyksellä 2,5 kuukautta ja loppu vuoden auki rajoitetusti aluehallintoviraston määräämien kokoontumisrajoitusten mukaan. Virtuaalisten palveluiden kautta tavoitetut asiakkaat eivät näy taulukossa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
SIVISTYSPALVELUT						
Toimintatulot	67 330	-35 000	32 330	24 912	77,1	54 972
Toimintamenot	-833 156	36 500	-796 656	-720 079	90,4	-800 304
Toimintakate (netto)	-765 826	1 500	-764 326	-695 166	91,0	-745 331
Poistot ja arvonalentumiset	-11 227	830	-10 397	-10 397	100,0	-5 569
Muut laskennalliset kustannukset	-30 983	0	-30 983	-28 244	91,2	-23 101
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-875 366	37 330	-838 036	-758 720	90,5	-828 973

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuhenkilö: Liikuntas sihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Liikunta- ja nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Tuetaan nuoria (17–25 v.) kokonaisvaltaisesti työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön keinoin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Etsivän nuorisotyön ja Luotsi – nuortentyöpajan avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Nuorisopalveluilla oli pienryhmätoimintaa (tyttöryhmä, mopokerho, sosiaalisten taitojen ryhmä) ja erilaisia tapahtumia nuorisotalolla sekä retki- ja leiritoimintaa maaliskuun puoleen väliin saakka, jonka jälkeen nuorisonohjaaja siirtyi tekemään työtä etänä eri some kanavilla (Discort, WhatsApp, Facebook, TikTok jne). Myös etsivät nuorisotyöntekijät ja nuorten työpajan yksilövalmentajan siirtyi etävalmennukseen. Etävalmennukseen siirtymien onnistui hyvin. Nuorisonohjaaja jalkautui aktiivisesti etsivien kanssa kentälle. Nuorisotalolla oli 2 124 kävijää. Etsivän nuorisotyön asiakkaana 60 nuorta. Nuorten työpajalla asiakkaana 37 nuorta.

2. Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa eri tapahtumien järjestämisessä

Suunnitellut tapahtumat jouduttiin pääsääntöisesti perumaan joko sään tai koronaepidemian vuoksi. Peruuntuneita tapahtumia olivat mm. Lasten lumipäivät, koululaisten maakuntaviesti ja lasten lauantai.

3. Kehitetään ikäihmisten liikunta- ja urheilumahdollisuuksia.

Raivaajapuistoon rakennettavan senioriliikuntapuiston rakentaminen alkoi syksyllä 2020. Liikunnallinen senioripuisto valmistuu kesän 2021 aikana.

Kevään Voimaa ja tasapainoa tehoryhmät keskeytyivät korona epidemian vuoksi keväällä. Syksyllä neljä ryhmään voitiin järjestää erikoisjärjestelyin.

Muu liikuntapaikkojen kehittäminen ei toteutunut, koska syksyllä tuleen taloushallinnon ohjeen mukaan mitään hankintoja ei saanut tehdä, ellei se aivan välttämätön toiminnan tai turvallisuuden vuoksi.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
<i>Uimahalli/Kuntosali</i>			
Käyntejä	50 247	50 000	34 310
<i>Jäähalli</i>			
Käyttötunnit	1 602	1 600	1 542
<i>Nuorisotalo</i>			
Käyntejä	26 560	26 000	0
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	60	48	0
Nuortentyöpajan asiakkaat	48	45	0

Liikunta- ja nuorisopalvelut jäivät vuonna 2020 monella tapaa toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteistaan korona epidemian vuoksi. Liikuntapaikat suljettiin keväällä ja osa työntekijöistä lomautettiin kesällä. Esimerkiksi uimahallin tulot laskivat edellisvuosien tasosta noin 30 %. Lisäksi urheiluseurat eivät edellisvuosien tapaan käyttäneet liikuntapaikkoja, koska osallistujien väheneminen koronaepidemian vuoksi näkyi myös urheiluseuratoiminnassa.

Nuorisotalo ja nuorten työpajan tekstiili- ja keittiöpaja ja puutyöpaja suljettiin keväällä ja osa henkilöstöstä lomautettiin. Osa henkilöstöstä siirtyi kevääksi etätöihin. Etätövalmennus sujui hyvin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
VAPAA-AIKA						
Toimintatulot	439 636	-49 000	390 636	357 661	91,60	427 731
Toimintamenot	-1 731 103	0	-1 731 103	-1 537 999	88,80	-1 669 087
Toimintakate (netto)	-1 291 467	-49 000	-1 340 467	-1 180 338	88,10	-1 241 355
Poistot ja arvonalentumiset	-61 184	-4 753	-65 937	-65 394	99,20	-58 516
Muut laskennalliset kustannukset	-51 180	0	-51 180	-47 076	92,00	-35 943
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 843 467	-4 753	-1 848 220	-1 650 469	89,3	-1 763 545

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja

Tulosalueet: Hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärilaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta turvaa kaupunkilaisten kuntatekniset palvelut lakien ja asetusten mukaisesti. Viihtyvyyttä edistetään sopusuhtaisen ja turvallisen kaupunkirakenteen suunnittelulla ja rakentamisella. Kaavoituksella ja ympäristön yleisilmeen kehittämällä tavoitellaan viihtyisää ja luonnonläheistä asumista. Kuntalaisten vesihuolto- ja liikennepalvelut sekä kaupungin kiinteistöomaisuus turvataan rakennus- ja peruskorjaustoiminnoin.

Pelastustoimen palveluiden tuottamisesta on 1.1.2004 alkaen vastannut Pohjois-Savon aluepelastuslaitos ja ympäristönsuojelun palveluista on 1.1.2010 alkaen vastannut Ylä-Savon SOTE – kuntayhtymä.

Kiuruveden osuus pelastustoimen kustannuksista vuonna 2020 oli noin 710 000.

HALLINTO (Tekpa)

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen palvelukeskuksen hallinto huolehtii lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, keskitetysti palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalveluista sekä monipuolisesta ja sujuvasta asiakaspalvelusta. Hallinto mahdollistaa teknisen lautakunnan, sen jaostojen, toimintayksiköiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden sujuvan ja tehokkaan työskentelyn. Hallinto luo osaltaan edellytykset kaupungin yleispalvelukeskuksen ja muun organisaation tulokselliselle toiminnalle ja tukee niitä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Niistä muiden palvelukeskusten hankkeista, joissa tekninen palvelukeskus on osallinen, laaditaan vuoden alussa toteuttamisaikataulu ja todetaan vastuuhenkilöt.

Tavoite toteutui. Tekninen lautakunta hyväksyi vuoden 2020 talousarvion käyttö- ja hankesuunnitelman vastuuhenkilöineen 4.2.2020. Tulosalueet laativat hankkeidensa toteutusaikataulut helmikuun aikana.

2. Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

Tavoite toteutui. Laskujen maksusuorituksia seurattiin jatkuvasti. Ääritilanteessa käytettiin palvelunkeskeytystä. Veden toimituksen keskeytysuhka on tehokkain perintätoimi. Tarvittaessa yhdessä asiakkaan kanssa laadittiin tapauskohtainen maksusuunnitelma.

3. Tuetaan henkilöstöresursseja esimerkiksi käyttämällä sesonkiluonteisesti tilapäisiä opiskelijoita tai työharjoittelijoita.

Tavoite toteutui. Vakinaista henkilöstöä tukemaan palkattiin opiskelijoita, velvoitetuottoilistettavia ja sesonkityöntekijöitä varsinkin kesäaikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
HALLINTO TEKPA						
Toimintatulot	850	24 453	25 303	24 584	97,2	522
Toimintamenot	-1 065 827	-23 359	-1 089 186	-1 038 103	95,3	-953 720
Toimintakate (netto)	-1 064 977	1 094	-1 063 883	-1 013 518	95,3	-953 198
Muut laskennalliset kustannukset	-12 639	0	-12 639	-5 945	47,0	-4 608
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 078 466	-23 359	-1 101 825	-1 044 048	94,8	-958 328

RAKENNUSVALVONTA

Vastuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien myöntämisestä sekä niihin liittyvistä katselmuksista ja tarkastuksista. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamisen yleisestä valvonnasta kestäväen kehityksen mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

Tavoite toteutui. Lupahakemukset on käsitelty mahdollisimman nopeasti. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut vain yhdestä kahteen viikkoa. Yleisesti ottaen lupamäärät ovat olleet selvässä laskussa viime vuosina. Myös viime vuonna lupien kokonaismäärä vähentyi kappalemääräisesti noin 5 % edellisvuoteen verrattuna. Lukumääräisesti rakennuslupia myönnettiin viime vuonna yhteensä 59 kpl (55 kpl v. 2019), toimenpidelupia yhteensä 19 kpl (28 kpl) ja toimenpideilmoituksia käsiteltiin yhteensä 30 kpl (30 kpl). Purkamislupia myönnettiin 2 kpl (4 kpl) ja purkamisilmoituksia käsiteltiin 4 kpl (3 kpl). Edellisten lisäksi maisematyölupia käsiteltiin ja myönnettiin 3 kpl (3 kpl) viime vuonna.

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

Tavoite toteutui. Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoa ja siisteyttä on valvottu muun katselmustoiminnan yhteydessä sekä asianosaisten yhteydenottojen perusteella varsinkin keskusta-alueella. Vuoden aikana on annettu muutamia suullisia siistimiskehotuksia. Kehotuksia on pääsääntöisesti noudatettu annettuun määräaikaan mennessä.

3. Ylä-Savon rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan muun muassa lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen ja asiakirjojen yhtenäistämiseksi. Sähköisen Lupapiste – asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

Tavoite toteutui. Rakennusvalvonnan yhteispalavereita tai muita tapaamisia ei koronatilanteen vuoksi pidetty vuonna 2020. Yhteydenpitoa on kuitenkin ollut puhelimitse ja sähköpostitse lähes viikoittain mm. yhteisistä tulkinnoista ja käytännöistä erilaisissa lupa-asioissa. Lupapiste –asiointipalvelun käyttö jatkui vilkkaana edellisvuoden tapaan. Lupapisteen kautta erilaisia lupahakemuksia jätettiin käsittelyyn viime vuoden aikana yhteensä 40 kappaletta eli noin kolmasosa kaikista luvista. Lisäksi Lupapisteen kautta tuli muutamia erillisiä neuvontapyyntöjä ja tiedusteluja lupa-asioihin liittyen.

Rakennusvalvontajaosto ei kokoontunut vuonna 2020 yhtään kertaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Rakennusluvut	55	80	59
Toimenpideluvut	28	25	19
Ilmoitukset	30	40	30

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
RAKENNUSVALVONTA						
Toimintatulot	67 500	-29 700	37 800	42 484	112,4	53 473
Toimintamenot	-159 402	0	-159 402	-144 152	90,4	-134 860
Toimintakate (netto)	-91 902	-29 700	-121 602	-101 668	83,6	-81 388
Poistot ja arvonalentumiset	-9 000	9 000	0	0	0,0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-8 034	0	-8 034	-8 096	100,8	-5 864
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-176 436	9 000	-167 436	-152 247	90,9	-140 724

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Ympäristöinsinööri

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet – tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ja luonnonympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuinympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun - vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatieto-järjestelmästä ja mittausoimesta. Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Vanhainkodin kirkkorannan ja Karikon alueiden asemakaava päivitetään ja valmistellaan vanhan meijerin rannan asuinalueen suunnittelua ja asemakaavan muutosta

Tavoite ei toteutunut. Vanhainkodin-kirkkorannan ja Karikon alueiden asemakaavan päivitystä ei aloitettu henkilöstöressurssien vajauksen takia. Vanhan meijerin alueen asuinalueen suunnittelua ja asemakaavan muutosta ei aloitettu henkilöstöressurssien vajauksen sekä meijerin purkuaikataulun puuttumisen takia.

2. Liikenneväylien ja pihojen talvikunnossapidossa painotus on työohjauksessa sekä esteettömyyden seurannassa. Erityisen tarkasti seurataan eri toimijoiden vastuulla olevien väylien rajapintoja ja työn ajoitusta. Tärkeä seurattava kohde on lumenajo ja sen kustannukset. Kesäkunnossapitoa tehdään hyväksytyin puistojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapitoluokituksen ja hoito-ohjelman mukaisesti ja seurataan siinä asetettujen mittareiden pohjalta.

Tavoite toteutui. Talvikunnossapidossa vuoden 2020 alku painottui sääolojen takia liukkaudentorjuntaan. Lumenajoon on vuosien varrella löydetty kustannustehokas tapa toimia. Puistojen ja muiden yleisten alueiden hoitoa kehitettiin kunnossapitoluokituksen pohjalta.

3. Erätien perusparannushanke rakennetaan valmiiksi. Samassa yhteydessä käsitellään Yhtylän puistometsäaluetta ja siistitään muuta katu ympäristöä. Uutena kokoojakatuhankkeena aloitetaan Ahonpääntien peruskunnostus. Harjukadun alkuosa saneerataan huonokuntoisimmalta osalta.

Tavoite toteutui. Erätien perusparannushanke saatiin valmiiksi. Erätiellä vuoden 2020 töinä olivat kestopäällystys, kivityöt ja vihertyöt. Ahonpääntien perusparannushanke aloitettiin ja vuonna 2020 saatiin valmiiksi rakennekerrosten teko ja viemäröinti- sekä vesijohtotyöt. Ahonpääntien kestopäällystys-, kivi- ja vihertyöt tehdään vuonna 2021. Harjukadun alkuosalle rakennettiin uudet rakennekerrokset ja kadun kuivatusta parannettiin. Harjukadun kestopäällystys tehdään vuonna 2021.

4. Liikenneturvallisuuksuunnitelman pohjalta tehdään pieniä parantamistöitä sekä laaditaan laajemmista kokonaisuuksista erillisiä suunnitelmia. Katuvalaisimia uusitaan vähemmän energiaa kuluttaviin malleihin ja vanhaa valoverkkoa peruskunnostetaan.

Tavoite toteutui. Suojatiemerkintöjä uusittiin vastaamaan uuden tieliikennelain vaatimuksia sekä hankittiin tarvittaviin risteyskojiin kaksisuuntaisen pyörätien osoittavia lisäkilpiä. Ajouratamaalaukset uusittiin kuluneilta osin. Ajouratamasta rakennettiin Erätielle. Nivan koulun saattoliikennejärjestelyitä parannettiin turvallisemmiksi. Ahonpääntien katuvalaistus uusittiin kadun perusparannuksen yhteydessä ja yksittäisiä katuvalaisimia vaihdettiin led-valaisimiin palaneiden lamppujen vaihtamisen yhteydessä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Tiet ja alueet			
Asemakaavat, ha	584	584	584
Liikenneväylät			
kunnossapidettävät kadut, tiet, väylät, km	59	59	59
avustettavat yksityistiet	379	371	368
Puistot ja yleiset alueet			
pinta-ala ha	89	89	89
Maa- ja metsätilat			
peltopinta-ala, ha	90	90	87
metsäpinta-ala, ha	819	819	552
vuokralle annettujen alueiden pinta-ala, ha	115	112	111
Konekeskuksen käyttö			
käyttötuntien lkm	3 305	3 300	2 562

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
TIET JA ALUEET						
Toimintatulot	411 066	39 367	450 433	516 874	114,8	510 231
Valmistus omaan käyttöön	17 000	0	17 000	20 206	118,9	17 493
Toimintamenot	-1 258 259	44 521	-1 213 738	-1 148 600	94,6	-1 347 944
Toimintakate (netto)	-830 193	83 888	-746 305	-611 520	81,9	-820 220
Poistot ja arvonalentumiset	-746 196	9 874	-736 322	-729 155	99,0	-735 057
Muut laskennalliset kustannukset	-69 075	0	-69 075	-61 265	88,7	-50 949
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 073 530	54 395	-2 019 135	-1 939 019	96,0	-2 133 950

KIINTEISTÖT

Vastuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ennakoidaan eri rakennusten käyttäjien tarpeet käyttöasteen mukaisiksi.

Kunnostus- ja korjaustyöt tehdään ostopalveluna. Palveluntuottajat valitaan vuositarjousten perusteella. Isommat rakennusinvestointikohteet kilpailutetaan ja rakentamisen suorittaa urakoitsija. Rakennusinvestointien suunnittelu kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Rakennuttaminen hoidetaan omana työnä. Osa työmaavalvonnasta ostetaan suunnittelijoilta tai rakennuskonsulteilta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa

Tavoite toteutui. Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 101,6 % (ylitys 25 202 €)

Muita myyntituloja kertyi ennakoitua enemmän.

Ulkoiset toimintakulut toteutuivat 98,0 % (säästöä 62 789 €)

Säästöä syntyi henkilöstömenoissa, palvelujen ostossa ja vuokratuloissa.

2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90–100 %

Tavoite toteutui osittain. Talousarviossa ei ollut varauduttu rakennusten purkamiseen. Tyhjiä ja käyttämättömiä tiloja on Lassi-Pekassa, Bössilässä, Väreessä ja Leivosessa. Lassi-Pekka, Väre ja Leivonen on todettu purkukuntoiseksi. Bössilän myyntimahdollisuus on otettu huomioon asemakaavan muutoksen valmistelussa. Myynti voidaan toteuttaa sen jälkeen, kun Bössilälle on erotettu oma tontti ja määritelty uusi käyttötarkoitus. Rakennusten käyttöaste on 96,3 %.

3. **Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan energiasäästöohjelman avulla. Säästö-tavoitteeksi vuoden 2008–2012 keskiarvosta mitattuna asetetaan 9 prosenttia. Energiasäästöjä ei kuitenkaan tehdä sisäilman laatua heikentämällä. Tavoite toteutui.**

Lähtötaso 11538MWh

Energiansäästö yhteensä 2792 MWh = 24,2 % lähtötasosta

Energiasäästöhanke A-vaihe (Esco-hanke)

Toteutunut energiansäästö verrattuna lähtötasoon 2140 MWh (tavoite 949 MWh)

Toteutunut Sähköenergian säästö 299 MWh (tavoite 201 MWh)

Energiasäästöhanke B-vaihe (Esco-hanke)

Toteutunut energiansäästö verrattuna lähtötasoon 225 MWh (tavoite 290 MWh)

Toteutunut Sähköenergian säästö 128 MWh (tavoite 138 MWh)

A- ja B-vaihe yhteensä

2792 MWh (tavoite 1578 MWh)

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kiinteistöjä kpl	35	35	35
Rakennuksia	63	63	63
Huoneistoala m ²	57 289	57 289	57 289

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
KIINTEISTÖT						
Toimintatulot	5 466 760	-68 900	5 397 860	5 363 177	99,4	5 446 016
Valmistus omaan käyttöön	55 000	0	55 000	48 588	88,3	46 636
Toimintamenot	-3 189 837	6 260	-3 183 577	-3 134 393	98,5	-3 308 507
Toimintakate (netto)	2 331 923	-62 640	2 269 283	2 277 372	100,4	2 184 144
Poistot ja arvonalentumiset	-1 655 360	-1 563	-1 656 923	-1 644 570	102,5	-1 621 815
Muut laskennalliset kustannukset	-133 829	0	-133 829	-133 610	99,8	-99 193
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-4 979 026	4 697	-4 974 329	-4 912 573	99,8	-5 029 515

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Vesihuoltolaitos jakaa puhdasta talousvettä asiakkailleen sekä vastaanottaa ja käsittelee asiakkaidensa jätevedet ylläpitämällä, saneeraamalla ja rakentamalla verkostojaan sekä niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Valmistellaan jätevesipuhdistamon 2. vaiheen saneerauksen toteutus siten, että urakkalaskenta voi käynnistyä marras- tai joulukuussa 2019, tarjousten palautus ja vertailu ajoittuvat helmikuun alkuun 2020, valintapäätös voidaan tehdä helmikuun 2020 aikana, saneeraustyöt alkavat kesäkuussa 2020 ja valmistuvat kesäkuussa 2021.**

Tavoite toteutui. Hankintailmoitus jätevesipuhdistamon 2. vaiheen saneerauksesta julkaistiin 21.2.2020 ja tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 7.4.2020 hylätä pääurakkaa koskevat tarjoukset liian kalliina ja käynnistää suunnitelmien tarkennukset, joilla tavoiteltiin n. 20–35 % säästöä. Automaatiourakan osalta lautakunta päätti jatkaa hankintamenettelyä urakkaneuvottelussa. Teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti uusi kilpailutus toteutettiin jaettuna urakkana, jossa pääurakkaan alistettiin koneistourakka, LVI-urakka ja sähköurakka sivu-urakan alistamiseksi ja valvomorakennuksen rakennustyöt kilpailutettiin erillisenä hankkeena.

Suunnitelmamuutosten ja –tarkennusten jälkeen uusi hankintakilpailutus julkaistiin 4.5.2020 ja lautakunta päätti kokouksessaan 18.6.2020 urakoitsijoiden valinnasta. Valittujen urakoitsijoiden tarjousten yhteissumma automaatiourakka mukaan lukien oli n. 2 673 000 euroa. Suunnitelmamuutosten ja urakan pilkkomisen myötä saavutettiin n. 790 000 euroa edullisempi lopputulos.

Urakkasopimukset allekirjoitettiin 6.8.2020 ja rakennustyöt alkoivat elokuussa. Rakennushanke tulee olla tarjouspyynnön mukaisesti kokonaisuudessaan valmis 29.10.2021.

- 2. Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen pääsääntöisesti 25.1.2016 laadittua ja vuoteen 2020 ulottuvaa vuotovesiselvityksen saneeraus- / toimenpideohjelmaa (kaupunginvaltuusto 29.3.2016 § 7). Saneeraustoimia suoritetaan katujen perusparannushankkeisiin sovittaen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, mutta kuitenkin niin, että vuotovesien määrä on keskimäärin enintään 30 % puhdistamon tulovirtaamasta.**

Tavoite toteutui osittain. Vuoden 2020 vuotovesiprosentti oli 48,3 %. Vuotovesiprosentin kasvun syynä edellisvuodesta voidaan pitää vuoden 2020 isoa vuosisadantaa, joka jätevedenpuhdistamon mittauspisteessä oli 740 mm. Vuoden 2019 vuosisadanta oli 602 mm. Vuosisadanta on viimeksi ollut lähes yhtä suuri vuonna 2015, jolloin se oli 729 mm.

21.4.2020 saadun jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksenä nro 5 on, että viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävää saneerausohjelmaa on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta.

Jätevesiverkoston saneeraustoimia tehtiin vuonna 2020 mm. Ahonpääntiellä ja Viskaalinmutkan, Kievarintien sekä Savikon alueilla. Jätevesiviemäriä uusittiin 249 m (tarkastuskaivoineen) ja vesijohtoa 303 m. Samalla rakennettiin 181 m uutta sadevesiviemäriä, mikä mahdollistaa sade- ja hulevesien erottamisen jätevesistä. Jätevesien tarkastuskaivoja uusittiin 30 kpl ja poistettiin käytöstä 1 kpl. Sekaviemäreiden määrä väheni 152 m.

	Jätevesiviemäriä uusittu (m)	Jätevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Sadevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Vesijohtoa uusittu (m)	Vesijohtoa uudisrakennettu (m)
Peuraniemi	-		-	-	2 870
Salmenkyläntie	-		-	-	20
Turvetie	-		-	-	175
Rantakaarre		85			50
Viskaalinmutka	4	-	-	-	-
Remesjoentie	-	-	-	-	323
Savikon alue	-	-	6	-	-
Jätevedenpuhdistamo	-	-	-	-	25
Urheilualue	-	210	-	-	-
Karhantie	-	-	-	10	-
Ahonpääntie	225	-	175	288	-
Ambrontie	-	-	-	5	-
Kievarintie	20	-	-	-	-
Yhteensä	249	295	181	303	3 463

Vuotovesien määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Vuotovesi- %	Sadanta, mm/a
2015	55,5	729
2016	46,9	514
2017	49,6	522
2018	37,1	414
2019	35,9	602
2020	48,3	740

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020
<i>Vesi- ja viemärlaitos</i>			
Myyty vesimäärä, m ³	703 981	658 000	653 901
Vesijohtoa, m	457 195	457 000	460 608
Kulutuspaikkoja, lkm (vesi)	2 863	2 890	2 868
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	221 202	220 100	213 786
Jätevesiviemäriä, m	42 008	42 100	43 064
Sadevesiviemäriä, m	21 944	21 679	22 125
Sekaviemäriä, m	9 246	9 670	9 094
Kulutuspaikkoja, lkm (jätevesi)	1 094	1 118	1 093

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

- Myyty vesimäärä toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Laskutetun veden määrä laski edelliseen vuoteen verraten noin 50 000 m³.
- Laskutetusta jätevedestä jäi toteutumatta noin 6 000 m³. Laskutetun jäteveden määrä laski edellisvuoteen verrattuna noin 7 000 m³.
- Liittymismaksutuloja kertyi 11 500 euroa. Uudisrakentaminen on hiljaista, jolloin uusien toimitettavien liittymien lukumäärä jää pieneksi. Vesiliittymiä toimitettiin 9 kpl ja viemäri liittymiä 1 kpl. Peuraniemen suuntaan rakennettiin n. 2 870 m uutta vesijohtolinjaa, johon vuonna 2021 liittyy arviolta vähintään 12 kiinteistöä.
- Ostetun veden kulut alittuivat noin 26 000 euroa alkuperäisestä talousarviosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT%	TP 2019
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
Toimintatulot	1 946 770	-151 000	1 795 770	1 811 052	100,9	1 918 747
Valmistus omaan käyttöön	14 800	0	14 800	13 980	94,5	14 812
Toimintamenot	-1 075 614	27 342	-1 048 272	-1 025 198	97,8	-1 073 781
Toimintakate (netto)	885 956	-123 658	762 298	799 835	104,9	859 779
Poistot ja arvonalentumiset	-569 034	44 254	-524 780	-527 320	100,5	-507 073
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 644 648	71 596	-1 573 052	-1 552 518	98,7	-1 580 854

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

TULOSALUEET, TOIMINTAKATETILIT 2020 (valtuustoon nähden sitova taso)

(ulkoiset ja sisäiset)	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
Yleishallinto						
Tuotot	165 394	850 621	1 016 015	1019425	100	164 789
Kulut	-2 353 955	-97 982	-2 451 937	-2340615	96	-2 129 432
Netto	-2 188 561	752 639	-1 435 922	-1321190	92	-1 964 643
Ruokahuolto						
Tuotot	2 371 866	70 000	2 441 866	2 185 746	90	2 277 369
Kulut	-2 257 797	87 000	-2 170 797	-1 999 854	92	-2 148 529
Netto	114 069	157 000	271 069	185 892	69	128 839
Elinkeinojen kehittäminen						
Tuotot	500	0	500	1 117	224	18 012
Kulut	-583 662	0	-583 662	-564 420	97	-796 287
Netto	-583 162	0	-583 162	-563 303	97	-778 276
Maataloushallinto						
Tuotot	198 926	0	198 926	181 118	91	178 712
Kulut	-382 752	0	-382 752	-335 098	88	-330 871
Netto	-183 826	0	-183 826	-153 980	84	-152 159
Työllisyyden hoitaminen						
Tuotot	40 000	0	40 000	49 983	125	38 502
Kulut	-836 551	-100 000	-936 551	-932 333	100	-319 867
Netto	-796 551	-100 000	-896 551	-882 350	98	-281 364
Sos.toimi ja terv.huolto						
Tuotot	173 000	0	173 000	172 697	100	162 861
Kulut	-36 159 696	-1 825 344	-37 985 040	-37 148 466	98	-37 044 237
Netto	-35 986 696	-1 825 344	-37 812 040	-36 975 769	98	-36 881 376
Hallinto sivistyslautakunta						
Tuotot	3 300	0	3 300	921	28	2 203
Kulut	-163 795	0	-163 795	-133 627	82	-143 263
Netto	-160 495	0	-160 495	-132 707	83	-141 059
Varhaiskasvatus						
Tuotot	218 700	19 338	238 038	252 990	106	270 516
Kulut	-4 690 800	-175 724	-4 866 524	-4 812 050	99	-4 973 725
Netto	-4 472 100	-156 386	-4 628 486	-4 559 060	99	-4 703 209
Perusopetus						
Tuotot	593 074	51 872	644 946	674 653	105	618 786
Kulut	-7 743 784	-63 695	-7 807 479	-7 208 738	92	-7 625 996
Netto	-7 150 710	-11 823	-7 162 533	-6 534 085	91	-7 007 210

(ulkoiset ja sisäiset)	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
Lukiokoulutus						
Tuotot	50 082	23 010	73 092	70 543	97	62 138
Kulut	-1 211 543	-24 700	-1 236 243	-1 157 343	94	-1 226 648
Netto	-1 161 461	-1 690	-1 163 151	-1 086 800	93	-1 164 511
Kansalaisopisto						
Tuotot	61 100	18 116	79 216	73 096	92	74 375
Kulut	-509 830	-18 467	-528 297	-496 070	94	-487 052
Netto	-448 730	-351	-449 081	-422 974	94	-412 677
Sivistyspalvelut						
Tuotot	67 330	-35 000	32 330	24 912	77	54 972
Kulut	-833 156	36 500	-796 656	-720 079	90	-800 304
Netto	-765 826	1 500	-764 326	-695 166	91	-745 331
Vapaa aikapalvelut						
Tuotot	439 636	-49 000	390 636	357 661	92	427 731
Kulut	-1 731 103	0	-1 731 103	-1 537 999	89	-1 669 087
Netto	-1 291 467	-49 000	-1 340 467	-1 180 338	88	-1 241 355
Hallinto Tekpa						
Tuotot	850	24 453	25 303	24 584	97	522
Kulut	-1 065 827	-23 359	-1 089 186	-1 038 103	95	-953 720
Netto	-1 064 977	1 094	-1 063 883	-1 013 518	95	-953 198
Rakennusvalvonta						
Tuotot	67 500	-29 700	37 800	42 484	112	53 473
Kulut	-159 402	0	-159 402	-144 152	90	-134 860
Netto	-91 902	-29 700	-121 602	-101 668	84	-81 388
Tiet ja alueet						
Tuotot	428 066	39 367	467 433	537 079	115	527 724
Kulut	-1 258 259	44 521	-1 213 738	-1 148 600	95	-1 347 944
Netto	-830 193	83 888	-746 305	-611 520	82	-820 220
Kiinteistöt						
Tuotot	5 521 760	-68 900	5 452 860	5 411 765	99	5 492 652
Kulut	-3 189 837	6 260	-3 183 577	-3 134 393	99	-3 308 507
Netto	2 331 923	-62 640	2 269 283	2 277 372	100	2 184 144
Vesi ja viemärlaitos						
Tuotot	1 961 570	-151 000	1 810 570	1 825 033	101	1 933 559
Kulut	-1 075 614	27 342	-1 048 272	-1 025 198	98	-1 073 781
Netto	885 956	-123 658	762 298	799 835	105	859 779
RAPORTTI YHTEENSÄ						
Tuotot	12 362 654	763 177	13 125 831	12 905 808	98	12 358 897
Kulut	-66 207 363	-2 127 648	-68 335 011	-65 877 137	96	-66 514 110
Netto	-53 844 709	-1 364 471	-55 209 180	-52 971 328	96	-54 155 213

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA 2020 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
Toimintatuotot	12 275 854	763 177	13 039 031	12 823 034	98,3	12 279 957
Myyntituotot	5 535 764	-22 180	5 513 584	5 365 519	97,3	5 481 812
Maksutuotot	674 166	-106 500	567 666	526 114	92,7	679 228
Tuet ja avustukset	320 002	143 971	463 973	525 517	113,3	369 834
Muut toimintatuotot	5 745 922	747 886	6 493 808	6 405 884	98,6	5 749 082
Vuokrat	4 423 734	-81 400	4 342 334	4 211 570	97,0	4 303 612
Muut	1 322 188	829 286	2 151 474	2 194 314	102,0	1 445 469
Valmistus omaan käyttöön	86 800	0	86 800	82 774	95,4	78 941
Toimintakulut	-66 207 363	-2 127 648	-68 335 011	-65 877 137	96,4	-66 514 110
Henkilöstökulut	-15 197 019	-219 772	-15 416 791	-14 691 782	95,3	-15 209 390
Palkat ja palkkiot	-11 375 488	-151 426	-11 526 914	-11 106 492	96,4	-11 628 262
Henkilösivukulut	-3 821 531	-68 346	-3 889 877	-3 585 289	92,2	-3 581 127
Eläkekulut	-3 241 252	-57 777	-3 299 029	-3 225 384	97,8	-3 248 709
Muut henkilösivukulut	-580 279	-10 569	-590 848	-359 905	60,9	-332 418
Palvelujen ostot	-41 229 745	-1 057 785	-42 287 530	-41 073 867	97,1	-41 256 558
Asiakaspalvelujen ostot	-35 396 000	-993 500	-36 389 500	-35 873 552	98,6	-36 240 763
Muiden palvelujen ostot	-5 833 745	-64 285	-5 898 030	-5 200 314	88,2	-5 015 795
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 884 928	103 623	-2 781 305	-2 632 822	94,7	-2 792 713
Avustukset	-2 257 190	-953 714	-3 210 904	-2 885 270	89,9	-2 574 738
Muut toimintakulut	-4 638 481	0	-4 638 481	-4 593 396	99,0	-4 680 712
Vuokrat	-4 614 930	0	-4 614 930	-4 548 393	98,6	-4 651 181
Muut	-23 551	0	-23 551	-45 003	191,1	-29 531
Toimintakate	-53 844 709	-1 364 471	-55 209 180	-52 971 328	95,9	-54 155 213
Verotulot	24 600 000	-250 000	24 350 000	24 545 552	100,8	23 546 464
Valtionosuudet	32 000 000	2 190 000	34 190 000	35 054 011	102,5	30 051 851
Rahoitustuotot ja -kulut	517 060	131 092	648 152	724 323	111,8	916 297
Korkotuotot	13 781	5 500	19 281	19 282	100,0	16 412
Muut rahoitustuotot	986 545	261 555	1 248 100	1 267 174	101,5	1 430 762
Korkokulut	-195 000	17 750	-177 250	-169 634	95,7	-200 874
Muut rahoituskulut	-288 266	-153 713	-441 979	-392 500	88,8	-330 003
Vuosikate	3 272 351	706 621	3 978 972	7 352 557	184,8	359 400
Poistot ja arvonalentumiset	-3 274 556	61 321	-3 213 235	-3 945 094	124,5	-3 639 129
Suunnitelman muk. poistot	-3 274 556	64 011	-3 210 545	-3 182 257	100,8	-3 166 662
Arvonalentumiset	0	-2 690	-2 690	-762 837	*****	-472 467
Tilikauden tulos	-2 205	767 942	765 737	3 407 463	437,9	-3 279 729
Poistoeron muutos	2 205	0	2 205	2 205	100,0	18 623
Tilikauden ylijäämä /alijäämä	0	767 942	767 942	3 409 669	436,9	-3 261 107

TULOSLASKELMA 2020 (ulkoiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
Toimintatuotot	6 928 474	784 177	7 712 651	7 814 197	101	6 968 766
Myyntituotot	4 013 873	-1 180	4 012 693	4 102 577	102	4 038 996
Maksutuotot	622 730	-106 500	516 230	474 083	92	621 077
Tuet ja avustukset	318 002	143 971	461 973	525 517	114	367 834
Muut toimintatuotot	1 973 869	747 886	2 721 755	2 712 020	100	1 940 859
Vuokrat	1 956 883	-81 400	1 875 483	1 855 514	99	1 828 175
Muut	16 986	829 286	846 272	856 506	101	112 684
Valmistus omaan käyttöön	86 800	0	86 800	82 774	95	78 941
Toimintakulut	-60 859 983	-2 148 648	-63 008 631	-60 868 300	97	-61 202 920
Henkilöstökulut	-15 197 019	-219 772	-15 416 791	-14 691 782	95	-15 209 390
Palkat ja palkkiot	-11 375 488	-151 426	-11 526 914	-11 106 492	96	-11 628 262
Henkilösivukulut	-3 821 531	-68 346	-3 889 877	-3 585 289	92	-3 581 127
Eläkekulut	-3 241 252	-57 777	-3 299 029	-3 225 384	98	-3 248 709
Muut henkilösivukulut	-580 279	-10 569	-590 848	-359 905	61	-332 418
Palvelujen ostot	-39 725 968	-1 066 785	-40 792 753	-39 818 562	98	-39 821 907
Asiakaspalvelujen ostot	-35 396 000	-993 500	-36 389 500	-35 873 552	99	-36 240 763
Muiden palvelujen ostot	-4 329 968	-73 285	-4 403 253	-3 945 010	90	-3 581 144
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 815 378	91 623	-2 723 755	-2 575 286	95	-2 725 722
Avustukset	-2 255 190	-953 714	-3 208 904	-2 885 270	90	-2 572 738
Muut toimintakulut	-866 428	0	-866 428	-897 400	104	-873 163
Vuokrat	-842 877	0	-842 877	-854 640	101	-843 832
Muut	-23 551	0	-23 551	-42 760	182	-29 331
Toimintakate	-53 844 709	-1 364 471	-55 209 180	-52 971 328	96	-54 155 213
Verotulot	24 600 000	-250 000	24 350 000	24 545 552	101	23 546 464
Valtionosuudet	32 000 000	2 190 000	34 190 000	35 054 011	103	30 051 851
Rahoitustuotot ja -kulut	517 060	131 092	648 152	724 323	112	916 297
Korkotuotot	13 781	5 500	19 281	19 282	100	16 412
Muut rahoitustuotot	796 279	261 555	1 057 834	1 076 909	102	1 240 496
Korkokulut	-195 000	17 750	-177 250	-169 634	96	-200 874
Muut rahoituskulut	-98 000	-153 713	-251 713	-202 234	80	-139 737
Vuosikate	3 272 351	706 621	3 978 972	7 352 557	185	359 399
Poistot ja arvonalentumiset	-3 274 556	61 321	-3 213 235	-3 945 094	125	-3 639 129
Suunnitelman muk. poistot	-3 274 556	64 011	-3 210 545	-3 182 257	101	-3 166 662
Arvonalentumiset	0	-2 690	-2 690	-762 837	*****	-472 467
Tilikauden tulos	-2 205	767 942	765 737	3 407 463	438	-3 279 729
Poistoeron muutos	2 205	0	2 205	2 205	100	18 623
Tilikauden ylijäämä /alijäämä	0	767 942	767 942	3 409 669	437	-3 261 107

2.3.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2020 (valtuustoon nähden sitova taso on merkitty huomiiovärillä)

	TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
			T			
150 Khall maa-alueet						
2001 Maan hankinta	-15 000	47 694	32 694	32 686	100,0%	-3 203
Menot	-25 000	25 000	0	0		-11 112
Tulot	10 000	22 694	32 694	32 686	100,0%	7 909
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	22 694	32 694	32 686	100,0%	7 909
150 Khall maa-alueet yhteensä	-15 000	47 694	32 694	32 686	100,0%	-3 203
Menot	-25 000	25 000	0	0		-11 112
Tulot	10 000	22 694	32 694	32 686	100,0%	7 909
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	22 694	32 694	32 686	100,0%	7 909
165 Khall kiinteät rakenteet						
2905 Paljakka Huvikallio ulkoilual.	-15 000	5 000	-10 000	-11 221	112,2%	-3 241
Menot	-30 000	8 000	-22 000	-22 104	100,5%	-3 241
Tulot	15 000	-3 000	12 000	10 883	90,7%	0
Rahoitusosuudet	15 000	-3 000	12 000	10 883	90,7%	0
165 Khall kiinteät rakenteet yhteensä	-15 000	5 000	-10 000	-11 221	112,2%	-3 241
Menot	-30 000	8 000	-22 000	-22 104	100,5%	-3 241
Tulot	15 000	-3 000	12 000	10 883	90,7%	0
Rahoitusosuudet	15 000	-3 000	12 000	10 883	90,7%	0
170 Khall koneet ja laitteet						
2301 Ict-investoinnit	-17 000	5 800	-11 200	-10 525	94,0%	0
Menot	-17 000	5 800	-11 200	-10 525	94,0%	0
Tulot	0	0	0	0		0
2309 Asiahallintajärjestelmä	-45 000	17 000	-28 000	-25 513	91,1%	0
Menot	-45 000	17 000	-28 000	-25 513	91,1%	0
Tulot	0	0	0	0		0
2323 Tk:n laiteinvestoinnit keittiö	-18 000	18 000	0	0		-17 181
Menot	-18 000	18 000	0	0		-17 181
Tulot	0	0	0	0		0
170 Khall koneet ja laitteet yhteensä	-80 000	40 800	-39 200	-36 038	91,9%	-17 181
Menot	-80 000	40 800	-39 200	-36 038	91,9%	-17 181
Tulot	0	0	0	0		0
180 Sijoitukset ja muut pitkävaik.						
2401 Laajakaista Yhtylä-Kairikko	-80 000	80 000	0	0		0
Menot	-80 000	80 000	0	0		0
Tulot	0	0	0	0		0
2455 Osakkeiden osto ja myynti	0	-1 870	-1 870	-1 870	100,0%	-22 611
Menot	0	-1 870	-1 870	-1 870	100,0%	-22 611
Tulot	0	0	0	0		0
180 Sijoitukset ja muut pitkävaik. yhteensä	-80 000	78 130	-1 870	-1 870	100,0%	-22 611
Menot	-80 000	78 130	-1 870	-1 870	100,0%	-22 611
Tulot	0	0	0	0		0
410 Sivistysltk kiinteät rakenteet						
3610 Yläkoulu Nivan valvontakamerat	0	0	0	0		-6 928
Menot	0	0	0	0		-6 928
Tulot	0	0	0	0		0

		TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
3651	Koulujen ja päiväkotien piha-a	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-20 190
	Menot	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-20 190
	Tulot	0	0	0	0		0
3653	Nivan koulun piha-alue	-20 000	0	-20 000	-20 030	100,1%	0
	Menot	-20 000	0	-20 000	-20 030	100,1%	0
	Tulot	0	0	0	0		0
4105	Kiurusalin ääni- ja valotekn.	0	0	0	0		-7 615
	Menot	0	0	0	0		-7 615
	Tulot	0	0	0	0		0
4507	Urheilukentän perusparannus	0	0	0	0		-28 280
	Menot	0	0	0	0		-28 280
	Tulot	0	0	0	0		0
4513	Seniiori-liikuntapaikka	0	0	0	0		0
	Menot	0	-39 900	-39 900	-40 439	101,4%	0
	Tulot	0	39 900	39 900	40 439	101,4%	0
	Rahoitusosuudet	0	39 900	39 900	40 439	101,4%	0
4529	Valaistun kuntopolun valaisim.	0	0	0	0		-23 850
	Menot	0	0	0	0		-23 850
	Tulot	0	0	0	0		0
4535	Luupuveden lähiliikuntapaikka	0	0	0	0		-30 150
	Menot	0	0	0	0		-30 150
	Tulot	0	0	0	0		0
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet yhteensä	-30 000	0	-30 000	-20 030	66,8%	-117 013
	Menot	-30 000	-39 900	-69 900	-60 468	86,5%	-117 013
	Tulot	0	39 900	39 900	40 439	101,4%	0
	Rahoitusosuudet	0	39 900	39 900	40 439	101,4%	0
420	Sivistysltk koneet ja laitteet						
3801	Koulut,varhaisk.kalusto ja ict	-20 000	0	-20 000	-3 516	17,6%	-33 754
	Menot	-20 000	0	-20 000	-3 516	17,6%	-33 754
	Tulot	0	0	0	0		0
3803	Yläkoulun ruokasalin pöydät	-10 000	0	-10 000	-4 194	41,9%	0
	Menot	-10 000	0	-10 000	-4 194	41,9%	0
	Tulot	0	0	0	0		0
3805	Lukion TN-luokan koneet	-20 000	0	-20 000	-17 653	88,3%	0
	Menot	-20 000	0	-20 000	-17 653	88,3%	0
	Tulot	0	0	0	0		0
4903	Mönkijä/moottorikelkka	0	0	0	0		-15 121
	Menot	0	0	0	0		-15 121
	Tulot	0	0	0	0		0
4905	Latukone	-123 000	-7 000	-130 000	-129 800	99,8%	0
	Menot	-130 000	0	-130 000	-129 800	99,8%	0
	Tulot	7 000	-7 000	0	0		0
	Pysyvien vastaavien myynnit	7 000	-7 000	0	0		0
4907	Omatoimikirjasto	0	0	0	0		-24 830
	Menot	0	0	0	0		-39 830
	Tulot	0	0	0	0		15 000
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0		15 000
420	Sivistysltk koneet ja laitteet yhteensä	-173 000	-7 000	-180 000	-155 163	86,2%	-73 705
	Menot	-180 000	0	-180 000	-155 163	86,2%	-88 705
	Tulot	7 000	-7 000	0	0		15 000
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0		15 000

		TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
480	Rakennusvalvonta						
5003	Rakennuslupien digitointi	-12 000	12 000	0	0		0
Menot		-12 000	12 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0
480	Rakennusvalvonta yhteensä	-12 000	12 000	0	0		0
Menot		-12 000	12 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0
500	Kiinteistöt						
5103	Kiinteistöjen sisäilma- ja kun	-20 000	-1 200	-21 200	-28 735	135,5%	-10 636
Menot		-20 000	-1 200	-21 200	-28 735	135,5%	-10 636
Tulot		0	0	0	0		0
5105	Uuden paloaseman rakentaminen	0	0	0	0		-3 006
Menot		0	0	0	0		-3 006
Tulot		0	0	0	0		0
5113	Kaupungintalon korjaukset	-20 000	5 000	-15 000	-8 408	56,1%	-27 844
Menot		-20 000	5 000	-15 000	-8 408	56,1%	-27 844
Tulot		0	0	0	0		0
5153	Vanhan varikon korjaustyöt	-25 000	-28 400	-53 400	-54 559	102,2%	0
Menot		-25 000	-28 400	-53 400	-54 559	102,2%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5191	Ennalta arvaamattomat korjaukset	-50 000	0	-50 000	-45 125	90,3%	-57 012
Menot		-50 000	0	-50 000	-45 125	90,3%	-57 012
Tulot		0	0	0	0		0
5201	Lähteen ryhmiksen ilmastointi	0	0	0	0		-16 962
Menot		0	0	0	0		-16 962
Tulot		0	0	0	0		0
5303	Terveyskeskuksen korjaukset	-30 000	-45 000	-75 000	-51 181	68,2%	-74 058
Menot		-30 000	-45 000	-75 000	-51 181	68,2%	-74 058
Tulot		0	0	0	0		0
5323	Virranrannan peruskorjaus	-499 800	-98 046	-597 846	-472 575	79,0%	-453 464
Menot		-800 000	-20 000	-820 000	-694 729	84,7%	-755 464
Tulot		300 200	-78 046	222 154	222 154	100,0%	302 000
Rahoitusosuudet		300 200	-78 046	222 154	222 154	100,0%	302 000
5330	Virranrannan perusk.vaihe 4	0	0	0	-9 977		0
Menot		0	0	0	-9 977		0
Tulot		0	0	0	0		0
5401	Yläkoulun sisäpintojen korjaus	-10 000	0	-10 000	-7 855	78,6%	-1 186
Menot		-10 000	0	-10 000	-7 855	78,6%	-1 186
Tulot		0	0	0	0		0
5405	Yläkoulun hissien korjaus	-50 000	-15 000	-65 000	-63 535	97,7%	-146 503
Menot		-50 000	-15 000	-65 000	-63 535	97,7%	-146 503
Tulot		0	0	0	0		0
5423	Nivan koulun kunnostus	0	0	0	0		-29 518
Menot		0	0	0	0		-29 518
Tulot		0	0	0	0		0
5433	Lukion korjaustyöt	-65 000	58 900	-6 100	-6 186	101,4%	-98 293
Menot		-65 000	58 900	-6 100	-6 186	101,4%	-98 293
Tulot		0	0	0	0		0
5441	Kyläkoulujen kunnostus	-70 000	43 700	-26 300	-21 761	82,7%	-272 949
Menot		-70 000	43 700	-26 300	-21 761	82,7%	-272 949

		TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
5501	Uimahalli allastilat laatoitus	0	0	0	0		-487
Menot		0	0	0	0		-487
Tulot		0	0	0	0		0
5503	Uimahallin vesikaton uusiminen	0	0	0	0		-143 136
Menot		0	0	0	0		-143 136
Tulot		0	0	0	0		0
5533	Jää-,liikunta-,uimahalli,nuori	-35 000	-7 100	-42 100	-49 125	116,7%	-23 390
Menot		-35 000	-7 100	-42 100	-49 125	116,7%	-23 390
Tulot		0	0	0	0		0
5537	Nuorisotalon korjaustyöt	-15 000	0	-15 000	-19 620	130,8%	-91 326
Menot		-15 000	0	-15 000	-19 620	130,8%	-91 326
Tulot		0	0	0	0		0
5539	Liikuntahallin korjaustyöt	0	0	0	0		-33 671
Menot		0	0	0	0		-33 671
Tulot		0	0	0	0		0
5555	Kulttuuritalon korjaukset	-10 000	10 000	0	0		-17 107
Menot		-10 000	10 000	0	0		-17 107
Tulot		0	0	0	0		0
5701	Päihdeasiakkaiden asunnot	-10 000	0	-10 000	-4 831	48,3%	-25 809
Menot		-10 000	0	-10 000	-4 831	48,3%	-25 809
Tulot		0	0	0	0		0
500	Kiinteistöt yhteensä	-909 800	-77 146	-986 946	-843 473	85,5%	-1 526 356
Menot		-1 210 000	900	-1 209 100	-1 065 627	88,1%	-1 828 356
Tulot		300 200	-78 046	222 154	222 154	100,0%	302 000
Rahoitusosuudet		300 200	-78 046	222 154	222 154	100,0%	302 000
510	Tiet ja alueet						
6010	Yleinen kaavatiesuunnittelu	-15 000	5 000	-10 000	-4 222	42,2%	-2 513
Menot		-15 000	5 000	-10 000	-4 222	42,2%	-2 513
Tulot		0	0	0	0		0
6131	Katupäällysteiden uusiminen	-30 000	10 000	-20 000	-9 715	48,6%	-55 880
Menot		-30 000	10 000	-20 000	-9 715	48,6%	-55 880
Tulot		0	0	0	0		0
6141	Asuntokatujen korj(viem.saneer	-100 000	60 000	-40 000	-12 497	31,2%	-75 284
Menot		-100 000	60 000	-40 000	-12 497	31,2%	-75 284
Tulot		0	0	0	0		0
6153	Tukkitie-Jussintie	-40 000	0	-40 000	-35 007	87,5%	-105 809
Menot		-40 000	0	-40 000	-35 007	87,5%	-105 809
Tulot		0	0	0	0		0
6154	Sahan teoll alueen kadut	0	0	0	-882		0
Menot		0	0	0	-882		0
Tulot		0	0	0	0		0
6167	Kirkkokatu	0	0	0	0		-830
Menot		0	0	0	0		-830
Tulot		0	0	0	0		0
6173	Kokoojakadut (Ahonpääntie)	-150 000	0	-150 000	-186 384	124,3%	0
Menot		-150 000	0	-150 000	-186 384	124,3%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6175	Aku Rädtyntie	0	0	0	0		-23 853
Menot		0	0	0	0		-23 853
Tulot		0	0	0	0		0

	TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
6177 Piispantie	0	0	0	0		-16 618
Menot	0	0	0	0		-16 618
Tulot	0	0	0	0		0
6179 Erätie	-60 000	0	-60 000	-64 207	107,0%	-111 016
Menot	-60 000	0	-60 000	-64 207	107,0%	-111 016
Tulot	0	0	0	0		0
6181 Paavo Tikkasentie	0	0	0	0		-2 873
Menot	0	0	0	0		-2 873
Tulot	0	0	0	0		0
6183 Virastokatu-Harjukatu-Apteek	-20 000	0	-20 000	-17 838	89,2%	0
Menot	-20 000	0	-20 000	-17 838	89,2%	0
Tulot	0	0	0	0		0
6211 Kevyt liikenne	0	0	0	0		-25 625
Menot	0	0	0	0		-25 625
Tulot	0	0	0	0		0
6215 Liikenneturvallisuus	-40 000	10 000	-30 000	-24 230	80,8%	0
Menot	-40 000	10 000	-30 000	-24 230	80,8%	0
Tulot	0	0	0	0		0
6251 Yksityistiet	-60 000	0	-60 000	-61 030	101,7%	-37 363
Menot	-60 000	0	-60 000	-61 030	101,7%	-37 363
Tulot	0	0	0	0		0
6285 Tievalaistus	-50 000	20 000	-30 000	-18 492	61,6%	-34 512
Menot	-50 000	20 000	-30 000	-18 492	61,6%	-34 512
Tulot	0	0	0	0		0
6316 Työkoneet/tiet ja alueet	0	0	0	0		-93 687
Menot	0	0	0	0		-101 438
Tulot	0	0	0	0		7 751
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		7 751
6351 Puistot	-20 000	10 000	-10 000	-5 225	52,2%	-23 353
Menot	-20 000	10 000	-10 000	-5 225	52,2%	-23 353
Tulot	0	0	0	0		0
6411 Leikkikentät	-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-6 955
Menot	-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-6 955
Tulot	0	0	0	0		0
6459 Muut alueet	-10 000	0	-10 000	-6 938	69,4%	-8 166
Menot	-10 000	0	-10 000	-6 938	69,4%	-8 166
Tulot	0	0	0	0		0
6501 Vesi- ja ympäristöhankkeet	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-2 360
Menot	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-2 360
Tulot	0	0	0	0		0
6511 Uimarannat	0	0	0	0		-9 592
Menot	0	0	0	0		-9 592
Tulot	0	0	0	0		0
6513 Ranta-alueet	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	0
Menot	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	0
Tulot	0	0	0	0		0
6515 Niemisjärven kunnostus	-30 000	0	-30 000	-13 826	46,1%	-13 020
Menot	-30 000	0	-30 000	-20 336	67,8%	-13 020
Tulot	0	0	0	6 510		0

		TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
8103	Paikkatietojärjestelmä	-15 000	5 000	-10 000	0	0,0%	0
	Menot	-15 000	5 000	-10 000	0	0,0%	0
	Tulot	0	0	0	0		0
8105	Asemakaavan saneeraus	-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-4 188
	Menot	-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-4 188
	Tulot	0	0	0	0		0
8119	Taajaman osayleiskaava	0	0	0	0		-1 783
	Menot	0	0	0	0		-1 783
	Tulot	0	0	0	0		0
510	Tiet ja alueet yhteensä	-700 000	140 000	-560 000	-460 494	82,2%	-655 277
	Menot	-700 000	140 000	-560 000	-467 004	83,4%	-663 029
	Tulot	0	0	0	6 510		7 751
	Rahoitusosuudet	0	0	0	6 510		0
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		7 751
600	Vesi- ja viemärlaitos						
6611	Vesihuollon suunnittelu	-15 000	0	-15 000	-5 368	35,8%	-4 862
	Menot	-15 000	0	-15 000	-5 368	35,8%	-4 862
	Tulot	0	0	0	0		0
6621	Koivujärven vesihuolto	-40 000	0	-40 000	-43 032	107,6%	-27 299
	Menot	-40 000	0	-40 000	-43 032	107,6%	-27 299
	Tulot	0	0	0	0		0
6651	Sadevesiviemärit	-30 000	0	-30 000	-27 923	93,1%	-30 009
	Menot	-30 000	0	-30 000	-27 923	93,1%	-30 009
	Tulot	0	0	0	0		0
6681	Taloliittymät	-60 000	0	-60 000	-62 139	103,6%	-61 274
	Menot	-60 000	0	-60 000	-62 139	103,6%	-61 274
	Tulot	0	0	0	0		0
6691	Vesiverkoston saneeraus vuositt	-20 000	0	-20 000	-22 802	114,0%	-14 988
	Menot	-20 000	0	-20 000	-22 802	114,0%	-14 988
	Tulot	0	0	0	0		0
6693	Vesimittareiden uusiminen	-20 000	0	-20 000	-19 881	99,4%	-20 096
	Menot	-20 000	0	-20 000	-19 881	99,4%	-20 096
	Tulot	0	0	0	0		0
6700	Jätevesiviemärit	-300 000	0	-300 000	0	0,0%	0
	Menot	-300 000	0	-300 000	0	0,0%	0
	Tulot	0	0	0	0		0
6705	Yhtylä, Kirkkokadun puol.jv	0	0	0	-33 974		-71 421
	Menot	0	0	0	-33 974		-71 421
	Tulot	0	0	0	0		0
6709	Pienet jv-työt	0	0	0	-95 759		-40 643
	Menot	0	0	0	-95 759		-40 643
	Tulot	0	0	0	0		0
6711	Ahonpääntien jv	0	0	0	-81 882		0
	Menot	0	0	0	-81 882		0
	Tulot	0	0	0	0		0
6713	Kievarintie jv	0	0	0	-30 398		0
	Menot	0	0	0	-30 398		0
	Tulot	0	0	0	0		0
6723	Erätien jv	0	0	0	0		-21 509
	Menot	0	0	0	0		-21 509
	Tulot	0	0	0	0		0

		TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %	TP 2019
6727	Tukkitie-Jussintie vh	0	0	0	-14 346		-99 505
	Menot	0	0	0	-14 346		-99 505
	Tulot	0	0	0	0		0
6735	Akurädynt-Karhunt-Kirkkok30-34	0	0	0	0		-499
	Menot	0	0	0	0		-499
	Tulot	0	0	0	0		0
6737	Piispantie-Salmisentie24 jv	0	0	0	0		-20 015
	Menot	0	0	0	0		-20 015
	Tulot	0	0	0	0		0
6761	Jätevesipumppaamojen kunnostus	-15 000	0	-15 000	-15 688	104,6%	-21 396
	Menot	-15 000	0	-15 000	-15 688	104,6%	-21 396
	Tulot	0	0	0	0		0
6810	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 687 514	112,5%	-84 738
	Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 687 514	112,5%	-84 738
	Tulot	0	0	0	0		0
6901	Vesihuoltoavustukset	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-1 292
	Menot	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-1 292
	Tulot	0	0	0	0		0
6931	Vv-laitos tiedonsiirron kehitt	-10 000	0	-10 000	-22 158	221,6%	-20 807
	Menot	-10 000	0	-10 000	-22 158	221,6%	-20 807
	Tulot	0	0	0	0		0
6963	Jätevedenpuhdistamon koneet	-15 000	0	-15 000	-12 405	82,7%	-10 112
	Menot	-15 000	0	-15 000	-12 405	82,7%	-10 112
	Tulot	0	0	0	0		0
600	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	-2 035 000	0	-2 035 000	-2 175 270	106,9%	-550 463
	Menot	-2 035 000	0	-2 035 000	-2 175 270	106,9%	-550 463
	Tulot	0	0	0	0		0
	INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-4 049 800	239 478	-3 810 322	-3 670 872	96,3%	-2 969 051
	Menot	-4 382 000	264 930	-4 117 070	-3 983 544	96,8%	-3 301 711
	Tulot	332 200	-25 452	306 748	312 672	101,9%	332 660
	Rahoitusosuudet	315 200	-41 146	274 054	279 986	102,2%	317 000
	Pysyvien vastaavien myynnit	17 000	15 694	32 694	32 686	100,0%	15 660

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2020

	TA 2020	MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT %
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	3 272 351	706 621	3 978 972	7 352 557	184,79%
Tulorahoituksen korjauserät	0	-440 728	-440 728	-744 735	168,98%
	3 272 351	265 893	3 538 244	6 607 822	186,75%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-4 382 000	264 930	-4 117 070	-3 983 544	96,76%
Rahoitusosuudet	315 200	-41 146	274 054	279 986	102,16%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 000	844 980	861 980	868 075	100,71%
	-4 049 800	1 068 764	-2 981 036	-2 835 483	95,12%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-777 449	1 334 657	557 208	3 772 339	677,01%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	-15 000	-15 000	-15 000	100,0%
Antolainasaamisten vähennys	125 636	15 000	140 636	147 576	104,93%
	125 636	0	125 636	132 576	105,52%
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 986 104	-2 746 104	240 000	240 000	100,0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 666 600	198 309	-2 468 291	-2 468 291	100,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 513 138	1 513 138	1 000 000	66,09%
	319 504	-1 034 657	-715 153	-1 228 291	171,75%
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-40 435	
Saamisten muutos	32 309	0	32 309	165 812	513,2 %
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-1 424 707	
	32 309	0	32 309	-1 299 329	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	477 449	-1 034 657	-557 208	-2 395 044	429,83%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-300 000	300 000	0	1 377 295	
RAHAVARAT 31. 12.	7 961 277				
1. 1.	6 583 982			-1 377 295	

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISEN PERUSTELUJA

RAKENNUSVALVONTA

5003 Rakennuslupien digitointi

Digitointiprojektin aloitusta siirrettiin aikaisintaan vuodelle 2022. Säästö 12 000 euroa.

TIET JA ALUEET

6131 Katupäällysteiden uusiminen

Katupäällystystä uusittiin vain kiireellisimmissä kohteissa, esimerkiksi Yhtyläntiellä. Säästö n. 10 000 euroa.

6141 Asuntokatuja korjaukset (viemärien saneeraus)

Viemärien saneeraus kohdistui vuonna 2020 pääasiassa muille kohteille kuin perusparannettaville asuntokaduille. Säästö n. 27 500 euroa.

6173 Kokoojakadut (Ahonpääntie)

Ahonpääntien perusparannuskohteessa vuonna 2020 tehtiin valmiiksi uudet rakennekerrokset ja viemärointi- sekä vesijohtotyöt. Ylitys n. 36 000 euroa johtuu työalueen laajenemisesta suunnitellusta sekä töiden yhteensovittamisesta samassa yhteydessä tehtyjen kaukolämpösaneerausten kanssa.

6285 Tievalaistus

Katuvalaistuksen uusiminen katujen perusparannushakkeiden ja Savon Voiman kaapelityömaiden yhteydessä. Säästö n. 11 000 euroa johtuu ennakoitua pienemmistä kustannuksista.

6411 Leikkikentät

Leikkikentille ei vuonna 2020 uusittu välineitä tai laitteita. Säästö 10 000 euroa.

6501 Vesi ja ympäristöhankkeet

Vuonna 2020 ei tullut tarpeita kyseiselle investointikohteelle. Säästö 10 000 euroa.

6513 Ranta-alueet

Vuonna 2020 ei tullut tarpeita kyseiselle investointikohteelle. Säästö 10 000 euroa.

6515 Niemisjärven kunnostus

Niemisjärven pohjapadon rakennustyöt alkoivat loppuvuodesta 2020. Säästö n. 10 000 euroa.

8103 Paikkatietojärjestelmä

Paikkatietojärjestelmän kehitykseen ja osoitekartan päivitykseen varattua määrärahaa ei käytetty teknisen palvelukeskuksen henkilöstövajauksen takia. Säästö 10 000 euroa

8105 Asemakaavan saneeraus

Suunniteltuja terveystalokeskusten alueen ja Virranranta-kirkonmäen ja Kairikon asemakaavan muutoksia ei viety eteenpäin teknisen palvelukeskuksen henkilöstövajauksen takia. Säästö 10 000 euroa.

KIINTEISTÖT

5303 Terveystalokeskusten korjaukset

Huoltotili liittymän korjaus. Jäähdyttimet huoltokäytävillä, vastaanottotiloihin ja Nivan sekä Veikkolan yleisiin tiloihin. Vanhaan osaan sisäilmakorjauksia. Säästö n. 24 000 euroa.

5323 Virranrannan peruskorjaus

Virranrannan peruskorjauksen vaihe 1–3 valmistui joulukuussa 2020. Säästö n. 125 000 euroa.

5330 Virranrannan peruskorjaus, vaihe 4

Virranrannan peruskorjauksen vaiheen 4 suunnittelukustannukset merkittiin kirjanpitosyistä omalle projektinumerolle. Ylitys n. 10 000 euroa.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

6611 Vesihuollon suunnittelu

Vesihuollon suunnitteluun varattu määräraha. Säästö n. 10 000 euroa.

6700 Jätevesiviemärit

Jätevesiviemäreiden saneeraus kadun perusparannuskohteiden yhteydessä sekä erilliset saneerauskohteet. Säästö n. 44 000 euroa johtuu muiden kohteiden ylityksistä.

6810 Jätevedenpuhdistamon saneeraus

Jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan vaatimat rakennustoimenpiteet. Rakennustyöt jatkuvat vuoden 2021 loppupuolelle. Ylitys n. 188 000 euroa johtuu eri urakoitsijoiden töiden yhteensovittamisesta, jotta rakennustyöt sujuvat saumattomasti. Ylitys on pois vuoden 2021 menoista.

6901 Vesihuoltoavustukset

Vuonna 2020 vesihuoltoavustuksia ei haettu. Säästö 10 000 euroa.

6931 Vesi- ja viemärlaitoksen tiedonsiirron kehittäminen

Vesi- viemärlaitoksen automaation modernisointiprojekti vuosille 2018–2022. Ylitys n. 12 000 euroa johtuu siitä, että vuodelle 2020 suunniteltujen kohteiden lukumäärä tarkentui suuremmaksi tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi.

3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2020 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA +MUUT	TP 2020	TOT.-%	TP 2019
LIIKEVAIHTO	1 945 770	-151 000	1 794 770	1 804 922	100,6 %	1 915 778
Valmistus omaan käyttöön	14 800		14 800	13 980	94,5 %	14 812
Liiketoiminnan muut tuotot				6 095		798
Muut tuet ja avustukset	1 000		1 000	35	3,5 %	2 171
Materiaalit ja palvelut	-720 318	21 240	-699 078	-708 013	101,3 %	-698 241
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-510 990	16 240	-494 750	-506 586	102,4 %	-495 855
Palvelujen ostot	-209 328	5 000	-204 328	-201 427	98,6 %	-202 386
Henkilöstökulut	-308 620	6 102	-302 518	-276 899	91,5 %	-338 416
Palkat ja palkkiot	-244 251	5 000	-239 251	-276 898	115,7 %	-274 229
Henkilösivukulut	-64 369	1 102	-63 267	-222 463	351,6 %	-64 187
Eläkekulut	-51 937	846	-51 091	-47 144	92,3 %	-56 376
Muut henkilösivukulut	-12 432	256	-12 176	-7 291	59,9 %	-7 811
Poistot ja arvonalentumiset	-569 034	44 254	-524 780	-527 320	100,5 %	-507 073
Suunnitelman mukaiset poistot	-569 034	44 254	-524 780	-527 320	100,5 %	-507 073
Liiketoiminnan muut kulut	-46 676	0	-46 676	-40 286	86,3 %	-37 123
LIIEKEYLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	316 922	-79 404	237 518	272 515	114,7 %	352 706
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-188 066		-188 066	-188 693	100,3 %	-187 020
Muut rahoitustuotot	2 200		2 200	1 573	71,5 %	3 246
Korvaus peruspääomasta	-190 266		-190 266	-190 266	100,0 %	-190 266
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	128 856	-79 404	49 452	83 822	169,5 %	165 686
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	128 856	-79 404	49 452	83 822	169,5 %	165 686
Tuloslaskelman tunnusluvut						
Sijoitetun pääoman tuotto, %				3,2		4,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %				3,2		4,2
Voitto, %				4,6		8,6

Sijoitetun pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo kaupungin taseyksikköön sijoittaman pääoman tuoton. Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko.

Voitto, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosentti luku on negatiivinen, taseyksikön toiminta on tappiollista.

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2020 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT	TA+ MUUT	TP 2020	Tot-%	TP 2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
LIIKEYLIJÄÄMÄ	316 922	-79 404	237 518	272 515	114,73%	352 705
POISTOT JA	569 034	-44 254	524 780	527 320	100,48%	507 073
RAHOITUSTUOTOT JA -	-188 066	0	-188 066	-188 693	100,33%	-187 020
TULORAHOITUKSEN	0	0	0	-6 095		-798
	697 890	-123 658	574 232	605 047	105,37%	671 961
INVESTOINTIEN						
INVESTOINTIMENOT	-2 035 000	0	-2 035 000	-2 175 270	106,89%	-550 463
PYSYVIEN VASTAAVIEN	0	0	0	6 095		798
HYÖDYKKEIDEN						
	-2 035 000	0	-2 035 000	-2 169 175	106,59%	-549 665
TOIMINNAN JA	-1 337 110	-123 658	-1 460 768	-1 564 128	107,08%	122 296
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN						
ANTOLAINASAAMISTEN	0	0	0	1 250		0
VÄHENNYS MUILTA						
LAINAKANNAN						
PITKÄAIKAISTEN	1 919 625	-2 581	1 917 044	0	0,0%	
LAINOJEN LISÄYS MUILTA						
MUUT MAKSUVALMIUDEN						
MUUTOKSET						
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-74 679		-17 367
KOROTTOMIEN VELKOJEN	-582 515	126 239	-456 276	1 502 911	-329,39%	-124 024
MUUTOS						
KOROTTOMIEN VELKOJEN	0	0	0	134 646		19 096
MUUTOS MUILTA						
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 337 110	123 658	1 460 768	1 564 128	107,08%	-122 296
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0		0
				2020		2019
Investointien tulo-rahoitus, %				28,1		122,2
Quick ratio				0,1		0,2
Current ratio				0,1		0,2

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta, on rahoitettu varsinaisella tulo-rahoituksella.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde

Tunnusluku kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio eli käyttöpääomasuhde

Tunnusluku kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 2020 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	MUUT.	TA+MUUT	TP 2020	TOT-%	TP 2019
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	-2 035 000		-2 035 000	-2 175 270	106,9 %	-550 463
Menot	-2 035 000		-2 035 000	-2 175 270	106,9 %	-550 463
Tulot	0		0	798		0
Rahoitusosuudet	0		0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0		0

Tarkempi erittely investoinneista on toimintakertomuksen sivuilla 107–108

TASE 31.12.2020

	TP 2020	TP 2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	95 055	116 746
Aineettomat oikeudet	892	3 625
Muut pitkävaikutteiset menot	94 163	113 121
Aineelliset hyödykkeet	9 876 705	8 207 065
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 131 318	8 156 329
Koneet ja kalusto	57 873	50 736
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 687 514	
Sijoitukset	780 897	782 147
Osakkeet ja osuudet	767 520	767 520
Muut saamiset	13 377	14 627
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 752 657	9 105 958
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	187 231	112 552
Lyhytaikaiset saamiset	187 231	112 552
Myyntisaamiset	84 426	110 228
Muut saamiset	102 771	0
Siirtosaamiset	35	2 323
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	187 231	112 552
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 939 889	9 218 510
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 876 955	1 711 269
Tilikauden yli-/alijäämä	83 822	165 686
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 302 963	8 219 141
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen	2 336 926	699 369
Ostovelat	295 005	101 123
Korottomat velat kunnalta	1 961 401	458 491
Muut velat ja liittymismaksut	5 156	65 283
Siirtovelat	75 364	74 472
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 336 926	699 369
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 939 889	9 218 510
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	78,6	92,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	129,0	36,5
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa	1 960 777	1 876 955
Lainakanta 31.12., euroa	0	0

Vesi- ja viemärilaitos
Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

HULEVEDEN TULOSLASKELMA 2020 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2020	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT-%	TP 2019
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 450		-1 450	-1 057,35	72,9	-873
Palvelujen ostot	-5 978		-5 978	-4 795,98	80,2	-6 438
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 150		-2 150	-529,89	24,6	-255
Henkilöstösivukulut	-473		-473	-117,59	24,9	-52
Henkilöstökulut yhteensä	-2 623		-2 623	-647,48	24,7	-307
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 197		-4 197	-4 197,00	100,0	
Muut rahoituskulut	-4 197		-4 197	-4 197,00	100,0	
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 860	-376	-14 236	-14 562,36	102,3	-13 705
Liiketoiminnan muut kulut						
Tilikauden alijäämä	-28 108	-376	-28 484	-25 260,17	88,7	-21 323

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA 2020

	TA 2020	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2020	TOT-%	TP 2019
Toiminnan rahavirta						
Liikealijäämä	-25 108		-25 108	-21 322,54	84,9	-21 323
Poistot ja arvonalentumiset	13 860	376	14 236	13 704,90	96,3	13 705
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-30 000		-30 000	-27 922,60	93,1	-30 009
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-41 248		-40 872	-35 540,24	87,0	-37 627
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	-41 248	0	-40 872	-35 540,24	87,0	-37 627

HULEVEDEN INVESTOINTIOSA 2020

	TP 2019	TA 2020	TA MUUT.	TA+MUUT.	TP 2020	Tot-%
Sadevesiviemärit	-30 009,34	-30 000	0	-30 000	-27 922,60	93,1 %
Menot	-30 009,34	-30 000	0	-30 000	-27 922,60	93,1 %
Tulot	0	0	0	0	0	

HULEVEDEN TASE 31.12.2020
(sisältää ulkoiset ja sisäiset)

V A S T A A V A A	TP 2020	TP 2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	284 196,41	270 836,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	284 196,41	270 836,17
 V A S T A A V A A	 284 196,41	 270 836,17
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	401 743,34	362 910,80
Edellisten tilikausien alijäämä	-92 286,76	-70 964,22
Huleveden alijäämä	-25 260,17	-21 322,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	284 196,41	270 624,04
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat		212,13
Muut velat		
Sirtovelat		
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		212,13
 V A S T A T T A V A A	 284 196,41	 270 836,17

Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraa pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttu vuosittain muiden tase-erien muutosten seurauksena, siksi tasejatkuvuus ei toteudu kirjanpidollisen erityksen tapaan.

Jäännöspääoma korvaa laskennallisessa erityksessä paitsi peruspääoman myös sisäiset saamiset ja velat sekä yhdystilin.

Edellisten tilikausinen alijäämä on selvitetty vuodesta 2015 alkaen.

Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.

3.1.2 Ruokahuollon ja ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen

Kilpailulaki 30 d §
Kilpailutilanteessa markkinoilla eriytettävä

KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN 2020

	Ruokahuolto	Vuokratut tilat
Toimintatuotot	1 175 680	1 465 546
Myyntituotot	1 175 680	16 633
Muut toimintatuotot	0	1 448 914
		1 448 914
Toimintakulut	-1 106 320	-932 618
Henkilöstökulut	-655 484	-144 764
Palvelujen ostot	-49 875	-90 236
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-247 472	-329 866
Muut toimintakulut	-153 489	-367 752
Toimintakate	69 360	532 928
Poistot ja arvonalentumiset	-31 728	-420 483
Tilikauden tulos	37 632	112 446

- Ruokahuolto eriytetty suoritteiden suhteessa
- Vuokratut tilat neliöiden suhteessa

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetiedot 1–5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja – menetelmiä:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot

Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain ao. tilikauden verotuloksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittiin koronvaihtosopimus 18.3.2021 alkaen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Nimellispääoma on 2 000 000 euroa. Sopimus päättyy 18.3.2021. Koronvaihtosopimuksen kustannukset vuonna 2020 olivat 59 460,95 euroa (57 813 euroa vuonna 2019).

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä lomapalkkajaksotus on kirjattu täytenä. Lomapalkkavelan henkilösivukulut on laskettu vuoden 2021 sivukuluprosenteilla.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtäväänalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	1 058 858	258 829	943 769	104 554
Sosiaali- ja terveystuotot	36 975 101	34 870 295	425 677	442 334
Opetus- ja kulttuurituotot	2 051 113	3 435 257	1 146 182	1 169 624
Yhdyskuntatuotot	3 415 747	3 406 510	3 892 688	3 890 020
Muut palvelut	5 159 911	5 252 414	1 405 881	1 362 235
Toimintatuotot yhteensä	48 660 731	47 223 303	7 814 197	6 968 766

Muut palvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto sekä tytäryhtiöt.

Tuloslaskelman toimintatuotot.

Yleishallinnon tehtäväänalue sisältää metsätilojen luovutusvoitot (2020).

Liitetieto 7

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon:

Verotulojen erittely verolajeittain	2020	2019
Kunnan verotulo	20 758 110	19 910 217
Osuusyhteisöveron tuotosta	2 224 299	1 917 458
Kiinteistövero	1 563 142	1 718 790
Verotulot yhteensä	24 545 552	23 546 464

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	21 349 328	22 367 606	21 349 328	22 367 606
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	8 329 464	8 215 404	8 329 464	8 215 404
Järjestelmämuutoksen tasaus	4 941 408		4 941 408	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-466 189	-531 159	-466 189	-531 159
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	900 000		900 000	
Yksikköhintarahoitukseen perustuvat ym. valtionosuudet	4 208 723	2 581 624		
Valtionosuudet yhteensä	39 262 734	32 633 475	35 054 011	30 051 851

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin:

Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	35 873 553	35 537 556
Muiden palvelujen ostot	3 945 010	4 284 351
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	39 818 562	39 821 907

Tuloslaskelman ulkoiset palvelujen ostot.

Vuonna 2020 pelastustoimen kustannukset ovat muiden palvelujen ostoissa 710 352 ja vuoden 2019 luvut on korjattu vertailukelpoisiksi (vuonna 2019 pelastustoimen kustannukset olivat 703 207).

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

Aineettomat hyödykkeet	Poisto aika	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3–20 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15–50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20–25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20–30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10–50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 12

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista:

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Vahingonkorvaukset 1.1.	28 721	24 135		
Lisäykset tilikaudella	5 080	4 586		
Vähennykset tilikaudella	-24 135			
Vahingonkorvaukset 31.12.	9 665	28 721		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	551 442	617 918		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	108 080	-66 476		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	659 522	551 442		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			173 422	
Lisäykset tilikaudella			264 096	173 422
Vähennykset tilikaudella			-173 422	
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			264 096	173 422
Muut pakolliset varaukset 1.1.	45 464	0		
Lisäykset tilikaudella	8 000	45 464		
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	53 464	45 464		

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista:

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	826 278	58 323	807 294	45 354
Rakennusten luovutusvoitot	24			
Muut luovutusvoitot	29 407	6 282	28 095	5 047
Luovutusvoitot yhteensä	855 710	64 605	835 389	50 401
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	-49 428			
Osakehuoneistojen luovutustappiot				
Muut luovutustappiot	-196	-2 815		
Luovutustappiot yhteensä	-49 624	-2 815	0	

Tuloslaskelman tuotot: muut toimintatuotot: luovutusvoitot.

Tuloslaskelman kulut: muut toimintakulut: luovutustappiot.

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Rakennusten myyntivoitot		94		
Oppilastöiden arvonlisäveron palautus				
Verohallinnolta	29 336			
Vakuutuskorvaus		419 000		
Satunnaiset tuotot yhteensä	29 336	419 094		
Satunnaiset kulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot	-38 928			
Satunnaiset kulut yhteensä	-38 928			

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä *	739 287	710 886
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	49 519	49 519
Yhteensä	788 806	760 405

* Osinkotulo Savon energiaholding-yhtiöstä 689 550 (vuonna 2019 osinkotulo oli 689 550)
Tuloslaskelman rahoitustuotot.

Liitetieto 16

Erittely poistoeron muutoksista	2020	2019
Investointivarauksen liittyvä poistoeron muutos	2 205	18 623
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoeron muutos yhteensä	2 205	18 623

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 18

Arvonkorotukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	81 942	81 942		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku	-26 872			
Arvo 31.12.	55 070	81 942		
Rakennukset				
Arvo 1.1.	9 823	9 823		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	9 823	9 823		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	64 893	91 765	0	0

Taseen erät: pysyvät vastaavat ja aineelliset hyödykkeet sekä oman pääoman tili arvonkorotusrahasto.

LIITETIETO 19
AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2020 (Taseen pysyvät vastaavat)

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	27 554,64	1 628 930,30	0,00	1 656 484,94
Lisäykset tilikauden aikana	36 038,02	61 029,97		97 067,99
Rahoitusosuudet tilikaudella		-6 510,00		-6 510,00
Korjaukset/vähennykset				
Siirrot erien välillä		19 567,51		19 567,51
Tilikauden poisto	-20 791,12	-208 185,81	0,00	-228 976,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	42 801,54	1 494 831,97	0,00	1 537 633,51
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 801,54	1 494 831,97		1 537 633,51

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. Hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 581 294,16	23 056 539,03	15 935 258,50	796 564,35	0,00	3 241,30	43 372 897,34
Lisäykset tilikauden aikana				263 149,87		3 621 455,83	3 884 605,70
Rahoitusosuudet tilikaudella		-222 154,00	-51 321,54				-273 475,54
Vähennykset tilikauden aikana	-32 685,97						-32 685,97
Siirrot erien välillä		928 934,24	968 344,84			-1 916 846,59	-19 567,19
Tilikauden poisto		-1 507 398,29	-1 173 755,77	-237 010,94			-2 918 165,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Lisäpoistot		-19 065,12	-13 990,71	-2 059,24			-35 115,07
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 548 608,19	22 236 855,86	15 664 535,32	820 644,04	0,00	1 707 850,54	43 978 494,27

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 224 304,40	1 350 203,89	5 295 884,87	2 295 673,93	10 166 067,09
Lisäykset	1 870,00				1 870,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	1 226 174,40	1 350 203,89	5 295 884,87	2 295 673,93	10 167 937,09
Arvonalennukset ja niiden palautukset	-762 836,78				-762 836,78
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	463 337,62	1 350 203,89	5 295 884,87	2 295 673,93	9 405 100,31

Jvk-,muut laina-ja muut saamiset

	Jvk- lainsaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist. yht.	Saamiset Kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	694 700,27	0,00	0,00	144 893,61	839 593,88
Lisäykset						
Vähennykset		-108 355,08			-24 221,32	-132 576,40

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 20–22

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
	Kaupunki omist. %	Konserni omist. %	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85	80 243	28 155	1
Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma	100,00	100,00	236 977	9 295 994	261
K-veden Yrityskiinteistöt Oy	100,00	100,00	174 085	4 627 041	-760 146
Kiurunportti Oy	0,00	52,84	55 632	3 177	85
Kuntayhtymät					
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	1,73276		23 819	750	-2 631
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2,5887		2 712 062	11 942 204	-101 163
Savon koulutuskuntayhtymä	2,274661		1 435 234	1 117 686	-5 287
Pohjois-Savon liitto	3,40		36 258	17 130	6 016
Vaalijalan ky	1,96596		382 421	572 301	152 452
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	16,09		3 759 730	751 135	237 121
Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä	16,484453		1 880 601	5 595 751	0
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Savon ICT-palvelut Oy	11,54		8 561	43 290	0
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00		237 150	305 458	18 668
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04		942 588	507 354	44 209
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83		660 382	1 347	-53 021
Yhdistelemättömät yhteisöt					
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen		100,00	2 497	0	-2

Oleelliset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	Tasearvo 1.1.	Lisäykset / Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kaupungin konsernin osuus peruspääomasta	Ero
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2 815 667		2 815 667	2 643 555	172 111
Savon koulutuskuntayhtymä	28 171		28 171	250 359	-222 188

Taseen pysyvät vastaavat: sijoitukset: osakkeet ja osuudet.

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä:

Saamisten erittely				
	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		231		297
Lainasaamiset	800 000	13 750	813 750	27 500
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	800 000	13 981	813 750	27 797
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		115 046		102 653
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		47 895		48 255
Yhteensä		162 941		150 908
Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		46 114		31 258
Lainasaamiset				
Muut saamiset	387 713	32 309	420 023	32 309
Siirtosaamiset		1 261		1 358
Yhteensä	387 713	79 684	420 023	64 925
Saamiset yhteensä	1 187 713	256 605	1 233 773	243 630

Taseen vaihtuvat vastaavat: saamiset.

Liitetieto 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Vuokravakuudet	128	128		
Muut siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	128	128		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	40 526	42 006	48 276	49 955
Sijoitussaaminen				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	136 316	146 328	56 912	54 515
Kelan korvaus ensihoidosta	18 151	17 441		
Kelan korvaus sv-päivärahat	12 059	4 275	12 059	4 275
Tapaturmavakuutuskorvaukset	0	3 346		3 346
Valtionavustukset / Eu-tuet	240 209	220 777		
Pelastuslaitoksen palautus				
Koulutuskorvaus	16 127	20 726	4 349	7 335
Lisäkanto jäsenkunnilta	17 184	44 347		
Eläkemaksu- ja henkilösivukulujen saatavat	286	3 443		3 049
Työllistämistuet	28 139	5 557	28 139	5 557
Vahingonkorvaussaamiset	3 177	456 804	3 177	37 804
Maankäyttösopimus	99 357	99 357		
Smartum-saatavat	95 948	46 981		
Muut tulojäämät	227 730	227 188	49 434	27 407
Tulojäämät yhteensä	935 209	1 338 574	202 346	193 242
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	935 209	1 338 574	202 346	193 242

Taseen vaihtuvat vastaavat: lyhytaikaiset saamiset: siirtosaamiset.

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin jälleen hankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus:

Rahoitusarvopaperit	2020	2019
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleen hankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleen hankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Muut arvopaperit		
Jälleen hankintahinta	7 042 517	6 778 135
Kirjanpitoarvo	6 348 147	6 186 325
Erotus	694 369	591 810
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo)	6 348 147	6 186 325

Taseen vaihtuvat vastaavat: rahoitusarvopaperit.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	653	1 089		
Lisäykset				
Vähennykset		-436		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	653	653		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	91 765	91 765		
Lisäykset				
Vähennykset	26 872			
Arvonkorotusrahasto 31.12.	64 893	91 765		
Muut omat rahastot 1.1.	4 019 037	4 055 391		
Siirrot rahastoon		1 686		
Siirrot rahastosta	-1 671	-38 040		
Omistussuosuksien muutokset ja korjaukset				
Muut omat rahastot 31.12.	194	4 019 037		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät 1.1.	1 102 344	2 598 818	-140 689	-140 689
Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä	-1 913 641	-1 711 773	-3 261 107	
	-811 297			
PSSHP kirjaus ed. tilikausien yli-/alijäämät				
PSSHP jäsenosuus%-muutos Islab:ssa	-320	202 859		
YSAO kirjaus ed. tilikausien yli-/alijäämät		9 654		
Vaalijalan ky v.2019 tilinpäätöksen muutos	-10 116			
Vaalijalan ky v.2018 tilinpäätöksen muutos		8 163		
P-S Liitto v.2018 tilinpäätöksen muutos		-860		
As Oy Ruotu v.2018 virheen korjaus		-4 517		
Itä-Suomen Päihdehuollon ky v.2019 tilinp. muutos	113			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-821 675	1 102 344	-3 401 795	-140 689
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 346 540	-1 913 641	3 409 669	-3 261 107
Oma pääoma yhteensä	37 119 599	32 811 980	29 519 695	26 110 026

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksellisuuserät	2020	2019
	Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 31.12.	-3 401 795
Tilikauden ylijäämä	3 409 669	-3 261 107
Kertynyt poistoero 31.12.	28 608	30 814
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	300 000	300 000
Kertynyt ali-/ylijäämä ja tuloksellisuuserät yhteensä	336 482	-3 070 982

Liitetieto 26

Erittely poistoerosta	2020	2019
	Investointivaraukseen liittyvä poistoero	28 608
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
Poistoero yhteensä	28 608	30 814

Taseen vastattavaa: poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	2020	2019
	Joukkovelkakirjalainat	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 797 131	8 291 672
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 797 131	8 291 672

Taseen vastattavaa: pitkäaikainen vieras pääoma.

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä:

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
	Muut pakolliset varaukset			
Kiinteistön purkamisen / alaskirjauksen varaus	53 464	45 464		
Vahingonkorvausvaraus	9 665	28 721		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	659 522	551 442		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			264 096	173 442
Muut pakolliset varaukset yhteensä	722 652	625 627	264 096	173 442

Taseen vastattavaa: pakolliset varaukset.

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille:

Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat	3 884	2 841		2 841
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	3 884	2 841		2 841
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat	386 243	2 047 547		2 047 547
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	386 243	2 047 547		2 047 547
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat	25 096	13 543		13 543
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	25 096	13 543		13 543
Vieras pääoma yhteensä	415 224	2 063 931		2 063 931

Taseen vastattavaa: vieras pääoma.

Liitetieto 32

Erittely Muut velat – erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	493 298	456 103	221 899	219 437
Yhteensä	493 298	456 103	221 899	219 437

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset muut velat.

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
	Pitkäaikaiset siirtovelat			
Maankäyttösopimus	73 010			
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	73 010			
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	828 729	621 399	208 490	208 490
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 376 624	4 432 411	1 596 912	1 596 912
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	437 129	324 978		
Palkkaperusteiset maksut	336 194	378 061	328 459	328 459
Eläkemenoperusteiset maksut	109 988	104 201	104 201	104 201
Joulukuun negatiivinen verotilitys		49 396		
Jäsenkuntien peruspääoman korot			49 920	49 920
Korkojaksotukset	88 285	100 266		
Hankkeet	114 661	113 863		
Maankäyttösopimus		232 391		
Muut menojäämät	780 630	285 349	46 632	46 632
Lyhyt aikaiset siirtovelat yhteensä	7 072 241	6 642 315	2 522 062	2 334 614

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset siirtovelat.

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 34

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	107 666	111 533	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	597 000	597 000		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä				

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2020	2019
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 000	17 500	
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	233 930	233 930		
Lainat julkisyhteisöiltä	27 451	49 127		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	121 119	121 119		
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä				

Liitetieto 38

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma.

Vuokravastuut (ilman arvonlisäveroa)	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	6 440 299	5 871 721	3 647 351	4 169 827
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	556 297	500 582	204 286	177 055
Maa-alueiden vuokravastuut	311 093	324 106	180 828	193 477
Muut vuokravastuut	9 523	536 545		
Vuokravastuut yhteensä	7 317 211	7 232 954	4 032 465	4 540 359
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	985 658	984 566	610 601	609 938
-sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	594 665	594 665	594 665	594 665
-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0	74 575	0	0

Liitetieto 40

Kaupungin antamat vastuusitoumukset:

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			22 427 000	22 427 000
Jäljellä oleva pääoma			12 079 341	13 471 775
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 388 700	1 388 700	1 388 700	1 388 700
Jäljellä oleva pääoma	789 564	868 940	789 564	868 940
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	40 000	40 000	40 000	40 000
Jäljellä oleva pääoma	10 000	15 000	10 000	15 000

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	53 351 608	49 083 462
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	33 243	32 294

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Järjestelyjen tarkoitus				
Osuus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämästä (KILA:n lausunto nro 110) (vuonna 2020 taseen pakollinen varaus)				236 443
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet (Niemisjärvi kunnostushanke 2019–2020) (rakennustyöt alkoivat vuonna 2020 ja päättyvät huhtikuussa 2021)		100 000		100 000
Arvonlisäveron palautusvastuu*				

*Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2008 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Koronvaihtosopimuksella 67397 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 18.3.2021				
- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13 376	-71 609	-13 376	-71 609
Koronvaihtosopimuksella 67447 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 24.5.2021				
- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 000 000	2 000 000		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-26 721	-88 237		
Koronvaihtosopimukset 32046 ja 32050 joilla suojataan yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimukset erääntyvät 18.4.2023 ja 15.5.2023				
- Lainapääomaa vastaavat nimellisarvot yhteensä	244 310	244 310		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-8 583	-13 229		

Kuntayhtymien koronvaihtosopimuksia ja korkosuojauksia ei ole huomioitu.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelukeskuksittain		
(pl. työllistetyt)		
	2020	2019
Yleispalvelukeskus (ml. ruokahuolto)	54	58
Projektit		
Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (ml. varhaiskasvatus)	261	270
Tekninen palvelukeskus	50	50
Yhteensä	3	378

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	14 691 782	15 209 390
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	189 642	188 360
Henkilöstökulut yhteensä	14 881 424	15 397 750

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2020	2019
	Keskusta	6 049
Kokoomus	2 636	2 752
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit	206	182
Vasemmistoliitto	2 815	2 810
Perussuomalaiset ry	264	331
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	11 969	12 133

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot	2020	2019
	KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy	
Tilintarkastuspalkkiot (lakisääteinen tilintarkastus)	10 872	12 170
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot	10 601	
Palkkiot yhteensä	21 473	12 170

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1.–31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista.

Seuraavat liitteet puuttuvat, koska ei ole ilmoitettavaa: liitetieto 10, liitetieto 17, liitetieto 28, liitetieto 31, liitetieto 35, liitetieto 36, liitetieto 37, liitetieto 39.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta 10.6.2015 perustettu Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Ylä-Savon SOTE –kuntayhtymän omistama Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 14.9.2015 perustettu EduSavo Oy.

Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 8.12.2016 perustettu Savon Koulutus Oy.

Yllä mainittujen kuntayhtymien konsernitilinpäätökset on yhdistelty kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olellaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuusien erottamisessa. Kaupungin osakkuusyhtiöiden taseessa ei ole vapaaehtoisia varauksia eikä poistoeroja.

Pakollinen varaus ja arvonalennukset sekä ylijäämän palautus

Kaupungin tekemä pakollinen varaus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi on konsernissa peruutettu kokonaan tuloslaskelman toimintakuluista ja taseen erästä pakolliset varaukset.

Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämän palautus on peruutettu kokonaan tuloslaskelman muista rahoitustuotoista.

Kaupungin tekemät arvonalennukset Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n tytäryhteisöosuuksiin on peruutettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet, ammattikoulutuksen yksikköhintarahoitus, esitetään konsernin valtionosuudet rivillä tuloslaskelmassa. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Vaalijalan kuntayhtymän opetustoimen valtionosuus on siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Suunnitelmapoistojen oikaisu on tehty ennen kuin vähemmistöosuus on erotettu.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n poisto-oikaisua konsernitilinpäätökseen ei ole enää tehty, koska tytär on tehnyt poistosuunnitelman muutoksen vuodesta 2014 alkaen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernin ja osakkuusyhteisöjen välisiä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Tilikaudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi oli 1.1. -31.12.2020.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kaupungin omistusosuus muuttui 100 %:ksi Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:ssä. Kuntayhtymien omistusosuuksissa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2020.